



**Gemeente
Haarlem**

Februari 2021
Data, Informatie en Analyse
In opdracht van de gemeente
Haarlem

Corona Impact Monitor Gemeente Haarlem Editie februari 2021 (tweede editie)

Onderzoeksrapport

Inleiding

Aanleiding en achtergrond

Corona en de maatregelen die genomen worden om het virus in te dammen zorgen voor een complexe situatie. De coronacrisis heeft economische, sociaal-maatschappelijke en financiële impact op gemeenten. Uit een analyse voor VNG Realisatie door Andersson Elffers Felix bleek dat de crisis grote (financiële) heeft voor gemeenten en dat bijna elk beleidsveld wordt geraakt.

In juli is gestart met de Regionale Corona Impact Monitor die een beeld geeft van de coronacrisis in Haarlem en de regiogemeenten. In de gemeentelijke Corona Impact Monitor worden deels dezelfde gegevens gebruikt, maar ligt de focus op de gemeente Haarlem in plaats van de regio.

Daarnaast is het een verdieping op de regionale monitor en zijn er een aantal indicatoren toegevoegd. Hierbij gaat het onder andere om indicatoren op het gebied van cultuur, toerisme en vastgoed. Ook worden er data uit de inwoners- en ondernemerspeilingen gepresenteerd. Dit is de tweede editie van de gemeentelijke Corona Impact Monitor. De eerste editie vond in november 2020 plaats.

Een eventuele volgende monitor wordt in het tweede kwartaal van 2021 uitgevoerd. Door de periodieke oplevering houdt de gemeente Haarlem steeds de vinger aan de pols bij de maatschappelijke ontwikkelingen en is het mogelijk hierop in te springen.

Methode

De afdeling DIA (Data, Informatie en Analyse) heeft de regie bij de monitor en heeft een overzicht van beschikbare, betrouwbare en mogelijk relevante indicatoren gemaakt. Hierover is afstemming geweest waarna de definitieve indicatorenlijst is vastgesteld.

Bij de indicatoren is de volgende thema-indeling aangehouden:

- Peilingen (inwonerspanel en ondernemerspanel)
- Economie
- Cultuur
- Toerisme
- Sociaal-maatschappelijk
- Ondersteuningsmaatregelen, werk en inkomen
- Vastgoed en Woningmarkt

Medio juli 2020 is gestart met het binnenhalen, ordenen en structuren van de gegevens voor de eerste regionale monitor. In november is de eerste gemeentelijke monitor uitgevoerd. Deze tweede editie is in opzet gelijk aan de vorige monitor.

De gebruikte gegevens zijn deels afkomstig uit gemeentelijke administraties. Daarnaast zijn een aantal openbare- (bijv. CBS, UWV) en betaalde bronnen (bijv. LISA) gebruikt. Ook zijn resultaten van peilingen uit het Inwonerspanel en het Ondernemerspanel van de gemeente Haarlem opgenomen.

In dit rapport worden de verzamelde data samengebracht, gepresenteerd en geanalyseerd. De bestaande gegevensreeksen uit de vorige monitor zijn uitgebreid met de meest recente gegevens.

Volledigheid van de monitor

Vanwege uiteenlopende redenen zijn niet alle indicatoren uit het Plan van Aanpak opgenomen in de monitor. [Bijlage 2](#) bevat een lijst met niet-opgenomen indicatoren voorzien van toelichting waarom deze keuze is gemaakt.

Actualiteit

De cijfers in de grafieken en tabellen lopen tot en met het vierde kwartaal van 2020. In een aantal gevallen waren er nog geen cijfers voor het vierde kwartaal en zijn de meeste recente gegevens gebruikt. Voor een aantal indicatoren zijn ten opzichte van de vorige monitor geen nieuwe cijfers. In deze gevallen staat dit in een vetgedrukte eerste alinea aangegeven. De uitkomsten van de monitor zijn dan ook een momentopname. Voor de duiding van de ontwikkelingen worden ook actuelere artikelen en rapporten aangehaald.

Begrippenlijst

De definitie van verschillende indicatoren is opgenomen in [bijlage 1](#).

Interactieve links

Het rapport werkt met interactieve links naar achterliggende rapporten en stukken, zodat de lezer zich desgewenst op een thema kan verdiepen. De links zijn herkenbaar doordat ze onderstreept zijn. Er is uiteraard een groot aanbod aan corona-gerelateerde bronnen, dus er is sprake van een selectie. In [bijlage 3](#) staan alle in het rapport genoemde bronnen per thema.

Trendgrafieken

In het rapport komen verschillende trendgrafieken voor. Ontwikkelingen worden daarin vanaf een beginpunt vergeleken. Bijvoorbeeld: een score van 110 betekent dat het getoonde vanaf het beginpunt met 10 procent is toegenomen. In de titels van de figuren en tabellen in het rapport staat aangegeven of het om een trend (ontwikkeling) of om absolute aantallen gaat.

Onzekere verwachtingen

In het rapport worden bij enkele indicatoren verwachtingen over de toekomst uitgesproken. Deze zijn voor een groot deel gebaseerd op rapporten en scenarioschetsen van externe bronnen zoals bijvoorbeeld CBS, CPB en UWV. Daarnaast is een deel van de verwachtingen gebaseerd op wat experts op een specifiek thema zeggen over ontwikkelingen in hun themagebied. Hierbij is geprobeerd om de verwachtingen te schetsen op basis van de meest gangbare inzichten. De tijd sinds de coronacrisis heeft laten zien dat veel verwachtingen niet volledig uitkomen. De in het rapport geschetste toekomstverwachtingen zijn aannemelijk, maar hangen ook af van veel externe factoren. Met name de ontwikkelingen rondom het virus spelen hierin een grote rol.

Samenvatting Gemeentelijke Corona Impact Monitor februari 2021

Peilingen inwonerspanel en ondernemerspanel

- Panelleden van het online inwonerspanel geven hun leven een 6,8. In oktober was dit een 7,3. Ook de tevredenheid over het leven is afgenomen. Een kwart van de Haarlemmers is tevreden over zijn of haar sociale contacten. In oktober was dit ruim de helft. De tevredenheid over de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding nam sterk af ten opzichte van oktober (van 52% naar 22%).
- Er vond ook een (herhalings)onderzoek plaats in het ondernemerspanel. Tweederde van de ondervraagde Haarlemse ondernemers had in de maanden oktober tot en met december minder omzet dan in dezelfde periode een jaar eerder. Over de periode april tot en met juni had driekwart een omzetsdaling in vergelijking met 2019. Verder ondervinden ondernemers ook veel last van het wegvallen van vraag en opdrachten, een verminderde aanmelding van nieuwe klanten en het verlies van bestaande klanten.
- De volledige uitkomsten van de onderzoeken in het inwonerspanel en het ondernemerspanel staan in aparte rapportages.

Economie

- Het consumentenvertrouwen in de provincie Noord-Holland steeg licht in het derde kwartaal van 2020, maar blijft laag. Het ondernemersvertrouwen steeg in deze periode, maar is desondanks licht negatief. Zowel het beeld van consumentenvertrouwen als het ondernemersvertrouwen is in Noord-Holland vergelijkbaar met het landelijke beeld. De ontwikkelingen hangen samen met de economische ontwikkeling. De verwachting is dat het vertrouwen toeneemt zodra het economisch beter gaat of als er zicht is op het einde van de crisis.

- In 2020 waren er 16 faillissementen in de gemeente Haarlem. Dat zijn er minder dan in 2019 en 2018. In het vierde kwartaal van 2020 gingen 3 bedrijven failliet. Ook in Nederland waren er minder faillissementen in eerdere jaren. De steunmaatregelen van de overheid spelen hierbij een rol. De verwachting is evenwel dat het aantal faillissementen nog toeneemt als steunmaatregelen aflopen.
- Het UWV voorspelde in oktober sterke banenkrimp in de sectoren horeca, cultuur en overige dienstverlening. Deze sectoren vertegenwoordigen in Haarlem 12 procent van de arbeidsmarkt. In Nederland is dit 10 procent. De verwachting is dat de Haarlems arbeidsmarkt door dit hogere percentage sterker de gevolgen van corona zal merken dan landelijk gemiddeld.
- In 2020 ontstaan er elk kwartaal meer nieuwe bedrijfsvestigingen in de gemeente Haarlem dan dat er verdwijnen. Alleen over oktober was het saldo negatief. In het vierde kwartaal zorgde de dynamiek voor een positief saldo van 80 banen. Met de toename stijgt ook het aandeel zzp'ers en het aantal banen. Hoewel het saldo door de corona-uitbraak lager is dan in eerdere jaren, zijn er door bedrijvendynamiek in elk kwartaal in 2020 meer banen bijgekomen dan er verdwenen.
- De bedrijvendynamiek verschilt per sector: vooral in de horeca verdwenen in het tweede semester banen door bedrijvendynamiek. In de handel en het onderwijs er ontstaan per saldo in het tweede semester juist veel banen door de het ontstaan en verdwijnen van bedrijfsvestigingen.

Samenvatting Gemeentelijke Corona Impact Monitor februari 2021 (2)

Economie

- De verkeersdrukte nam na de lockdown in maart sterk af. In het vierde kwartaal – met de nieuw lockdown – is er niet zo'n duidelijke daling zichtbaar. Toch is het op de weg in Haarlem 17 procent minder druk dan een jaar. Het aantal buspassagiers in de concessie Haarlem-IJmond nam tussen juni en december met 51 procent af. Bij de Haarlemse parkeergarages was het in april drukker omdat mensen met een cruciaal beroep gratis konden parkeren. In december is de bezetting in de meeste garages lager dan een jaar eerder.

Cultuur

- Het bezoek aan Haarlemse musea en de schouwburg is in 2020 fors afgenomen. In het vierde kwartaal zakt het aantal bezoeken in. Eerder waren er vooral in het tweede kwartaal vanwege sluitingen weinig bezoekers. In het derde kwartaal was er iets van herstel. Vanaf 15 december zijn musea, theaters en bioscopen opnieuw volledig gesloten. De toekomst blijft vanwege de ontwikkelingen rondom corona onzeker.
- Net als bij de musea en schouwburg nam het aantal bezoeken van bibliotheek en het filmbezoek met Cinevillepas als gevolg van de coronamaatregelen sterk af. Het vierde kwartaal van 2020 is – na het tweede kwartaal – het kwartaal met de minste bezoekers in de afgelopen drie jaar. Ook voor de bibliotheek en het filmbezoek hangt veel af van de ontwikkelingen rondom corona.

Toerisme

- De toeristisch-recreatieve sector zorgt voor 8 procent van de werkgelegenheid in Haarlem. Vooral de horeca is een belangrijke werkgever. De verwachting is dat de sector als gevolg van minder buitenlandse toeristen sterk geraakt zal worden. Ook landelijk heeft de sector het zwaar.

- De hotelbezetting en het aantal gasten en overnachtingen daalden sterk in 2020. In december was de bezettingsgraad 19 procent tegen 73 procent over heel 2019. Alleen in de maanden juli en augustus was de bezetting hoger dan 70 procent, maar waren de kamerprijzen relatief laag.
- Het bezoek aan de VVV en vistahaarlem.com daalde sterk na de uitbraak van corona. In 2019 vond een derde van het websitebezoek in de maanden oktober tot en met december plaats. In 2020 waren er in deze periode 67 procent minder websitebezoekers.

Sociaal-maatschappelijk

- In december 2020 is het aantal actieve cliënten in de jeugdhulpverlening vergelijkbaar met een jaar eerder. In het vierde kwartaal steeg het aantal cliënten met drie procent. Er is geen sprake van een duidelijke trend.
- Sinds 2018 tot de coronacrisis nam het aantal jongeren met jeugdhulp zonder verblijf continu toe. Tussen januari en juli is er echter een afname. Er zijn nog geen recentere cijfers dan juli 2020, maar uit verschillende andere onderzoeken blijkt dat veel jongeren het mentaal lastig hebben tijdens de harde lockdown die 15 december 2020 inging.
- In december 2020 zijn er 10.176 Wmo-clieñten in Haarlem. Dit zijn er 13 procent meer dan in 2018. De groei vlakt in 2020 iets af. In het vierde kwartaal was de uitstroom van cliënten duidelijk hoger dan de instroom.

Samenvatting Gemeentelijke Corona Impact Monitor februari 2021 (3)

Sociaal-maatschappelijk

- In 2020 zijn er in Haarlem meer meldingen van overlast gemaakt dan in andere jaren. Vooral de jeugdoverlast is hard gestegen na de corona-uitbraak. Dit geldt met name voor het tweede kwartaal, vlak na de uitbraak van corona. Daarna daalt dit weer, maar ook in het vierde kwartaal waren er meer meldingen dan in 2019. De hogere cijfers betekenen niet per se dat er meer overlast is dan eerder. Zo is er meer aandacht voor handhaving vanwege het coronaprotocol en registreren mensen de overlast eerder omdat ze vaker thuiszitten. Daarnaast is de meldingsbereidheid in de coronaperiode hoog. Mogelijk stijgt het aantal meldingen de komende periode met de nieuwe strengere maatregelen.
- Het aantal gegeven coronaboetes hangt erg af van het gekozen beleid. De gemeente Haarlem deelde vooral in april en mei boetes uit. In oktober is de handhaving aangescherpt. In december werden de meeste coronaboetes sinds mei uitgedeeld.
- Het aantal geregistreerde diefstallen, inbraken en gevallen van zakkenrollerij nam in het vierde kwartaal af. Eerder in 2020 was er vooral in het tweede kwartaal een duidelijke daling van incidenten. In het vierde kwartaal vonden alle typen incidenten minder plaats dan in het derde kwartaal.
- Het aantal meldingen van huiselijk geweld was in Haarlem in het vierde kwartaal 27 procent lager dan een jaar eerder. Mogelijk komt dit ook doordat gevallen minder snel gedetecteerd worden omdat men minder sociale gelegenheden buitenshuis heeft. Daarnaast is het melden lastiger vanwege de aanwezigheid van anderen in huis. Verschillende bronnen melden dat het huiselijk geweld waarschijnlijk is toegenomen, maar dat dit niet terug te zien is in de cijfers.

- Bij de Brede Centrale Toegang Kennemerland meldden zich in 2020 minder nieuwe daklozen dan in 2018 en 2019. De daling in 2020 komt mogelijk door de extra landelijke afspraken en regelgeving die er op gericht zijn om huisuitzettingen te voorkomen. De uitstroom bij de maatschappelijke opvang is ook minder dan in 2019. Hierdoor zijn er in 2020 minder plekken vrijgekomen voor nieuwe daklozen in de maatschappelijke opvang dan 2019.

Ondersteuningsmaatregelen, werk en inkomen

- Op de arbeidsmarkt nam het aantal WW-uitkeringen in 2020 met 47 procent toe. Tussen maart en juli was er sprake van een sterke stijging. Na een periode van daling steeg het aantal WW-uitkeringen tussen september en december. Dit terwijl er tussen 2018 en 2020 een continue afname was. Vooral de instroom is hoger dan in eerdere jaren. De daling tussen juli en september kwam mogelijk doordat voor veel mensen de kortdurende WW afliep of omdat men weer werk vond. Verschillende bronnen voorspellen dat de afname slechts een stilte voor de storm is en dat de werkloosheid de komende jaren toeneemt.
- Het aantal WW-uitkeringen in het openbaar bestuur nam met 18 procent sterker toe dan in andere sectoren, maar het gaat hier in absolute zin maar om tien uitkeringen. Vanuit de dienstverlenende beroepen nam het aantal uitkeringen met 7 procent toe.
- Het aantal vacatures steeg in het derde kwartaal (meest recente cijfers) van 2020 in vrijwel alle sectoren in arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond. Op basis van de meer recente WW-cijfers is de verwachting dat er in het vierde kwartaal minder vacatures waren.

Samenvatting Gemeentelijke Corona Impact Monitor februari 2021 (4)

Ondersteuningsmaatregelen, werk en inkomen

- Door de dalende werkloosheid in het derde kwartaal en het stijgende aantal vacatures neemt de spanning in de meeste branches toe. De markt voor creatieve beroepen blijft onverminderd ruim. In de ICT-branche en bij de pedagogische beroepen nam de spanning in het derde kwartaal iets af.
- In het vierde kwartaal waren er 168 aanvragen voor schuldhulpverlening, het hoogste aantal vanaf begin 2018. Vooral in het tweede kwartaal waren er minder aanvragen. In het derde kwartaal van 2020 steeg het aantal aanvragen weer. Het is onduidelijk wat het effect van corona is. Landelijk registreerde de Vereniging voor Volkskrediet minder aanvragen, maar verwacht op termijn wel een toename omdat ze voorziet dat een deel van de Tozo-ontvangers op termijn in de schuldhulp terechtkomt.
- In Haarlem vroegen 717 ondernemers NOW3 aan (15% van de bedrijven). Van de eerste NOW-regeling maakte 36 procent van de ondernemers gebruik. De tweede regeling werd door 16 procent van de bedrijven gebruikt. Uit een enquête van UWV blijkt dat het minder gebruik van NOW 2.0 voornamelijk komt omdat bedrijven in de aanvraagperiode minder steun nodig hadden omdat het beter ging na de zomer.
- Het aandeel zzp'ers dat gebruikmaakt van Tozo was het grootst in de maanden april en mei. Toen vanaf 1 juni ook naar het inkomen van de partner werd gekeken, nam het aantal ontvangers af. In december loopt het aantal ontvangers op. Waarschijnlijk komt dit doordat verschillende bedrijven dicht moesten en nu behoefte hebben aan steun. Zo'n 10 procent van de zzp'ers ontvangt in december Tozo.
- Naast NOW en Tozo kon een deel van bedrijven ook aanspraak maken op de TOGS-regeling. In totaal deden 2.270 bedrijven in Haarlem dit. De meerderheid (55%) van de TOGS-gebruikers is zzp'er, 22 procent zit in de horecasector. Vanaf 15 februari wordt de TOGS opgevolgd door de Tegemoetkoming Vast Lasten (TVL).
- Het bijstandsvolume reageert minder sterk, en ook wat trager, op conjuncturele ontwikkelingen dan het WW-volume. Het aantal Bbz-uitkeringen en reguliere uitkeringen is 1 procent hoger dan een jaar eerder. Het grootste deel (95%) van alle bijstandsuitkeringen zijn uitkeringen vanuit de Participatiewet. De verwachting is dat het bijstandsvolume nog toeneemt na verloop van tijd als de andere uitkeringen aflopen.
- Het gebruik van de Haarlempas is niet toegenomen. In 2020 waren er net iets minder gebruikers dan in 2019.
- Landelijk en op provincieniveau is stijgt de werkloosheid in het derde kwartaal. In de Provincie Noord-Holland gaat dit iets sneller dan landelijk. Het aantal geregistreerde werkzoekenden in Haarlem steeg niet in het derde kwartaal. Tussen januari en september 2020 nam het aantal werkzoekenden met 9 procent toe.
- Het aantal aangevraagde kwijtscheldingen voor belastingen in 2020 verschilt weinig met 2019. Deels komt dit doordat de piek over het algemeen aan het begin van het belastingjaar in januari of februari ligt. Voor 2020 is deze piek dus nog voor corona. Daardoor is het effect van corona pas bij de cijfers van 2021 inzichtelijk.

Samenvatting Gemeentelijke Corona Impact Monitor februari 2021 (5)

Vastgoed en woningmarkt

- De coronacrisis lijkt weinig impact op het woningaanbod en de huizenprijs te hebben. In Haarlem steeg de vraagprijs per vierkante meter in 2020 met 15 procent. De krappe markt lijkt belangrijker voor de vraagprijs dan de coronacrisis. De gemiddelde vraagprijs voor woningen steeg met 11 procent. Dat is een kleinere stijging dan de ontwikkeling van de vraagprijs en dat betekent dat de gemiddelde woninggrootte van de aangeboden woningen afneemt.
- In Haarlem is de kantorenleegstand het derde kwartaal van 2020 28.809 m² bij 21 kantoren. Aan het begin van 2020 was de leegstand 24.027 m² bij 18 kantoren. Een vijfde van de kantoren wordt al langer dan drie jaar aangeboden. De verwachting is dat het kantoorgebruik verandert en meer gericht zal zijn op ontmoetingen en vergaderingen.
- In het derde kwartaal van 2020 zijn er 35 bedrijfsruimten in de gemeente Haarlem op de markt. Samen is dit bedrijfsruimteaanbod goed voor 46.820 m². Dit is duidelijk meer dan in het derde kwartaal van 2019 (25 locaties; 16.285 m²). Het aanbod steeg echter al in het laatste kwartaal van 2019 tot 29 locaties en met een gezamenlijk oppervlak van 26.526 m². Er is weinig structureel aanbod. Dat betekent dat alle recente groei ook pas in 2020 leeg is komen te staan. De verwachtingen voor de bedrijfsruimtemarkt zijn wisselend. Sectoren waar het slecht gaat, hebben minder ruimte nodig. Maar er zijn ook sectoren die meer ruimte nodig hebben, voor bijvoorbeeld het verzenden van pakketten.
- In Haarlem staat begin 2020 5,8 procent van de 2.364 verkooppunten leeg. Dat is 7,4 procent van het winkerverkoopvloeroppervlak. Dit is een toename ten opzichte van 2019. Ook in Noord-Holland en Nederland neemt de leegstand tussen 1 januari 2019 en 1 januari 2020 toe.
- Het aantal aangevraagde bouwvergunningen fluctueert de afgelopen jaren erg. In 2020 waren er iets meer aanvragen dan in 2019. Ook het aantal opgeleverde woningen fluctueert. Als een groot nieuwbouwproject in een bepaald kwartaal wordt opgeleverd, zorgt dat voor hoge kwartaalcijfers. Daarnaast zijn andere situationele factoren zoals de stikstofcrisis van invloed. Het effect van corona op de bouw is hierdoor lastig in te schatten. Los van de verklaring is het aantal verleende bouwvergunningen en het aantal opgeleverde woningen in Haarlem in het eerste semester van 2020 laag.
- Het aantal actief woningzoekenden in de sociale huursector is in 2020 met 11 procent gestegen. De stijging is te verklaren door de nog steeds stijgende druk op de woningmarkt. Het aantal aangevraagde urgenties voor sociale huur, is vergelijkbaar met 2019. Er is geen corona-effect zichtbaar.

Inhoudsopgave

In het rapport worden per thema de indicatoren besproken. De snelkoppelingen hieronder verwijzen naar de verschillende thema's en de bijlagen:

PEILINGEN (p.10)

ECONOMIE (p. 15)

CULTUUR (p.28)

TOERISME (p.32)

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK (p. 37)

ONDERSTEUNINGSMAATREGELEN, WERK & INKOMEN (p. 47)

VASTGOED EN WONINGMARKT (p. 61)

BIJLAGEN (p. 71)

Hoofdstuk: peilingen

In dit hoofdstuk worden de volgende onderdelen behandeld:

Peiling inwonerspanel

Peiling ondernemerspanel

Inwonerspeiling 2020

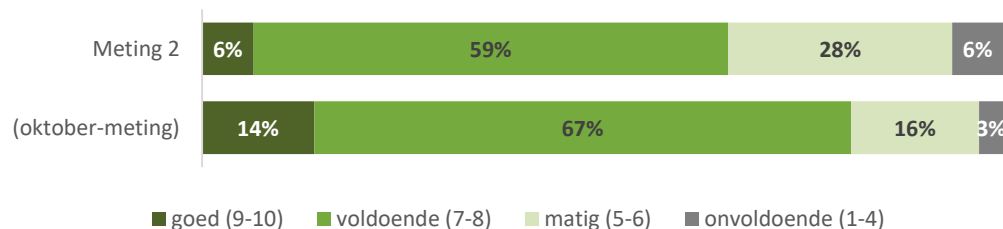
Peilingen: inwonerspanel

Tussen 21 januari en 9 februari 2021 is een onderzoek uitgezet over de gevolgen van corona in het online inwonerspanel van de gemeente Haarlem. Dit was een periode met strenge maatregelen en op 23 januari de ingang van de avondklok. Dit onderzoek is deels een herhaling van het onderzoek in oktober 2020, toen de coronacijfers wel opliepen, maar de horeca en niet-essentiële winkels nog open waren. Aan beide onderzoeken deden ruim 2.500 Haarlemmers mee. Op deze pagina staan enkele van de belangrijkste uitkomsten. De volledige uitkomsten van dit onderzoek staan in een zelfstandig rapport.

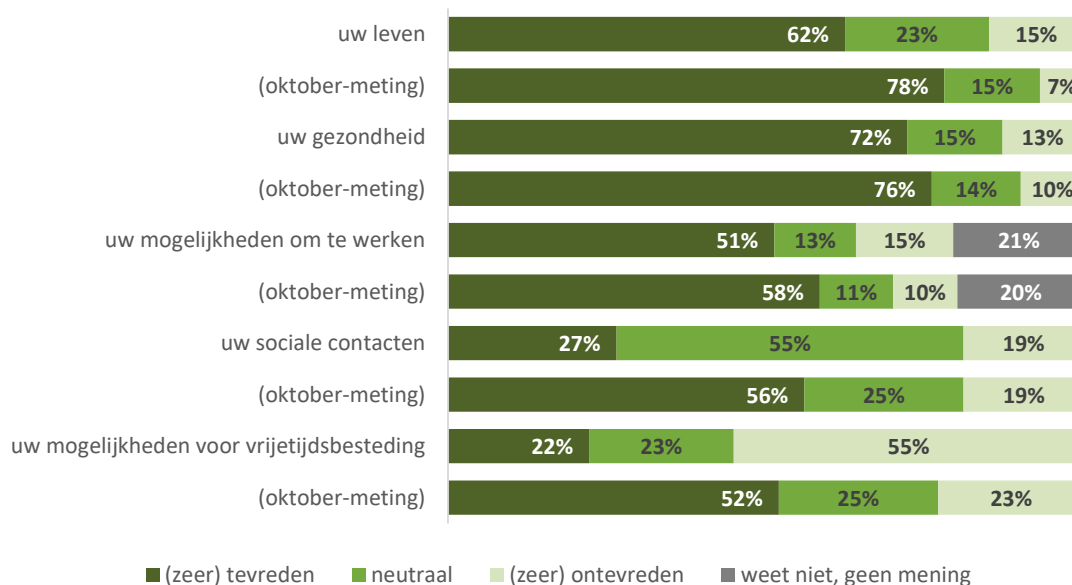
Haarlemmers geven hun leven momenteel gemiddeld een 6,8. Dat is duidelijk minder dan de 7,3 die men in oktober gaf. De meerderheid van de inwoners, ruim zestig procent, is momenteel tevreden met het leven. In oktober was dit nog ruim driekwart. Ook de tevredenheid over de sociale contacten (van 56% naar 27%) en vrijetijdsbesteding (van 52% naar 22%) is fors afgenomen.

Ook uit andere onderzoeken blijkt dat het welzijn van Nederlanders onder druk staat. Zo blijkt uit onderzoek onder Noord-Nederlanders dat men een 6,9 voor het leven geeft terwijl dit in augustus een 7,7 was.

Welk rapportcijfer geeft u momenteel aan uw leven?



Hoe ontevreden of tevreden was u in de afgelopen twee weken met...



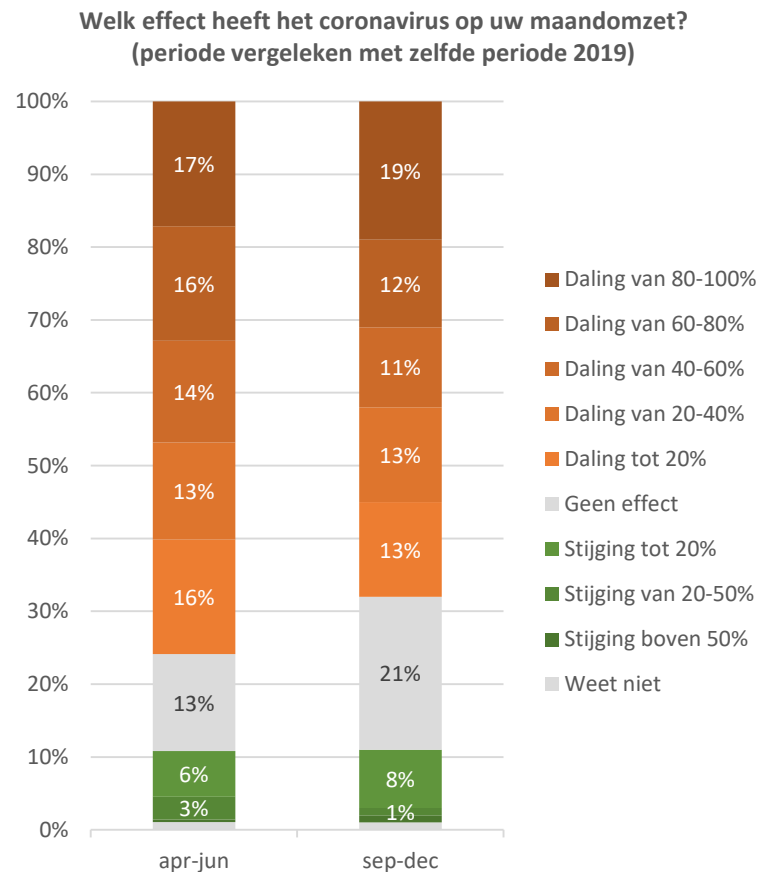
Peilingen: ondernemerspanel

In de periode tussen 21 januari en 9 februari 2021 is gelijktijdig met de inwonerspeiling een peiling in het ondernemerspanel uitgezet over de gevolgen van corona voor het bedrijf van de ondernemers in het panel. Dit was een periode met strenge maatregelen en op 23 januari de ingang van de avondklok. Dit is een herhaling van een onderzoek dat tussen 27 augustus en 14 september plaatsvond, toen de besmettingen toenamen, maar de maatregelen relatief licht waren. Aan beide onderzoeken deden ruim 250 Haarlemse ondernemers mee.

Op deze en de volgende pagina staan enkele van de belangrijkste uitkomsten. Meer uitkomsten staan in het volledige (separate) rapport.

In de periode tussen september en december had 68 procent van de ondervraagde ondernemers minder omzet. Voor drie op tien ondernemers (31%) was de daling 60 procent tot 100 procent. Het beeld is iets positiever dan voor de periode tussen april en juni. In deze periode ervoer driekwart (76%) van de ondervraagde ondernemers minder omzet. Ongeveer één op de tien ondernemers ervaart positieve ontwikkelingen door corona; dat beeld is gelijk gebleven. Dat betekent dat vooral de groep die geen effect van de coronacrisis merkt, is toegenomen.

Uit landelijk onderzoek van Kantar uitgevoerd in de periode 29 juni tot en met 5 juli 2020 bleek dat 56 procent van de ondernemers te maken heeft met dalende omzet.



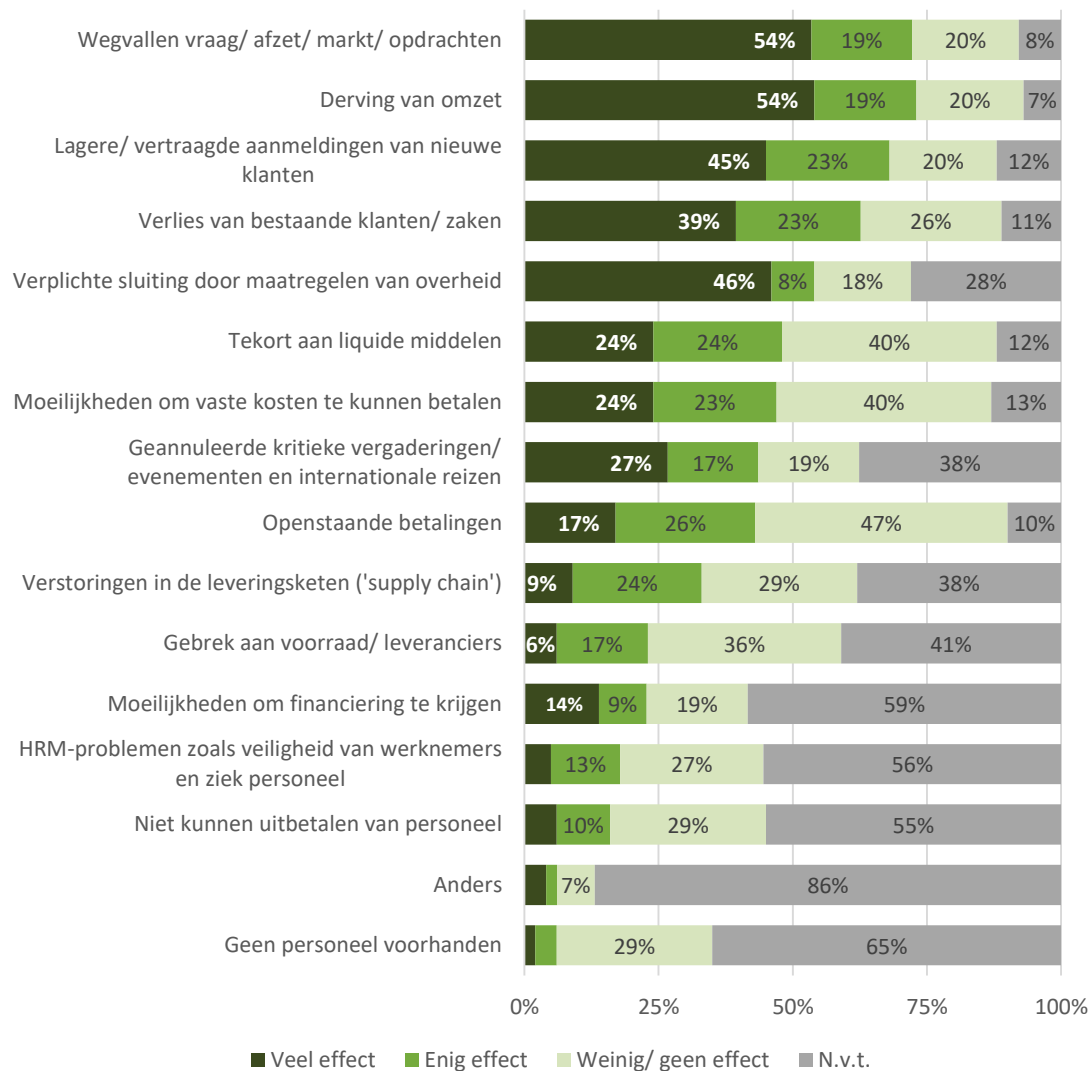
Peilingen: ondernemerspanel (2)

Driekwart (73%) van de ondervraagde ondernemers zegt last te hebben van het wegvallen van de vraag of opdrachten. Voor ruim de helft (54%) is het effect zelfs sterk negatief. Net zoveel ondernemers hebben (veel) last van derving van omzet.

Ook een verminderde aanmelding van nieuwe klanten speelt bij veel ondernemers: voor 45 procent heeft dit veel effect en voor nog eens 23 procent enig effect. Verder verliest de meerderheid klanten of zaken (62%) en heeft ruim de helft (54%) veel last van verplichte sluiting.

In totaal ervoer 92 procent van de ondervraagde ondernemers enig of veel effect van een van de aspecten, 8 procent merkte dus nog geen van de genoemde negatieve effecten van de coronacrisis. Het aandeel dat negatieve effecten van de coronacrisis ervaart, is vrijwel hetzelfde als in oktober (91%).

Op welk van onderstaande aspecten heeft de coronacrisis voor u als ondernemer een negatief effect?



Bron: ondernemerspanel gemeente Haarlem

Peilingen: inwonerspeiling 2020

De resultaten van de Inwonerspeiling (het voormalige Omnibusonderzoek) 2020 zijn beschikbaar en deze resultaten geven een goed beeld van hoe Haarlammers denken over verschillende thema's in Haarlem. Doordat dit onderzoek jaarlijks uitgevoerd wordt is het mogelijk om van een aantal resultaten de uitkomsten in te zien uit voorgaande jaren. Hiermee kan ook de impact van corona goed zichtbaar worden gemaakt.

Ten opzichte van vorig zien we minder sociale contacten, minder vrijwilligerswerk, meer gebruik van openbaar groen voor recreatie, betere bereikbaarheid, beter oordeel over parkeren in de binnenstad, meer overlast van dak- en thuislozen en meer ervaren overlast van jongeren. Allen zijn (deels) aan corona te wijden:

	2017	2018	2019	2020
Percentage Haarlammers dat aangeeft voldoende contact te hebben	71%	69%	71%	58%
Percentage Haarlammers dat vrijwillige inzet pleegt	48%	49%	50%	43%
Percentage Haarlammers dat aangeeft het openbaar groen in Haarlem te gebruiken voor recreatie	83%	83%	83%	88%
Oordeel Haarlammers over de bereikbaarheid van de stad (rapportcijfer)	7,1	7,2	7,2	7,4
Oordeel Haarlammers over de parkeergelegenheid in de binnenstad (rapportcijfer)	5,9	5,8	5,8	6,0
Percentage Haarlammers dat aangeeft vaak overlast te ervaren van jongeren	15%	16%	17%	21%
Percentage Haarlammers dat aangeeft vaak overlast te ervaren van zwervers/dak- en thuislozen	5%	3%	3%	5%

Uitgebreidere analyses zijn beschikbaar via [Inwonerspeiling \(Omnibus\) - Haarlem \(incijfers.nl\)](#).



Bron: inwonerspeiling gemeente Haarlem

Hoofdstuk: Economie

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

Consumentenvertrouwen

Ondernemersvertrouwen

Faillissementen

Werkgelegenheid

Pendel

Bedrijvendynamiek

Verkeersdrukke

Gebruik openbaar vervoer

Bezetting parkeergarages

Economie: consumentenvertrouwen

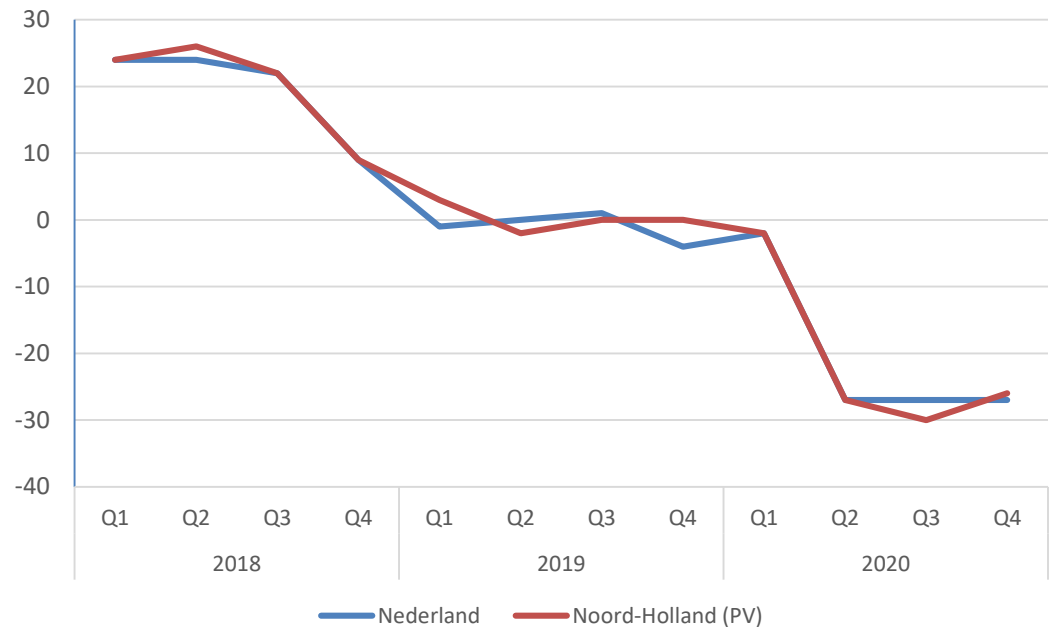
Het consumentenvertrouwen (zie begrippenlijst voor definitie) is voor Noord-Holland in het vierde kwartaal licht gestegen van een score van -30 naar een score van -26. Ook de cijfers voor de achterliggende deelindicatoren *economisch klimaat* (-50) en *koopbereidheid* (-9) zijn in het vierde kwartaal voor de Provincie Noord-Holland iets positiever dan in het derde kwartaal. Het provinciale consumentenvertrouwen ligt in lijn met dat van Nederland.

Bij de start van de coronacrisis was er sprake van een sterke daling. Dit sluit aan bij de economische voorspellingen van onder andere CPB, IMF en DNB over de vooruitzichten van de Nederlandse economie. Zonder uitzondering werd een periode van economische krimp voorzien.

In november bleek uit cijfers van Eurostat, vergelijkbaar met het CBS op Europees niveau, dat de economische krimp in het derde kwartaal (3,9%) in de EU minder was dan in het tweede kwartaal (11,4%). Ook de Rabobank is in het derde kwartaal optimistisch en verwacht herstel.

De nieuwe lockdown, brengt nieuwe economische onzekerheden met zich mee. Zo analyseerde ING op basis van pintransacties dat de omzet bij non-foodwinkels begin 2021 sterker gedaald is dan in maart 2020 tijdens de eerste lockdown. Aan de andere kant besteedden Nederlanders in de eerste drie kwartalen online 38 procent meer dan in 2019 (CBS).

Absolute ontwikkeling score consumentenvertrouwen



Bron: CBS

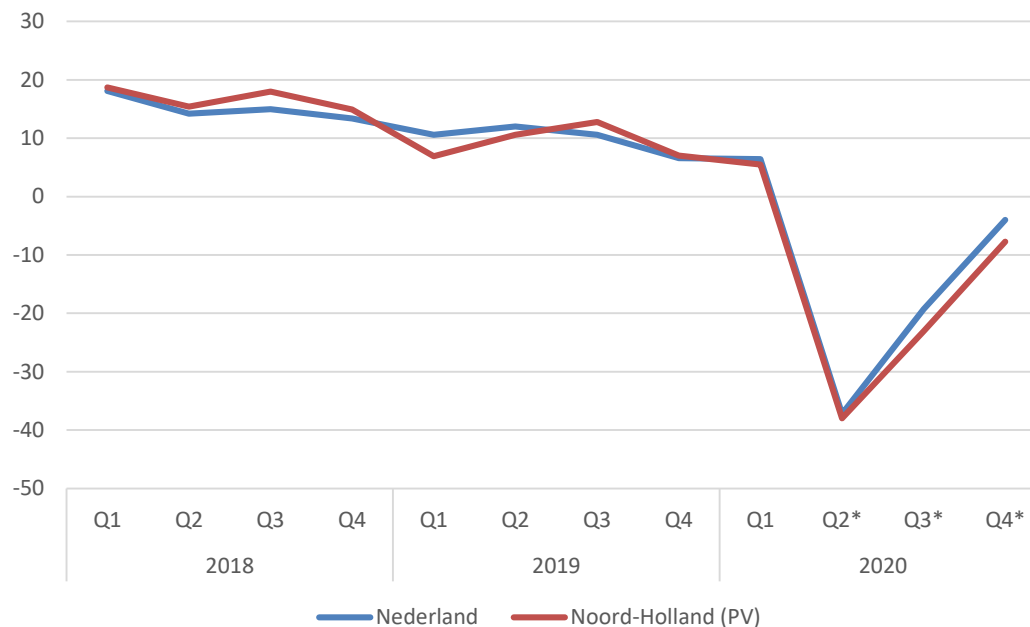
Economie: ondernemersvertrouwen

Vergelijkbaar met het consumentenvertrouwen (p. 10) meet CBS ook het ondernemersvertrouwen. Dit ontwikkelt zich in Noord-Holland vergelijkbaar als landelijk. Na een dieptepunt in het tweede kwartaal, steeg het vertrouwen in het laatste half jaar van 2020. De saldi voor Nederland (-4) en Noord-Holland (-7,7) zijn nog wel negatief. Dat betekent dat meer ondernemers een negatieve dan een positieve toekomstverwachting hebben.

De economische gevolgen van corona verschillen sterk per sector. Uit cijfers van het CBS blijkt dat de horeca, delfstoffenwinning en cultuur de grootste procentuele krimp ten opzichte van een jaar eerder kenden. Een aantal sectoren, zoals zakelijke dienstverlening, groeiden juist. Na de lockdown van 15 december zijn een aantal sectoren volledig gesloten. Cijfers van ING laten zien dat in de mode, vrijetijdswinkels, woonwinkels en bouwmarkten vrijwel geen pintransacties meer waren. Vanaf 10 februari mochten winkels weer open voor click en collect. Klanten kunnen dan producten bestellen en op een afgesproken tijd ophalen.

Veel van de toekomstige ontwikkelingen hangen samen met de ontwikkelingen rondom het coronavirus. Zo zorgde het nieuws over een mogelijk werkend vaccin eerder voor flinke koersstijgingen op de beurzen. De nieuwste maatregelen en de avondklok kunnen juist voor negatieve ontwikkelingen en verwachtingen zorgen. Op 21 januari maakte het kabinet een steunpakket van 7,6 miljard bekend om de negatieve gevolgen voor ondernemers te verzachten.

Absolute ontwikkeling score ondernemersvertrouwen



*voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Economie: faillissementen

In het vierde kwartaal gingen 3 bedrijven in de gemeente Haarlem failliet. Dit is minder dan in het vierde kwartaal van 2019 (10) en 2018 (7). In het derde kwartaal van 2020 was er maar één faillissement in Haarlem. De meeste faillissementen in 2020 (10) vonden plaats in het tweede kwartaal. In totaal gingen 16 bedrijven failliet het afgelopen jaar. In 2019 (21) en 2018 (25) waren dit er meer. In de bouwsector (5), verhuur & overige zakelijke dienstverlening (3) en de zorg (2) waren in 2020 meer faillissementen dan in andere sectoren.

Het lage aantal faillissementen sluit aan bij de bevindingen van het CBS, dat landelijk het laagste aantal faillissementen in 20 jaar registreerde. Genoemd wordt dat dit lage aantal niet los te zien is van de noodsteun van de overheid.

Op basis van de negatieve geluiden over de Nederlandse economie zouden misschien meer faillissementen verwacht worden. Dit kan waarschijnlijk deels verklaard worden door de afgegeven noodpakketten als NOW en Tozo. Begin 2021 werd bekend dat de regering voor nog eens 7,6 miljard aan steunpakketten afgeeft.

Verder worden faillissementen op basis van eigen aangifte sneller verwerkt door de rechtbank dan faillissementsverzoeken van crediteuren. Aan het laatste type faillissementen gaan namelijk meer procedures en toetsing vooraf waardoor faillissementen vertraagd zichtbaar worden. Daarnaast stoppen veel bedrijven niet door een faillissement, maar door een bedrijfsbeëindiging. De verwachting is nog steeds dat als de noodmaatregelen wegvallen er een snelle toename van faillissementen volgt. Dit blijkt ook uit de Bijzonder Beheer Barometer van november 2020.

Aantal faillissementen gemeente Haarlem

	2018				2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Bouw	0	0	4	1	0	1	0	2	0	3	0	2
Financiële instellingen	1	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0
Gezondheids- en welzijnszorg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Handel	3	1	4	2	1	9	3	2	0	1	0	0
Horeca	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1	0	0
ICT	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Industrie	1	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
Overige zakelijke dienstverlening	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Specialistische zakelijke dienstverlening	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0
Verhuur en overige zakelijke dienstverlening	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	1	0
Vervoer en opslag	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Totaal	5	3	10	7	1	13	7	10	2	10	1	3

In vergelijking met 2019 zijn er naar verhouding relatief meer faillissementen in de bouw, zorg en overige zakelijke dienstverlening. Maar één handelsbedrijf ging failliet in 2020. In 2019 zorgde deze sector nog voor bijna de helft van alle faillissementen in Haarlem.

De toekomstverwachtingen verschillen per sector. De horeca en cultuur worden in de Bijzonder Beheer Barometer genoemd als sectoren waar de meeste faillissementen worden verwacht. De vooruitzichten voor de ICT-sector zijn relatief gunstig.

Bron: LISA

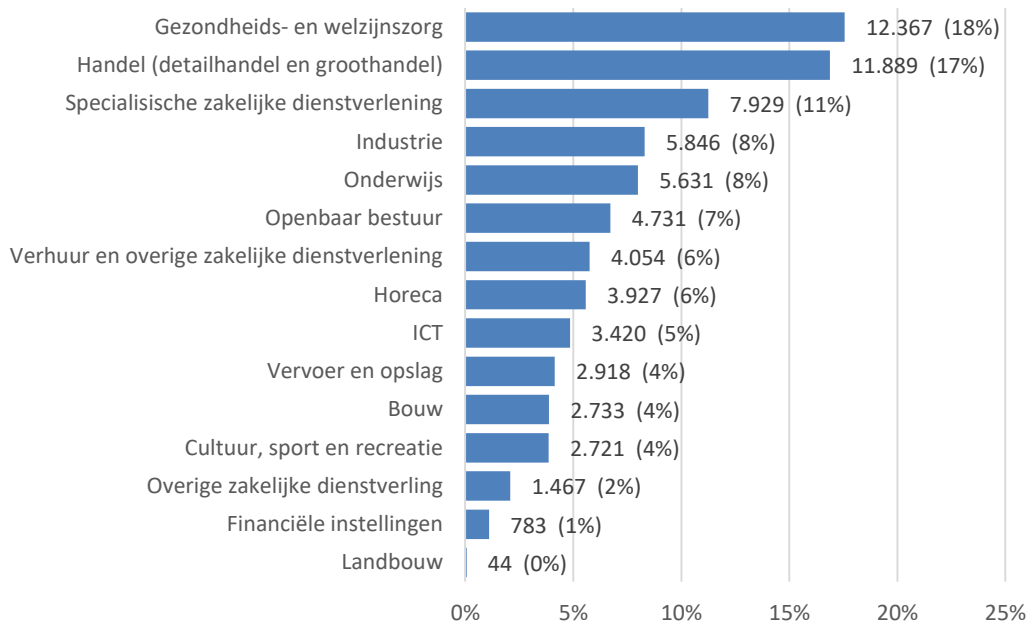
Economie: banen naar sector

De cijfers en het figuur op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers worden in april 2021 verwacht. Uit een UWV-analyse van november 2020 blijkt dat vooral bij uitzendbureaus en in de horeca veel banen verdwenen. De detailhandel food is de enige sector die groeit door de coronacrisis.

In de regionale arbeidsmarktanalyse voor regio Zuid-Kennemerland en IJmond van het UWV van oktober bleek dat er zeer grote krimp van werkgelegenheid in de sectoren horeca, luchtvaart (onderdeel van vervoer en opslag), cultuur, sport & recreatie en verhuur & overige zakelijke diensten (o.a. reisbureaus en uitzendbureaus) wordt verwacht. Het UWV voorziet alleen toekomstige groei van werkgelegenheid in de 'food' detailhandel (niet uitgesplitst in de tabel rechts).

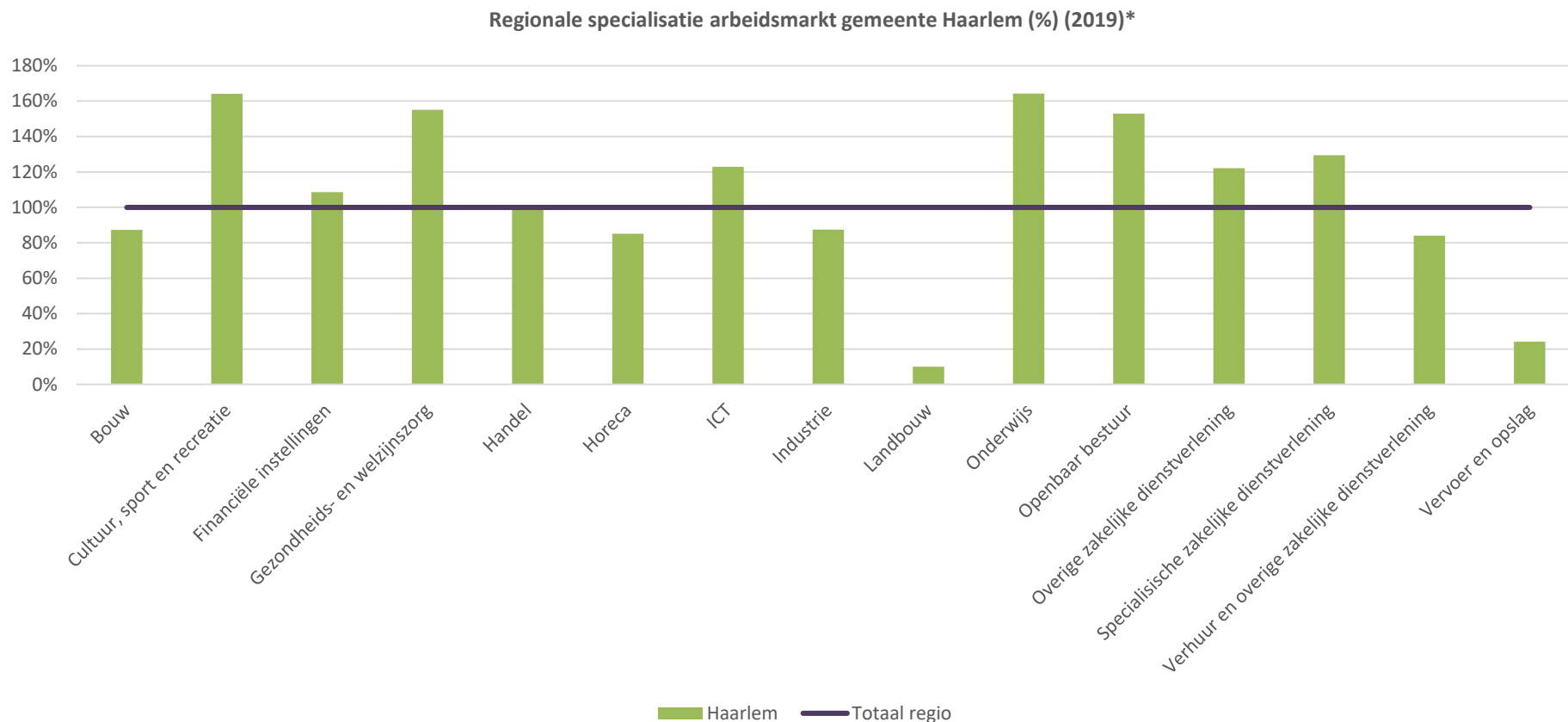
In Haarlem vertegenwoordigen de in de regionale arbeidsmarktanalyse beschreven krimpsectoren ongeveer 12 procent van de werkgelegenheid. Landelijk is dat 10 procent. De cultuursector is in Haarlem sterker vertegenwoordigd dan in de regiogemeenten (zie volgende pagina). De zorg is in Haarlem met 12.367 banen in 2019 (18%) de grootste werkgever. Daarna volgt de handel (17%). Er is in Haarlem bijna geen werkgelegenheid in de landbouw. Op de volgende pagina is te zien hoe de werkgelegenheid per gemeente zich verhoudt tot de regionale verdeling.

Aantal en aandeel (%) banen naar sector gemeente Haarlem (2019)*



*2019 is het meest recente peiljaar.

Economie: regionale specialisatie arbeidsmarkt



*2019 is het meest recente peiljaar.

Leeswijzer: de lijn in de figuur staat voor de arbeidsmarktverdeling in de regio (gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemskerk, Heemstede, Velsen, Uitgeest en Zandvoort). Sectoren met staven die boven de lijn uitkomen zijn in de werkgelegenheidsverdeling in Haarlem sterker vertegenwoordigd dan in de regio. Hoge staven zijn sterk oververtegenwoordigd, lage staven zijn ondervertegenwoordigd.

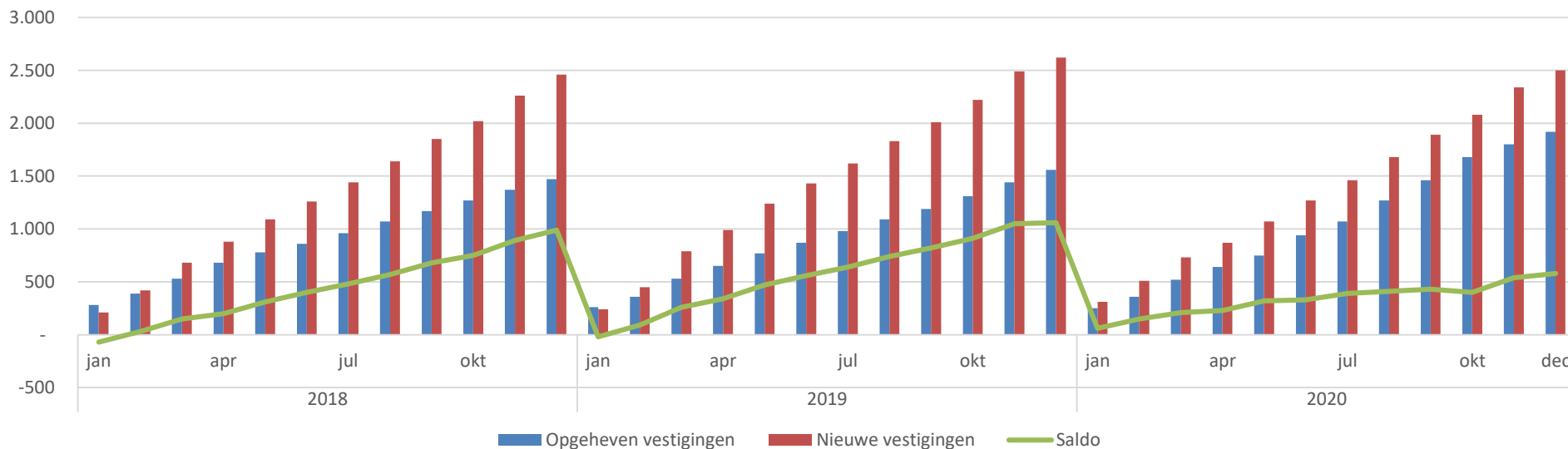
Economie: bedrijvendynamiek vestigingen

Het Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA) brengt via haar monitor vestigingendynamiek zoveel mogelijk de actuele ontwikkelingen van bedrijvigheid in beeld (zie in de bijlage begrippenlijst meer over de methodiek).

In de gemeente Haarlem vindt de afgelopen drie jaar een groot deel van de mutaties in het eerste kwartaal plaats. Dit geldt zowel voor het ontstaan als het verdwijnen van vestigingen. Bijna elke maand komen er meer vestigingen bij dan dat er verdwijnen. Oktober 2020 kent een negatief saldo en vormt een uitzondering. Over het hele vierde kwartaal kwamen er per saldo 150 bedrijfsvestigingen bij. In totaal is de bedrijvenpopulatie in Haarlem in 2020 met 580 bedrijven gegroeid.

Het saldo over 2020 is minder positief dan voor 2018 en 2019. In vergelijking met eerdere jaren zijn er meer opgeheven vestigingen en minder nieuwe vestigingen. Zzp'ers zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de continue toename van het aantal vestigingen. Op 4 februari rapporteerde de Kamer van Koophandel dat het aantal startende ondernemingen voor het eerst in maanden minder was dan in dezelfde periode het jaar ervoor, mogelijk komt dit doordat er voor startende ondernemers te weinig perspectief is. Op de volgende pagina's staan figuren over de aan de vestigingen gerelateerde bedrijvigheid en wordt ingegaan op de ontwikkelingen per sector en per gemeente.

Cumulatief aantal vestigingen gemeente Haarlem



Bron: LISA

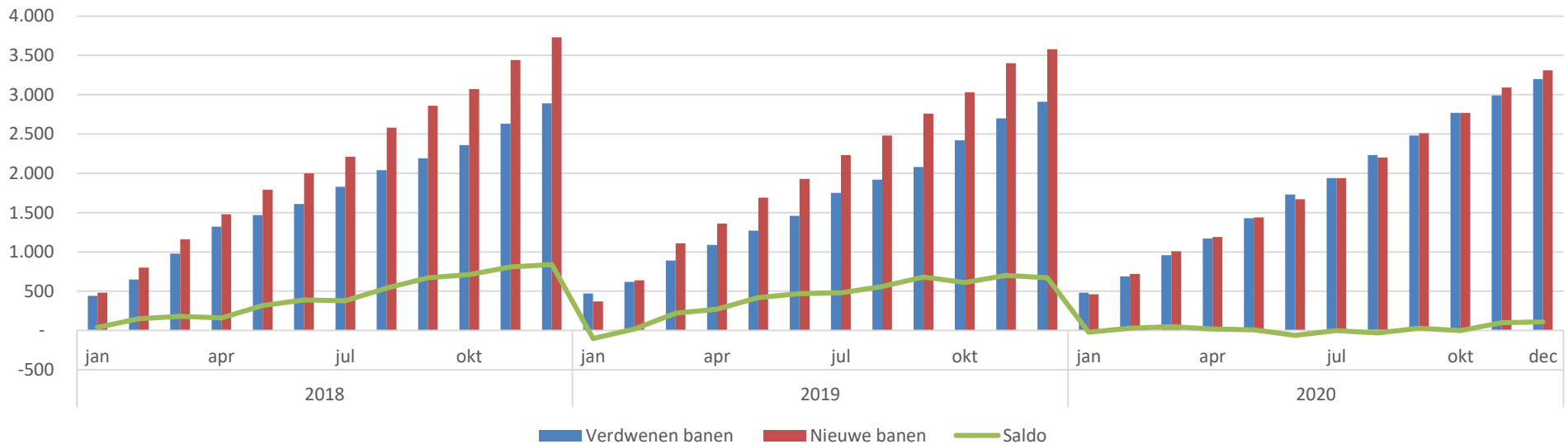
Economie: bedrijvendynamiek banen

In het vierde kwartaal van 2020 verdwenen er 720 banen en kwamen er 800 banen bij door het verdwijnen en ontstaan van bedrijfsvestigingen. Per saldo kwamen er dus 80 banen bij in het vierde kwartaal. Dit zijn er minder dan het aantal vestigingen (150). De gemiddelde bedrijfsgrootte neemt dus licht af.

Over heel 2020 nam het aantal banen door bedrijvendynamiek met 110 toe. Dit is minder dan in 2019 (670) en 2018 (840). Over de eerste helft van 2020 was het saldo negatief. In 2020 verdwenen er meer banen en ontstonden er minder banen dan in 2018 en 2019.

Belangrijke kanttekening: de hier gepresenteerde cijfers gaan alleen over de werkgelegenheid bij nieuwe of opgeheven vestigingen. Werkgelegenheidsontwikkeling binnen bedrijven is hier niet in beeld. Deze kan indirect worden afgelezen aan het aantal WW-uitkeringen en vacatures.

Cumulatief aantal banen nieuwe en opgeheven bedrijfsvestigingen gemeente Haarlem



Economie: bedrijvendynamiek naar sector

In het tweede semester van 2020 daalde alleen het aantal bedrijfsvestigingen in de ICT (-10). In de horeca verdwenen er 40 banen in het tweede semester door bedrijvendynamiek. Ook in de ICT (-10) en cultuur, sport & recreatie verdwenen (-10) banen. In de handel (+70) en het onderwijs (+50) kwamen er in het tweede semester de meeste banen bij door bedrijvendynamiek.

Over heel 2020 is een groot deel van de toename van vestigingen in de sectoren handel (120), bouw (120) en onderwijs (100). Een groot deel van deze groei komt door de toename van zzp'ers. Dit zijn ook sectoren waarin landelijk het aandeel zzp'ers de afgelopen jaren toenam ([artikel CBS](#)).

Ontwikkeling aantal vestigingen en gerelateerde banen gemeente Haarlem*

	Vestigingen						Banen					
	2018		2019		2020		2018		2019		2020	
	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2
Bouw	40	70	70	80	80	40	40	40	60	90	80	30
Cultuur sport en recreatie	30	30	30	20	-20	0	0	20	40	0	-40	-10
Financiële instellingen	10	0	-10	10	0	10	20	-10	-10	10	0	0
Handel (groothandel en detailhandel)	20	30	30	30	70	50	-90	-50	-30	-30	-50	70
Horeca	20	40	40	30	0	0	30	80	60	50	-80	-40
Industrie en nutsbedrijven	10	10	10	10	10	20	10	20	0	-30	-20	20
Informatie en communicatie	50	60	30	10	10	-10	70	40	30	-50	-10	-10
Landbouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onbekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-40	0	0
Onderwijs	60	60	80	50	40	60	70	50	90	50	-20	50
Overheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige diensten	10	0	20	20	10	0	0	0	20	0	10	0
Vervoer en opslag	20	30	20	40	30	30	20	30	-30	20	30	20
Zakelijke diensten	100	180	160	140	70	20	110	170	160	10	70	20
Zorg	50	70	60	70	40	50	110	60	80	100	-20	10
Totaal	410	570	550	500	330	260	370	450	480	190	-40	170

*uitkomsten zijn afgerond op tientallen. Daardoor kan het totaal verschillen van de optelling van sectoren.



Economie: pendel

De cijfers en figuur op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers over 2019 worden in maart 2021 verwacht. Het is onzeker in hoeverre de woon-en werkgemeenten zijn veranderd tijdens de coronacrisis, maar er is zeker minder pendel. Zo registreerden CBS en Translink in 2020 bijna de helft minder check-ins in het ov.

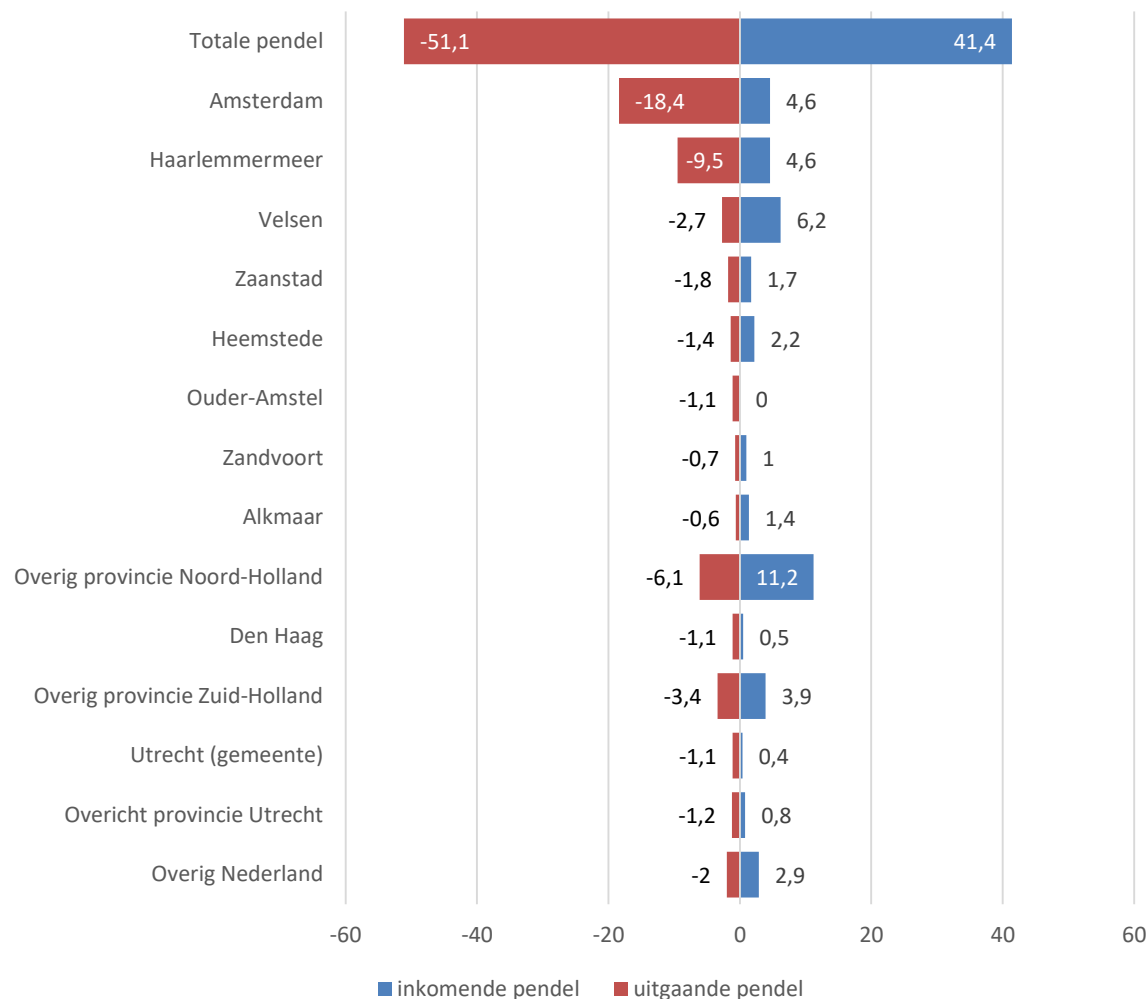
In Haarlem zijn in 2019 70.460 banen (meest recente cijfers) voor 161.716 inwoners. Haarlem heeft hiermee een werkgelegenheidsfunctie van 44 procent. De woon-werk pendelstromen maken de werkgelegenheidsfunctie verder inzichtelijk.

In totaal zijn er 51.100 Haarlammers die in een andere gemeente werken, waarvan 18.400 in Amsterdam en 9.500 in Haarlemmermeer. Er is een instroom van 41.400 inwoners van andere gemeenten die in Haarlem werken. Vanuit Velsen (6.200 werknemers), Amsterdam en Haarlemmermeer (beide 4.600 werknemers) komen veel arbeidskrachten naar Haarlem.

De uitgaande pendel is dus groter dan de inkomende pendel. Het grootste negatieve saldo heeft Haarlem met Amsterdam. Met Velsen heeft Haarlem de grootste positieve balans. Daarnaast werken duidelijk meer mensen uit 'overig Noord-Holland' in Haarlem dan andersom.

De cijfers zijn van voor de coronacrisis en dienen daarom vooral om inzicht te krijgen in de uitgangspositie voor de crisis. Uit cijfers van TomTom (p.24) blijkt dat de verkeersdrukke vooral in de maanden van de lockdown is afgenomen.

Inkomende en uitgaande pendel gemeente Haarlem
(banen van werknemers x 1.000; 2018*)



*2018 is het meest recente peiljaar.

Bron: CBS

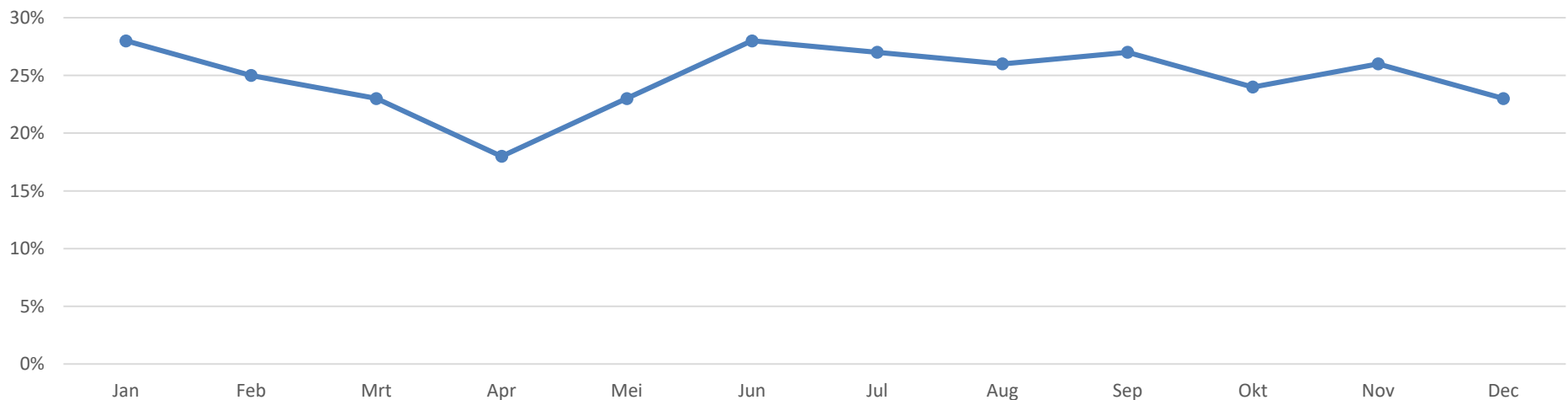
Economie: verkeersdrukte

Cijfers van TomTom laten duidelijk te zien dat het de verkeersdrukte tijdens de eerste lockdown in maart en april afnam. Het verschil in reistijd tussen de drukke- en rustige uren op de weg was minder dan in andere maanden. In het vierde kwartaal van 2020 is het beeld anders. De gemeten congestie is in december bijna net zo hoog als in februari, voor de coronacrisis. Wel is de congestie – mogelijk door de aangescherpte maatregelen – iets lager dan in november. In december 2019 was de congestie tijdens de ochtendspits 44 procent hoger en tijdens de avondspits 17 procent hoger dan in december 2020.

Mogelijk blijft het relatief druk op de weg omdat men minder gebruikmaakt van het ov. Dit blijkt ook uit de cijfers van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Mogelijk dat men vanwege de coronamaatregelen ook vaker alleen met de auto reist in plaats van bijvoorbeeld te carpoolen.

Ook landelijke cijfers van de Nationale Databank Wegverkeersgegevens laten zien dat de verkeersdrukte tijdens de harde lockdown van december minder is afgenomen dan tijdens de lockdown in april 2020.

Gemiddelde wekelijkse congestie gemeente Haarlem



Leeswijzer: Cijfers over congestie geven weer wat de gemiddelde extra reistijd is van reizigers tijdens drukke. Een percentage van 20% betekent dat men tijdens de drukke uren (congestie) gemiddeld 20% meer reistijd heeft dan tijdens de rustige uren (geen congestie).

Bron: TomTom



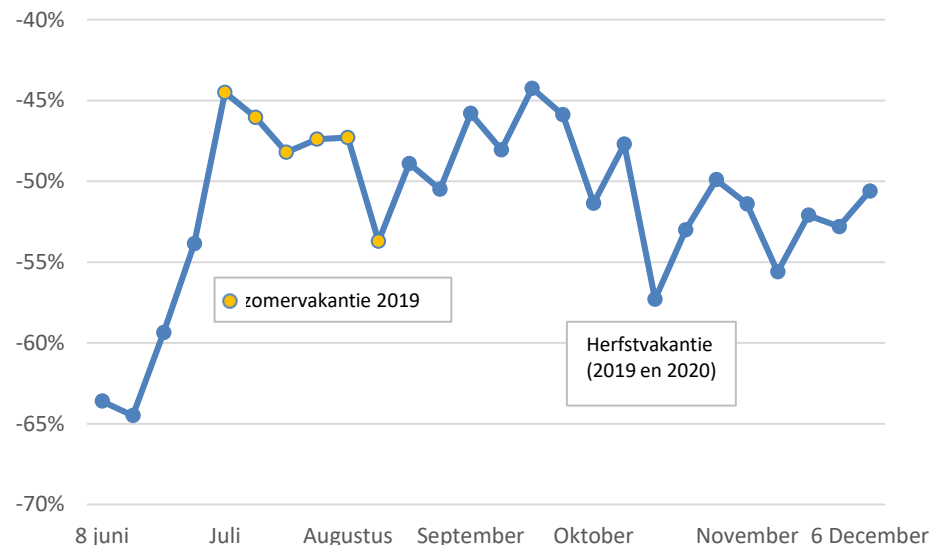
Economie: openbaar vervoer

CBS en Translink registreerden in 2020 bijna de helft minder check-ins in het ov. Cijfers van Connexxion laten zien dat ook in de bussen in de regio Haarlem-IJmond het een stuk rustiger is geworden.

Over de hele periode van 8 juni tot 6 december zijn er gemiddeld per week 51 procent minder passagiers. Vooral begin juni, vlak na de eerste lockdown, waren de passagiersaantallen lager dan in 2019. Na de aangescherpte maatregelen van 15 oktober (onder andere de horeca ging dicht) is er nog geen nieuwe daling zichtbaar. Waarschijnlijk is dit wel het geval na de verdere aanscherpingen van 15 december, toen onder andere de scholen sloten, en later de ingang van de avondklok per 23 januari. Over deze periode zijn echter nog geen cijfers beschikbaar.

De afname heeft waarschijnlijk verschillende oorzaken. Zo adviseert het kabinet om alleen essentiële reizen te maken. Mogelijk dat men daardoor ook voor andere vervoersmiddelen kiest. Zo blijkt uit het dashboard van waartaatjegemeente.nl dat het aantal speed pedelecs en elektrische bromfietsen in Haarlem gestaag toeneemt. Daarnaast werd geadviseerd om zoveel mogelijk thuis te werken.

Aantal buspassagiers concessie Haarlem-IJmond in vergelijking met 2019
(periode 8 juni – 6 december)



Economie: bezetting parkeergarages

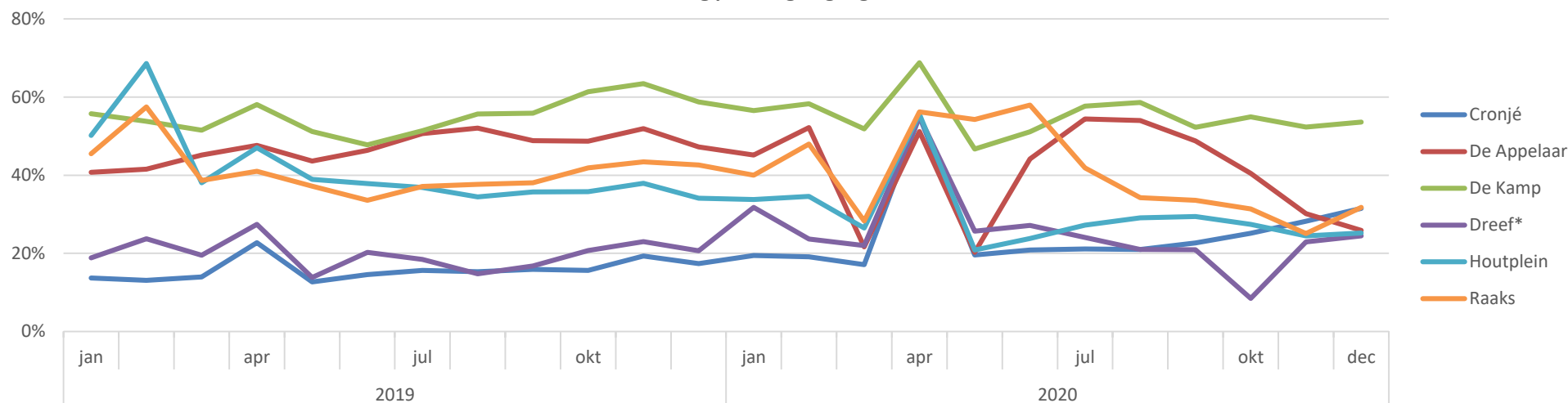
De zes openbare parkeergarages in Haarlem bieden samen ruim 3.000 parkeerplaatsen. In het vierde kwartaal is de bezetting van alle parkeergarages afgenomen en in veel gevallen lager dan in 2019. Ook Parkmobile ziet landelijk dat minder mensen parkeren. Uitzondering is de stijgende lijn in Cronjé en in de drukst bezette garage De Kamp. Eerder in 2020 was er in april – na de eerste lockdown – juist een zeer sterke toename in bezetting en waren de parkeergarages meer bezet dan voor de uitbraak van corona. Mensen met een cruciaal beroep konden tussen april en juni gratis in de parkeergarages parkeren. Daarnaast namen in april mensen mogelijk meer de auto om het ov niet te belasten. Dit verband is echter niet met zekerheid vast te stellen. Wel registreerde het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid dat Nederlanders door corona meer de auto in plaats van het ov gebruikten.

Parkeerplaatsen per parkeergarage gemeente Haarlem

	Aantal
Dreef	Week: 116; weekend: 229
Cronjé	433
Raaks	975
Houtplein	750
De Appelaar	296
De Kamp	430
Totaal*	3.113

*voor de totale capaciteit is uitgegaan van de weekendcapaciteit van parkeergarage Dreef.

Gemiddelde bezetting parkeergarages gemeente Haarlem



*bij de berekening van de parkeergarage Dreef is uitgegaan van de weekendcapaciteit.

Bron: gemeente Haarlem

Hoofdstuk: Cultuur

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

Bezoek musea en schouwburg

Gebruik Cinevillepas

Bezoek en lidmaatschap bibliotheek

Cultuur: bezoek culturele instellingen

De exacte invloed van corona is lastig uit de bezoekerscijfers te halen. Zo zijn er bij musea ook andere factoren die tijdens een normaal jaar van grote invloed kunnen zijn op het aantal bezoekers. Denk bijvoorbeeld aan een specifieke tentoonstelling of een verbouwing waardoor minder bezoek mogelijk is.

Hoe dan ook is duidelijk dat de musea veel last hebben van de coronamaatregelen. Tijdens de eerste lockdown waren musea twee maanden gesloten en per 15 december zijn musea, theaters en bioscopen opnieuw voor langere tijd dicht. De bezoekersaantallen voor het Frans Hals museum, het Teylers museum, de Schouwburg en de film- en toneelschuur zijn voor het vierde kwartaal van 2020 duidelijk lager dan een jaar eerder. Ook het derde kwartaal was er minder bezoek ondanks een herstel na de eerste lockdown.

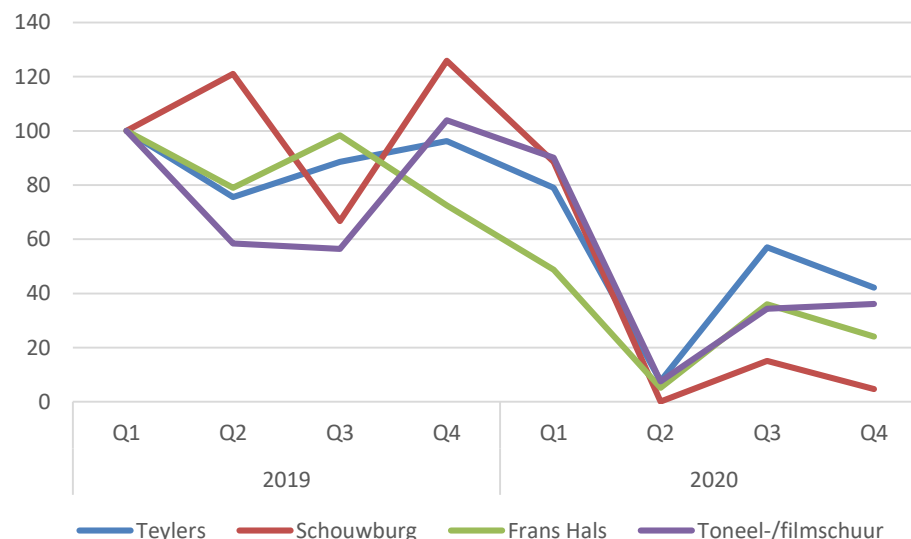
De lage bezoekersaantallen hebben ook gevolgen voor de culturele instellingen. Zo geeft de Museumvereniging aan dat 31 procent van de musea tijdelijke contracten niet verlengde en dat bij 10 procent zelfs gedwongen ontslagen vielen.

Aantal bezoekers culturele instellingen gemeente Haarlem

	2018				2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Teylers	37.026	25.198	21.666	91.273	37.940	28.665	33.603	36.530	29.957	2.889	21.641	15.981
Schouwburg en philharmonie	55.903	54.837	34.767	64.548	48.834	59.094	32.554	61.455	43.272	20	7.389	2.308
Frans Hals*	-	-	-	-	36.650	28.955	36.045	26.587	17.846	1.878	13.182	8.832
Toneelschuur en filmschuur	59.788	33.357	34.000	59.113	62.186	36.331	35.119	64.611	56.050	4.648	21.385	22.466

*voorlopige cijfers.

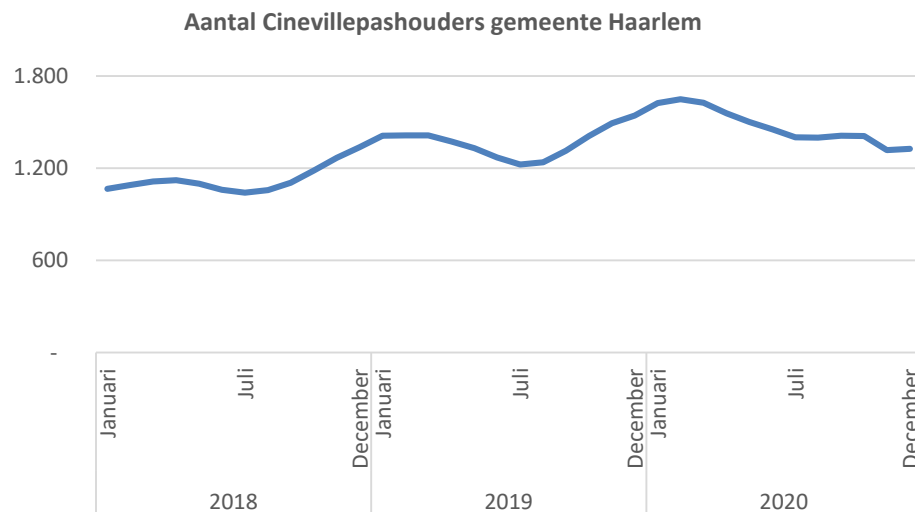
Ontwikkeling (%) bezoekers culturele instellingen (Q1 2019=100)



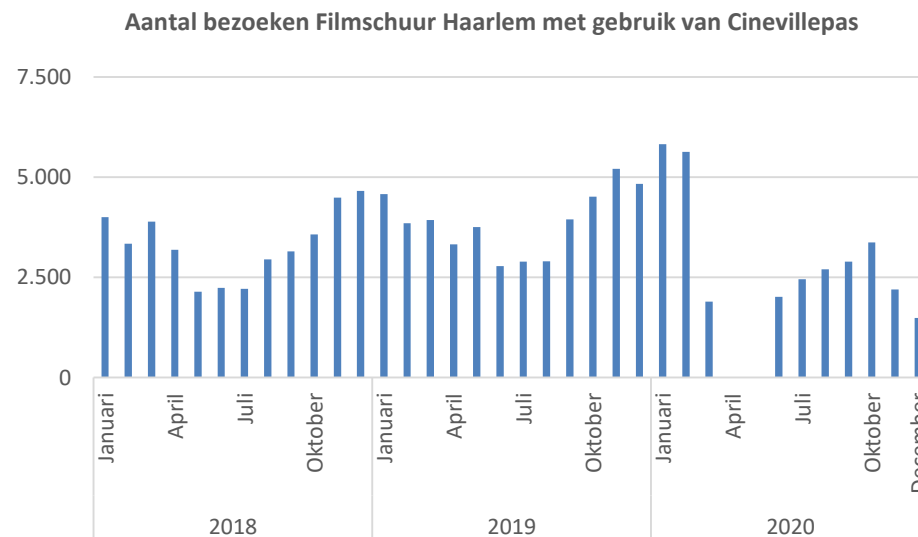
Bron: culturele instellingen gemeente Haarlem

Cultuur: gebruik en lidmaatschap Cinevillepas

Met de Cinevillepas kan men 46 filmtheaters bezoeken in Nederland. In Haarlem is de Filmschuur aangesloten bij Cineville. Het aantal pashouders in Haarlem stijgt de laatste jaren steeds vanaf het einde van de zomer tot in het voorjaar om in de andere maanden weer te dalen. Het aantal pashouders neemt per jaar steeds iets toe. In 2020 is er echter een daling. Aan het einde van het jaar is het aantal Haarlems pashouders lager (1.328) dan aan het einde van 2019 (1.544).



In de maanden november tot en met februari wordt de Cinevillepas het vaakst gebruikt bij de Filmschuur, met ruim 5.000 bezoeken per maand eind 2019/begin 2020. In 2020 waren er 2.199 bezoeken in november en 1.487 in december. Vanaf de corona-uitbraak in maart zijn de bezoekersaantallen duidelijk lager dan een jaar eerder. Er kwamen minder films uit, er zijn meer restricties en in sommige maanden waren de bioscopen zelfs gesloten. In januari en februari 2021 zijn de cinema nog gesloten. Het is afwachten hoe de situatie zich daarna zal ontwikkelen, maar de verwachting is dat de sector nog niet direct weer op volle bezetting zal draaien.



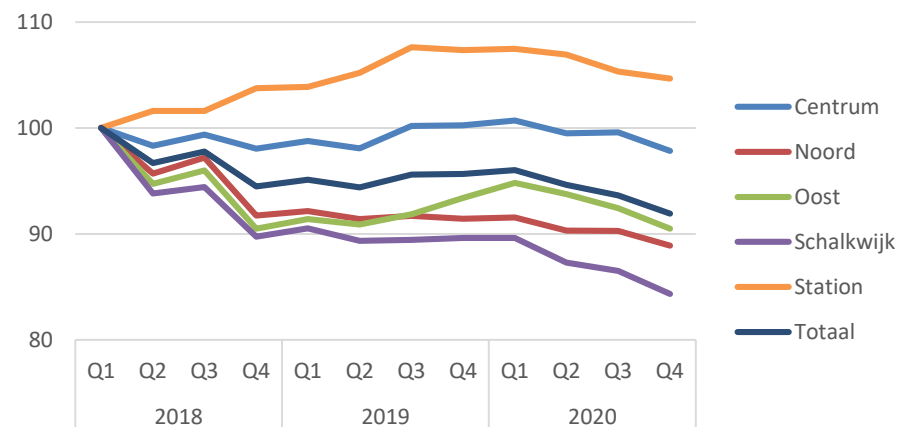
Cultuur: bezoek en lidmaatschap bibliotheek

In 2020 zijn de bibliotheken een tijd gesloten geweest. Ook de vestigingen van Bibliotheek Zuid-Kennemerland sloten vanwege de uitbraak van corona vanaf medio maart tot medio mei. Per 15 december zijn de bibliotheken opnieuw dicht. Het afhalen van boeken blijft wel mogelijk.

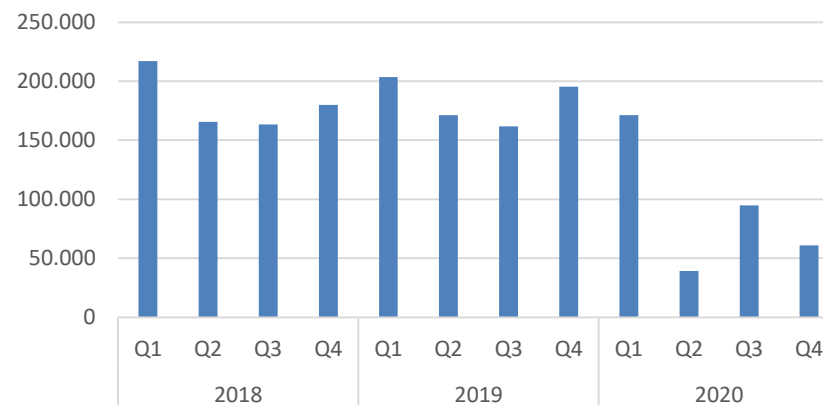
Het ledenaantal van de bibliotheken in Haarlem is in 2020 met 4 procent gedaald. De grootste daling was in de vestiging Schalkwijk (-6%) en de kleinste daling in vestiging Oost (-1%). Hoewel de ledenaantallen een negatief effect lijken te ondervinden door corona, was er ook voor de coronacrisis al sprake van een dalende trend. Uitzonderingen hierop waren de vestigingen Centrum en Station.

Het effect van corona op de bezoekersaantallen is duidelijker. In het vierde kwartaal waren er 69 procent minder bibliotheekbezoekers dan een jaar eerder. In het tweede kwartaal was de daling zelfs 77 procent in vergelijking met 2019.

Ontwikkeling (%) ledenaantal gemeente Haarlem per bibliotheekvestiging (Q1 2018=100)



Aantal bezoekers bibliotheken gemeente Haarlem



Hoofdstuk: Toerisme

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

Werkgelegenheid

Bezettingsgraden hotels

Hotelovernachtingen

Bezoek VVV en visithaarlem.com

Toerisme: banen en vestigingen

De cijfers en tabel op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers worden in april 2021 verwacht. In een analyse gemaakt in september verwacht het CBS dat de toegevoegde waarde van het toerisme in Nederland in het eerste semester 45 procent lager lag dan een jaar eerder. Hoewel het effect op werkgelegenheid door de NOW gedempt is, heeft de sector te maken met relatief veel banenverlies. In de arbeidsmonitor toerisme van NTBC staan meer cijfers over de regionale arbeidsmarkt in de toerismesector.

Ook in Haarlem zijn de consequenties groot: sectoren die belangrijk zijn voor toerisme als horeca cultuur en evenementen staan onder druk. De toeristisch-recreatieve sector zorgde in 2019 in Haarlem voor 5.902 banen. Dat is 8 procent van het totale aantal banen in Haarlem. In Nederland gemiddeld is de R&T-sector minder omvangrijk (7%). De 1.812 bedrijfsvestigingen in de sector vormen samen 11 procent van alle vestigingen in Haarlem.

Voorals de horeca is in Haarlem een belangrijke toeristisch-recreatieve werkgever met 53 procent van de banen in de R&T-sector. Op ruime afstand volgt cultuur, recreatie en amusement met 14 procent van de R&T-werkgelegenheid. Landelijk bieden de horeca en cultuur respectievelijk 51 procent en 11 procent van de toeristisch-recreatieve banen.

Het NTBC registreerde 65 procent minder bezoekers in 2020. Op de komende pagina's worden recente ontwikkelingen in het toerisme in Haarlem in beeld gebracht. Deze onderschrijven dat het toerisme momenteel sterk is ingezakt.

Aantal banen en vestigingen toeristische & recreatieve sector gemeente Haarlem (2019)*

	Banen**		Vestigingen	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Cultuur, recreatie en amusement	823	14%	444	25%
Handel (detailhandel en groothandel)	188	3%	36	2%
Horeca	3.119	53%	453	25%
Logiesverstrekking	334	6%	47	3%
Overig R&T	351	6%	127	7%
Sport	383	6%	388	21%
Vervoer	498	8%	281	16%
Watersport	206	3%	36	2%
Eindtotaal	5.902	100%	1.812	100%

*2019 is het meest recente peiljaar.

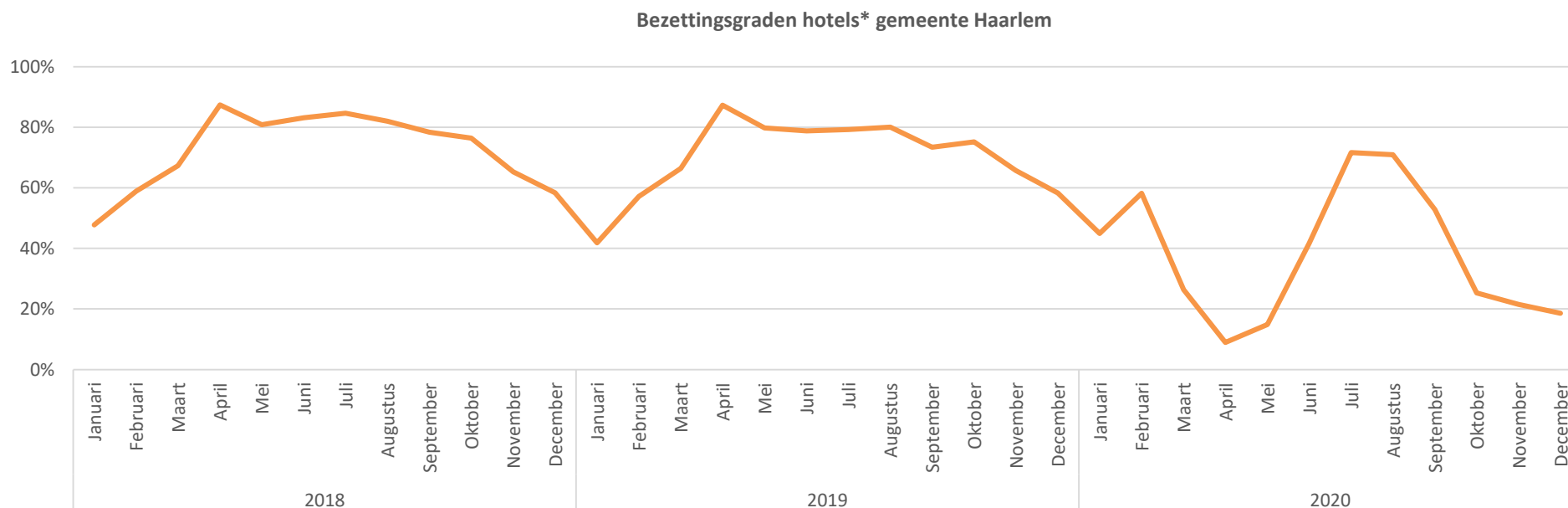
**volgens de afbakening van de landelijke R&T-sector. Deze maakt gebruik van wegingsfactoren. Een aantal branches die samenhangen met de vrijetijdssector worden niet integraal toegerekend aan de toeristisch-recreatieve sector, maar ten dele. Verder gaat het hier niet om de volledige sectoren, maar slechts om een op toerisme gerichte selectie. Onder handel vallen bijv. geen winkels in de binnenstad, maar wel winkels in kampeerartikelen.

Toerisme: bezettingsgraden hotels

De cijfers van hotels in 2020 laten voor Haarlem een forse daling zien. In december was de gemiddelde bezetting 19 procent. Hoewel dit percentage hoger is dan tijdens de eerste lockdownmaanden april (9%) en mei (17%), was er tijdens 2019 en 2018 nooit zo'n lage bezetting. De daling volgt op de strengere maatregelen van 15 oktober. In de maanden juli (72%) en augustus (71%) was de bezetting het hoogst in 2020. Ter vergelijking: over 2018 was de gemiddelde bezetting 73 procent en in 2019 70 procent. Steden aan of in de buurt van het strand konden nog enigszins profiteren van het kusttoerisme in de zomer.

Feitelijk was de bezetting in 2020 vermoedelijk nog lager omdat volledig gesloten hotels niet in de berekening zijn meegenomen. Ook zijn de kamerprijzen niet meegenomen in het overzicht, betrokkenen geven aan dat deze sinds de aanvang van de coronacrisis aanmerkelijk lager waren dan normaal.

Op de volgende pagina staan cijfers over het aantal overnachtingen en gasten.



*in de grafiek worden gegevens getoond van de hotels in Haarlem waarvoor visitordata.nl gegevens heeft. In december 2020 zijn dit 12 accommodaties. De cijfers worden doorlopend en soms met terugwerkende kracht aangepast. Cijfers in het dashboard kunnen daarom licht verschillen van de cijfers in dit rapport.



Toerisme: hotelovernachtingen

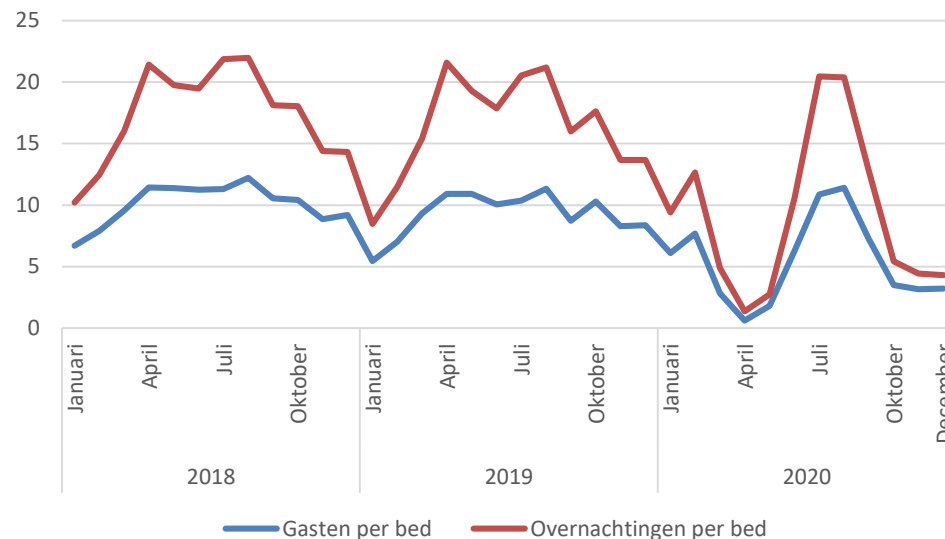
Het aantal gasten en het aantal overnachtingen per hotelbed in Haarlem neemt sterk af tijdens de tweede golf. In het vierde kwartaal is het aantal hotelovernachtingen opnieuw gedaald naar een laag niveau, al is het niet zover ingezakt als tijdens de eerste lockdown.

In het vierde kwartaal was gemiddeld 18 procent van de hotelovernachtingen zakelijk. Dat is meer dan in het derde kwartaal (6%) toen er naar verhouding meer leisurebezoek was. Ook in 'normale' jaren is het gebruikelijk dat er in de zomermaanden naar verhouding meer recreatieve overnachtingen zijn.

In eerdere jaren kwam ongeveer de helft van alle hotelbezoekers in Haarlem uit het buitenland. In december 2020 is dit nog 12 procent (32% in augustus). In de grafiek is dit terug te zien doordat het aantal overnachtingen en gasten per bed dichter bij elkaar liggen. Nederlandse gasten verblijven gemiddeld korter in Haarlem dan buitenlandse bezoekers.

Veel Nederlanders gingen eerder dit jaar op vakantie in eigen land nu voor veel landen vanwege corona een negatief reisadvies gold. Dit blijkt ook uit de [vakantiemonitor van NBTC](#). Inmiddels is vakantie naar het buitenland (vrijwel) niet meer mogelijk waardoor mensen toch naar alternatieven in eigen land zoeken. Veel is echter ook afhankelijk van de persconferenties en welke maatregelen daarin worden afgekondigd ([RTL Nieuws](#)).

Aantal gasten en overnachtingen per bed hotels* gemeente Haarlem

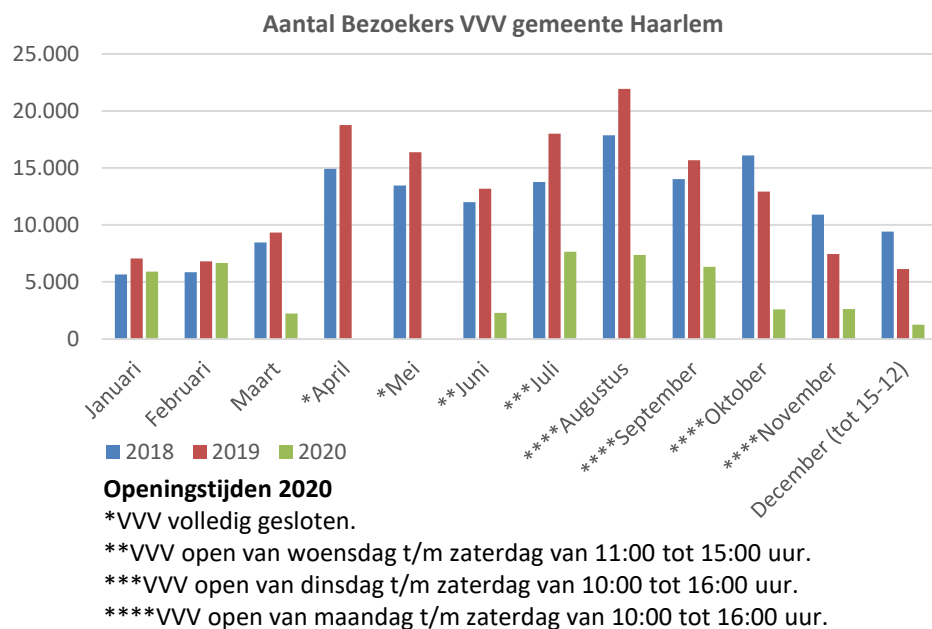


*in de grafiek worden gegevens getoond van de hotels in Haarlem waarvoor visitordata.nl gegevens heeft. In december 2020 zijn dit 12 accommodaties. De cijfers worden doorlopend en soms met terugwerkende kracht aangepast. Cijfers in het dashboard kunnen daarom licht verschillen van de cijfers in dit rapport.

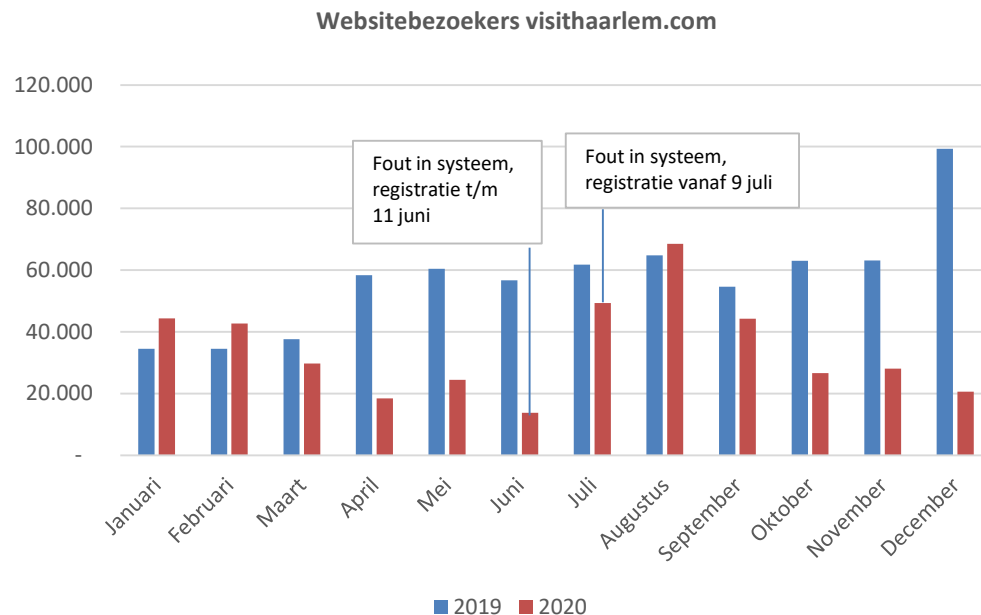
Toerisme: bezoek VVV en visithaarlem.com

In 2020 was de VVV in Haarlem een grote periode van het jaar niet volledig open of zelfs volledig gesloten. In totaal brachten een kleine 45.000 mensen een bezoek aan de VVV. In 2018 waren dit er ruim 140.000 en in 2019 ruim 150.000.

In 2020 was het bezoek in de maanden januari en februari nog vergelijkbaar met eerdere jaren, maar sinds de komst van corona is dit duidelijk minder. De maanden juli tot en met augustus waren de drukste maanden van 2020 met gemiddeld zo'n 7.000 bezoekers per maand. Dit is minder dan de helft van het aantal bezoekers in dezelfde periode in 2018 (gemiddeld 15.000) en 2019 (18.500).



In december 2020 waren er ruim 20.000 websitebezoekers op visithaarlem.com. In 2019 was dit de drukste maand met bijna 100.000 bezoekers. In 2019 vond 33 procent van de websitebezoeken in de laatste drie maanden van het jaar plaats, mogelijk voor oriëntatie op de kerstvakantie én het volgende jaar. Dit jaar is het websitebezoek in deze periode 67 procent lager dan een jaar eerder. Over het hele jaar is het aantal bezoeken met 40 procent gedaald in vergelijking met 2019. Vermoedelijk zorgt de onzekerheid over de ontwikkelingen rondom corona ervoor dat mensen zich minder oriënteren.



Hoofdstuk: sociaal-maatschappelijk

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

Jeugdhulpverlening

Wmo

Overlast

Corona-gerelateerde bekeuringen

Diefstal en inbraak

Huiselijk geweld

Maatschappelijke opvang

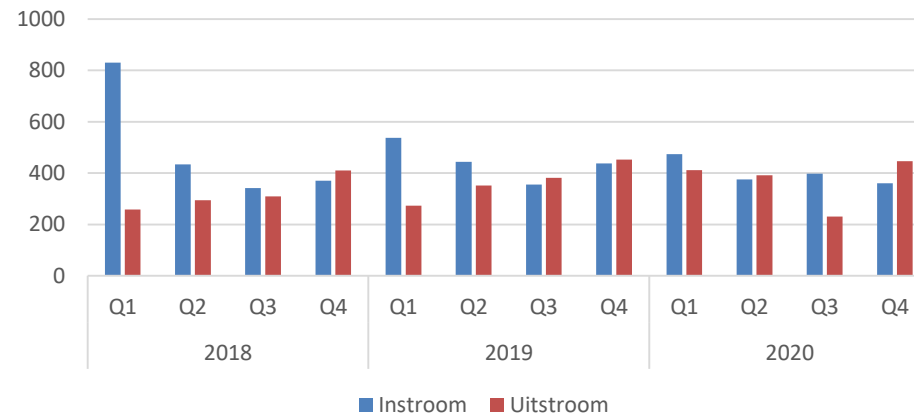
Sociaal-maatschappelijk: jeugdhulpverlening

In december 2020 ontvangen 2.966 jongeren in de gemeente Haarlem jeugdhulpverlening. Dat aantal is vergelijkbaar met 2019 (2.983). Gedurende 2020 schommelde het aantal cliënten steeds rond de 2.900 á 3.000 cliënten. In het vierde kwartaal steeg het aantal cliënten met drie procent, maar er is met deze cijfers geen duidelijke stijgende of dalende trend te ontwaren. Opvallend is dat de uitstroom in het derde kwartaal relatief laag was.

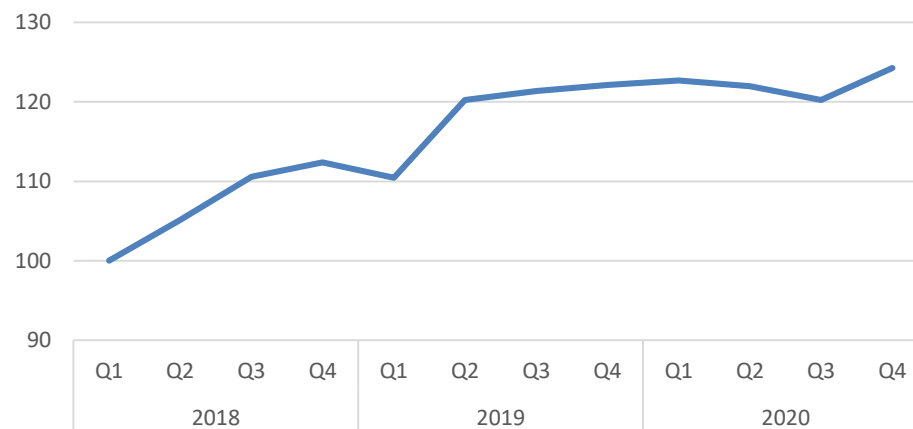
Na de uitbraak van de coronacrisis en de daaropvolgende lockdown, was er tijdelijk minder jeugdhulp mogelijk. In een analyse van CBS-cijfers in [Binnenlands Bestuur](#) blijkt dat de gegeven jeugdhulp in de eerste zes maanden is gedaald met 6 procent ten opzichte van 2019. Deskundigen stelden destijds ook in [Binnenlands Bestuur](#) dat het nog te vroeg is om te spreken van een trendbreuk.

Uit de [sectorrapportage jeugd](#) en de rapportage [De zorg en de jeugdhulp tijdens de coronacrisis](#) van de Inspectie Gezondheidszorg en jeugd blijkt dat een deel van de jeugdzorg is uitgesteld door corona. Dit zou kunnen leiden tot een toename van hulpvragen op een later moment. Halverwege het eerste kwartaal van 2021 lijkt dit inderdaad het geval te zijn, waardoor de groei in het aantal cliënten aanhoudt

Instroom en uitstroom aantal cliënten jeugdhulpverlening in de gemeente Haarlem



Ontwikkeling (%) actieve cliënten jeugdhulpverlening (Q1 2018=100)



Bron: gemeente Haarlem

Sociaal-maatschappelijk: jongeren met jeugdhulp

De cijfers en tabellen op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers worden in april 2021 verwacht. Wel zijn er zorgen over de mentale gezondheid van jongeren. Zo registreert de Kindertelefoon meer telefoontjes over depressie en suïcide. Het Trimbos-instituut stelt dat het gebrek aan- en het veranderen van structuur gevolgen kan hebben voor het mentale welbevinden van jongeren. Uit onderzoek van het UMCG blijkt dat jongvolwassenen in Noord-Nederland hun leven momenteel een 6,0 geven.

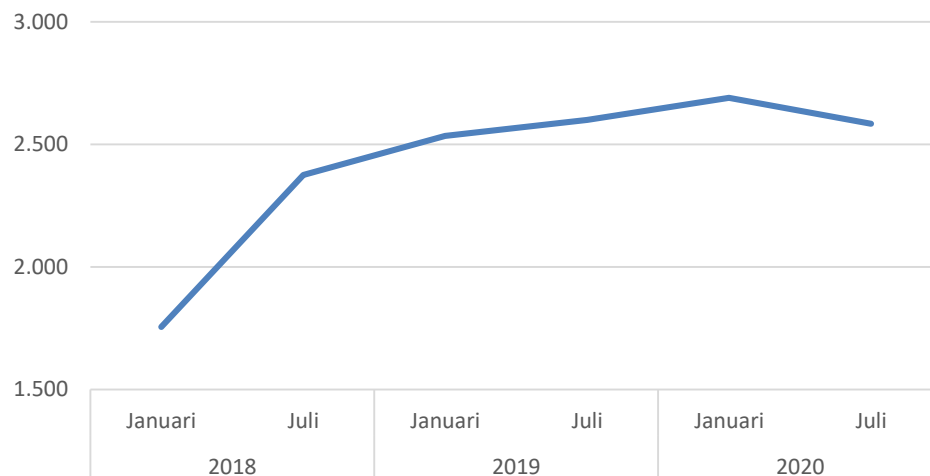
In de jeugdhulp is er een onderscheid te maken tussen jongeren die voor de hulp elders verblijven dan thuis (intramurale zorg, hierna 'met verblijf') en jongeren die niet in een instelling verblijven ('zonder verblijf').

In de gemeente Haarlem nam het aantal jongeren in de jeugdhulp zonder verblijf tussen januari 2018 en januari 2020 met 53 procent toe tot 2.690 cliënten. In de eerste helft van 2020 is dit aantal met 4 procent afgenomen.

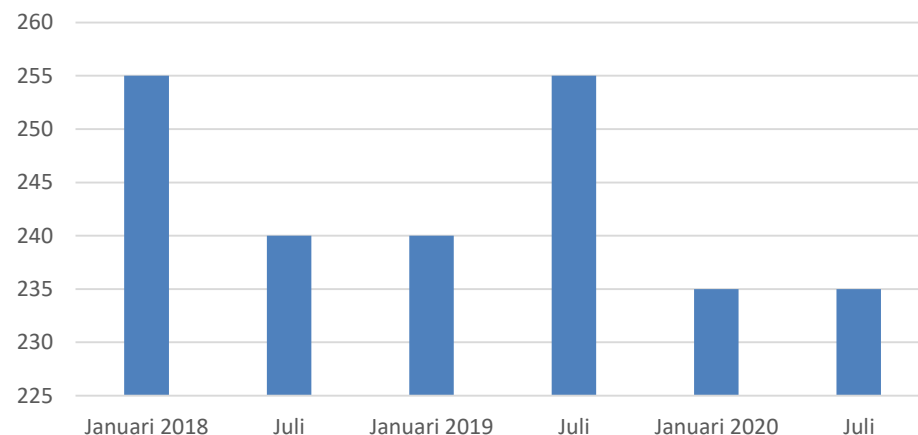
In juli 2020 zijn er in Haarlem 235 jongeren die in een instelling verblijven voor jeugdhulp. Dit zijn er 20 minder dan een jaar eerder, een afname van 7 procent.

Het aantal cliënten in de jeugdhulp is dus licht afgenomen in de eerste helft van 2020. Mogelijk heeft dit ook deels te maken met corona. Zo stelt het Nederlands Jeugdinstituut dat veel preventieve en ambulante hulp werd af- of uitgesteld tijdens de eerste lockdown.

Aantal cliënten jeugdhulp zonder verblijf gemeente Haarlem



Aantal cliënten jeugdhulp met verblijf gemeente Haarlem



Bron: CBS

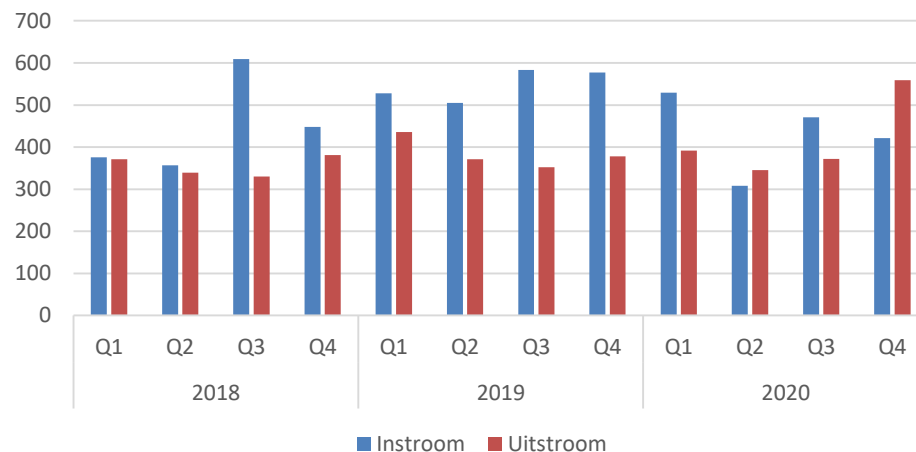
Sociaal-maatschappelijk: Wmo

In opdracht van het Rijk en VNG Realisatie heeft Andersson Elffers Felix de rapportage Meerkosten in het sociaal domein ten gevolge van corona opgesteld. Hieruit bleek dat een deel van de Wmo-zorg na de corona-uitbraak was stilgelegd en dat sommige cliënten hulp hebben stopgezet. Uit de monitor abonnementstarief Wmo blijkt dat het nog zeer onzeker is hoe de Wmo-hulp zich in de nabije toekomst zal ontwikkelen. Waarschijnlijk zal er enig effect merkbaar zijn, zo zijn er inmiddels strengere richtlijnen voor Wmo-vervoer opgesteld.

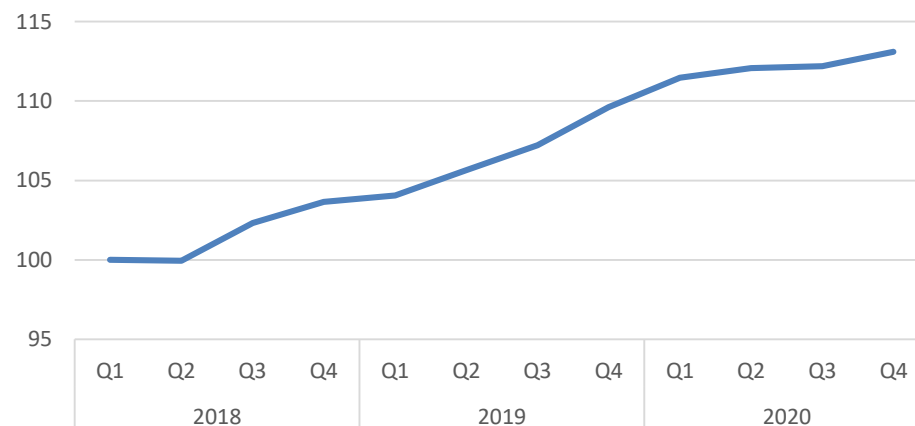
In Haarlem is er vanaf begin 2018 een stijgende lijn in het aantal Wmo-clieënten. In december 2020 maken 10.176 Haarlemmers gebruik van één of meerdere Wmo-regelingen, 13 procent meer dan begin 2018 (9.015 cliënten). In 2020 vlakt de groei iets af. In het derde kwartaal was er met 0,1 procent de kleinste toename vanaf 2018. In het vierde kwartaal steeg het aantal cliënten met 1 procent.

Dat de groei iets afvlakt komt voornamelijk door een verminderde instroom van cliënten. Er zijn signalen dat in Haarlem een deel van de cliënten de zorg tijdens de eerste coronagolf stopzette. Meestal kreeg men dan wel op een andere manier ondersteuning. Ook het aantal woningaanpassingen en het gebruik van de RegioRijder daalde tijdens de eerste golf. Tijdens de tweede golf is er geen sprake van deze ontwikkelingen.

Instroom en uitstroom aantal Wmo-clieënten in de gemeente Haarlem



Ontwikkeling (%) actieve cliënten Wmo (Q1 2018=100)



Bron: gemeente Haarlem

Sociaal-maatschappelijk: meldingen overlast jeugd

Landelijke politiecijfers laten zien dat er in maart – toen de eerste lockdown van kracht werd – 127 procent meer meldingen van overlast door jongeren waren dan in februari. Ook in Haarlem was een grote toename. In het derde en vierde kwartaal neemt het aantal meldingen weer af. Al zijn er in het vierde kwartaal nog wel 78 procent meer meldingen dan dezelfde periode een jaar eerder.

Hoewel gedurende het jaar richting de zomer het aantal meldingen ook in de voorgaande jaren toenam, is dit in 2020 meer dan in eerdere jaren. Betrokkenen geven aan dat de algemene toename van meldingen waarschijnlijk een combinatie is van factoren. Er is daadwerkelijk iets meer overlast omdat jongeren weinig te doen hadden, onder andere door sluiting van scholen en sportclubs, en daardoor op straat rondhingen. Daarbij wordt er sneller melding gemaakt omdat anderen ook meer thuiszitten en daardoor vaker vermeende overlast waarnemen.

Medio december ging een nieuw pakket van maatregelen in. Daarnaast werd de avondklok op 23 januari 2021 ingesteld. Dit kan effect hebben op het aantal meldingen. Aan de ene kant zijn er 's avonds minder mensen op straat en is er daardoor minder overlast, aan de andere kant valt de overlast die er is nu meer op en zal dit wellicht ook eerder geregistreerd worden.

Ontwikkeling (%) meldingen overlast jeugd gemeente Haarlem (Q1 2018=100)



Aantal meldingen overlast jeugd

	2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Haarlem	156	231	261	141	164	489	356	251

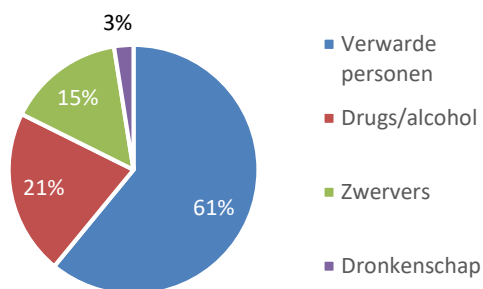
Sociaal-maatschappelijk: meldingen openbare overlast

Net als het aantal meldingen van jeugdoverlast, is er ook in mindere mate een stijging van meldingen van openbare overlast in Haarlem. In 2020 waren er 2.266 meldingen, dat is 10 procent meer dan in 2019 (2.068). Vooral in het tweede kwartaal waren er meer meldingen (13%) dan in dezelfde periode een jaar eerder. In het vierde kwartaal is het aantal overlastmeldingen redelijk vergelijkbaar (2% meer) met 2019.

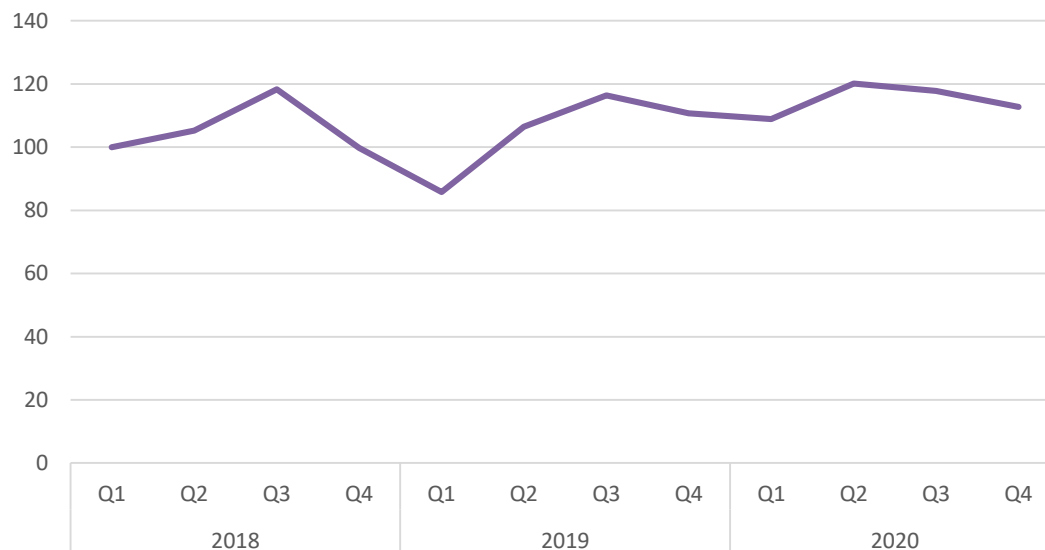
Begin 2021 zijn de maatregelen verlengd en is er een avondklok ingesteld. In Nederland waren er diverse protesten hiertegen die her en der uitmondten in rellen. Zo waren er bijvoorbeeld ongeregelde heden in Schalkwijk. Mogelijk zal er hierdoor een stijging zijn in het aantal meldingen in het eerste kwartaal van 2021.

De overlastmeldingen in de gemeente gaan in 61 procent van de gevallen over verwarde personen. In een op de vijf gevallen (21%) gaat het om alcohol- of drugsoverlast. Zwervers (15%) en dronken personen (3%) vormen de rest van de overlastmeldingen.

Verdeling overlastmeldingen 2020
gemeente Haarlem



Ontwikkeling (%) meldingen openbare overlast* gemeente Haarlem (Q1 2018=100)



*2019 bij openbare overlast gaat het om openbare dronkenschap, overlast van verwarde personen, alcohol- en drugsoverlast en overlast door zwervers.

Aantal meldingen openbare overlast*

	2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Haarlem	423	525	574	546	537	592	581	556

Sociaal-maatschappelijk: bekeuringen gerelateerd aan coronamaatregelen

In de maanden juni tot en met augustus deelde de gemeente geen boetes uit voor het overtreden van de coronamaatregelen. In oktober werden de regels aangescherpt en de handhaving aangescherpt. Zo zijn begin november tientallen boetes uitgedeeld bij illegale feesten. Eerder werden de feesten veelal beëindigd zonder bekeuringen uit te delen. Ook in Haarlem slingerde de politie eind oktober jongeren op de bon. De politiecijfers staan niet in de tabel, maar ook het aantal door de gemeente uitgedeelde boetes is toegenomen in het vierde kwartaal.

In december werden er 20 boetes uitgedeeld, het hoogste maandcijfer sinds mei. Vooral in het begin van de coronacrisis was er veel onduidelijkheid over de regels en werden veel boetes uitgeschreven. Mede door de onduidelijkheid verschilde de handhaving van de coronamaatregelen per gemeente. Zo bleek begin juli uit een inventarisatie van Nieuwsuur dat meer dan 80 gemeenten geen enkele boete uitdeelden. Terwijl in andere gemeenten tot 187 boetes per 10.000 inwoners werden uitgedeeld. Haarlem zit over heel 2020 op 153 boetes per 10.000 inwoners.

Aantal door de gemeente uitgedeelde coronaboetes*

	Mrt	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Totaal	Per 10.000 inwoners
Haarlem	3	89	31	0	0	0	2	6	2	20	153	9

*het overzicht bevat niet alle boetes omdat de politie naast de gemeentelijk boa's ook boetes uitdeelt. Deze worden deels apart geregistreerd.

Sociaal-maatschappelijk: diefstal en inbraak

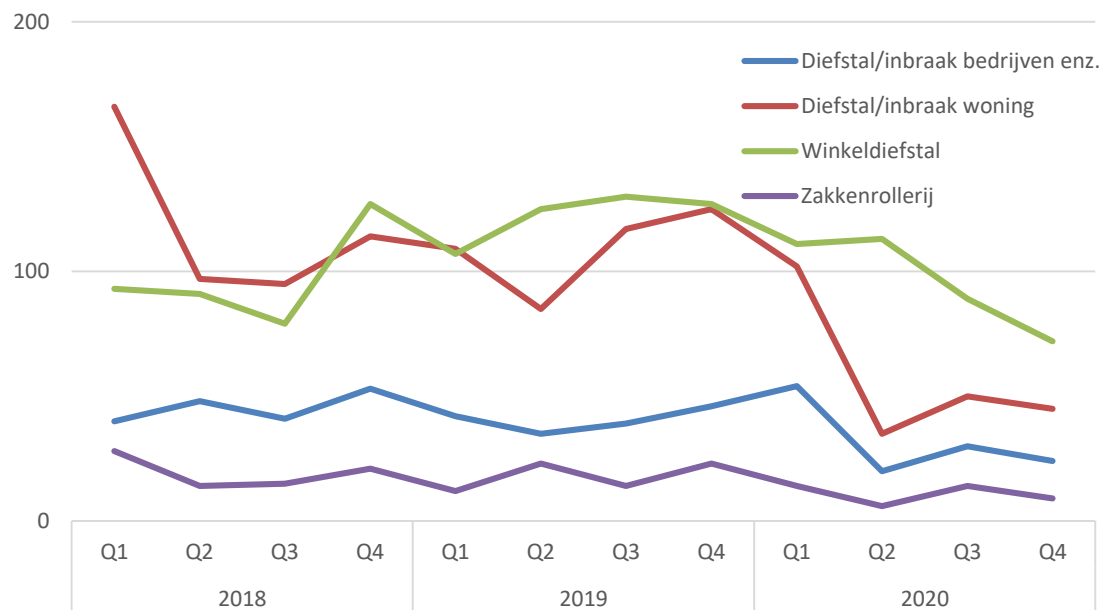
Het aantal diefstallen en inbraken is afgenomen vanaf het tweede kwartaal. Woninginbraken, inbraak bij bedrijven en zakkenrollerij komen in gemeente Haarlem minder voor sinds de eerste lockdown in maart. Het aantal winkeldiefstallen nam minder sterk af, maar ook hier is een daling vanaf het derde kwartaal.

In vergelijking met het vierde kwartaal van 2019 waren in Haarlem in dezelfde periode een jaar later 43 procent minder winkeldiefstallen, 48 procent minder inbraken bij bedrijven, 61 procent minder gevallen van zakkenrollerij en 64 procent minder woninginbraken.

De ontwikkelingen vallen samen met hoeveel men thuisblijft. Eerder in 2020 was er in het derde kwartaal een stijging van incidenten. Dit was een periode waarin de maatregelen soepeler waren en men minder thuis was. Met de nieuwe lockdown is de verwachting dat het aantal incidenten laag blijft.

Ook landelijk ziet de Politie een afname van woninginbraken. Dit wordt aan corona gerelateerd. Er is wel een verschuiving zichtbaar naar inbraken in garageboxen en schuurtjes omdat daar minder toezicht is. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid waarschuwt vooral voor toegenomen cybercriminaliteit. Hier komen inmiddels ook coronagerelateerde vormen van oplichting voor.

Aantal geregistreerde incidenten diefstal, inbraak en zakkenrollerij gemeente Haarlem



Bron: Politie

Sociaal-maatschappelijk: meldingen huiselijk geweld

In het vierde kwartaal waren in Haarlem 109 politiemeldingen van huiselijk geweld. Dat is iets minder dan een kwartaal eerder en duidelijk minder dan in het vierde kwartaal van 2019. Over heel 2020 waren er 9 procent minder meldingen een jaar eerder. Vooral in het tweede kwartaal (27% minder) en derde kwartaal (18% minder) nam het aantal meldingen af. Ook bij Veilig Thuis Kennemerland komen minder meldingen van Huiselijk Geweld en Kindermishandeling binnen dan over dezelfde periode vorige jaar.

Dit betekent echter niet dat er daadwerkelijk minder geweldsincidenten zijn. Mogelijk is het ook lastiger om een melding te maken omdat men meer thuis is. Als de geweldpleger in huis aanwezig is, is het lastiger om een melding door te geven. Daarom kan men dit sinds mei bij de apotheek doorgeven door 'masker 19' te bestellen.

De Rijksoverheid is eind april gestart met een landelijke campagne tegen huiselijk geweld tijdens de coronacrisis. Daarnaast heeft Veilig Thuis een chatfunctie geïmplementeerd. De achterliggende gedachte was dat mensen meer thuiswerken en leven, terwijl sociale contacten en afleiding afnemen. De kans op spanningen thuis – en daarmee de kans op huiselijk geweld – is daardoor groter. Daarbij is de kans op detectie juist kleiner doordat mensen elkaar minder treffen bij sociale gelegenheden als verjaardagen, school of sport. Onderzoek van de Universiteit Leiden schat het aantal slachtoffers van kindermishandeling tijdens de eerste lockdown significant hoger dan in de periode zonder lockdown. Een Vandaag meldt dat er waarschijnlijk een toename is van emotionele verwaarlozing ook al is dat nog niet direct zichtbaar in de cijfers.

Aantal meldingen huiselijk geweld

	2019				2020				%2019 Q2-	%2019 Q3-	%2019 Q4-	%2020 Q2-	%2020 Q3-
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2020 Q3	2020 Q4
Haarlem	117	150	127	150	127	148	121	109	-1%	-5%	-27%	-18%	-10%

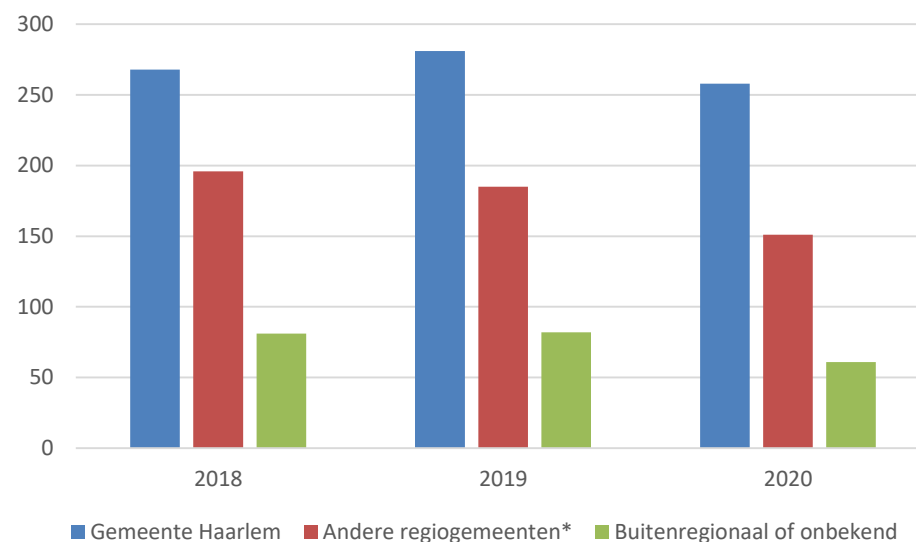
Vastgoed en woningmarkt: aanvragen maatschappelijke opvang

In 2020 meldden zich maandelijks gemiddeld 39 nieuwe daklozen – dus die zich nog niet eerder gemeld hadden – met een ondersteuningsvraag bij de Brede Centrale Toegang. De Brede Centrale Toegang (BCT) geeft informatie en advies aan dak- en thuislozen. De medewerkers van de BCT begeleiden daklozen die zich melden naar de benodigde zorg, diensten en zo nodig opvang. De BCT-cijfers geven inzicht in het aantal daklozen, maar het is niet het volledige beeld. Dit zijn alleen de daklozen die zich hebben gemeld bij de BCT. Het totale aantal daklozen is in werkelijkheid hoger omdat niet alle daklozen zich melden. Ook zijn de personen die in 2020 of eerder al gebruik maakten van de maatschappelijke opvang niet meegenomen in de aantallen. De dak- en thuislozen die zich wel melden bij de BCT hebben bovendien niet allemaal een opvangvraag. Sommige personen willen bijvoorbeeld alleen hulp bij het aanvragen van een briefadres.

In 2020 melden zich 470 mensen bij de BCT in Haarlem. Hiervan kwamen er 258 uit gemeente zelf. Dit aantal is iets lager dan in 2019 (281 aanmeldingen vanuit Haarlem) en 2018 (268). In totaal is het aantal aanmeldingen in 2020 wel duidelijk lager dan 2018 (545) en 2019 (548).

De afname van het aantal meldingen kan mogelijk verklaard worden door de extra afspraken die er op landelijk niveau gemaakt zijn in het kader van de coronamaatregelen. Eind maart maakte minister van Veldhoven afspraken met verhuurdersorganisaties en brancheverenigingen om geen huisuitzettingen te doen. Daarnaast kwam er een spoedwet die het mogelijk maakte om tijdelijke huurcontracten voor een tijdelijke periode te verlengen. Het uitgangspunt was dat niemand door de coronacrisis op straat moet belanden. In oktober werden de afspraken hernieuwd.

Aantal nieuwe aanmeldingen maatschappelijke opvang bij BCT Kennemerland



De coronamaatregelen hebben daarnaast invloed op de uitstroom uit de voorzieningen voor maatschappelijke opvang, mede omdat het aantal verhuisbewegingen in de stad is afgenomen. In 2020 waren er 167 uitstromers bij de maatschappelijke opvang in Haarlem. Dit is lager dan in 2019 (192). Vooral in de maanden mei tot en met augustus was de uitstroom lager. Hierdoor zijn er in 2020 minder plekken vrijgekomen voor nieuwe daklozen in de maatschappelijke opvang dan 2019.

Hoofdstuk: Ondersteunings- maatregelen, werk & inkomen

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

WW-uitkeringen

Vacaturemarkt

Schuldhulpverlening en budgetondersteuning

NOW

Tozo

TOGS

Bijstandsuitkeringen

Kwijtschelding belastingen

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: lopende WW-uitkeringen

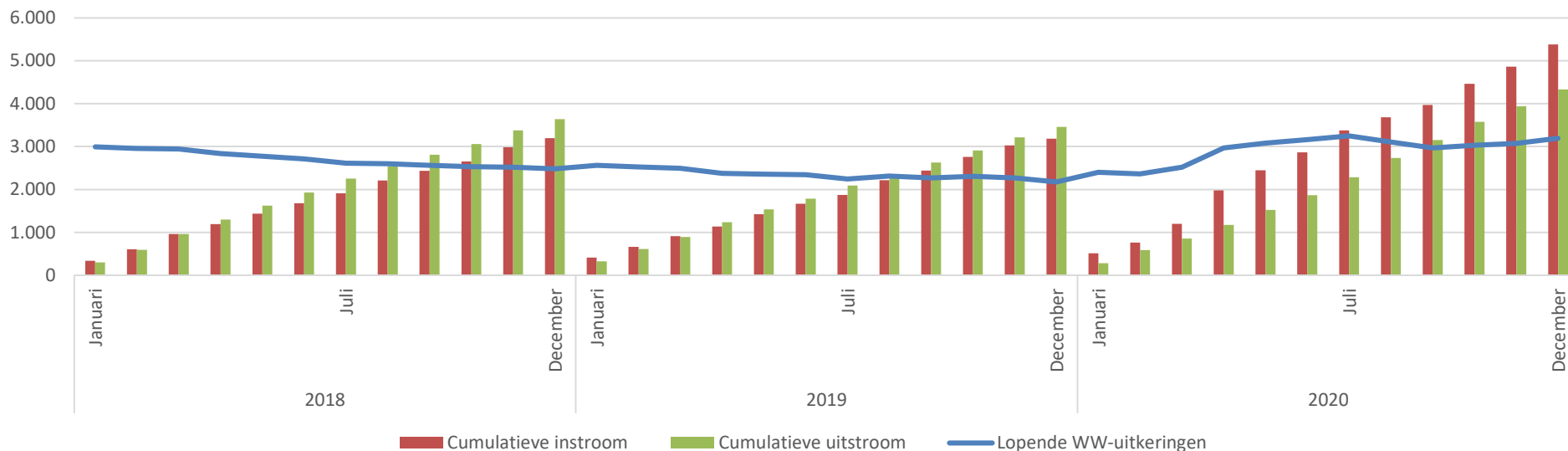
Het aantal WW-uitkeringen in Haarlem daalde tussen juli en september 2020 om vervolgens te stijgen tot 3.190 uitkeringen in december. Dat is 47 procent meer dan een jaar eerder (2.177 uitkeringen). Zowel de instroom als de uitstroom in de WW is in Haarlem hoger dan in eerdere jaren.

Eind maart werd de NOW-regeling van minister Koolmees vastgesteld. Deze regeling was bedoeld om de lonen van werknemers te kunnen blijven betalen bij dalende omzet. Mede dankzij deze regeling zijn veel banen behouden gebleven (UWV). Zonder de NOW was de toename in de WW vermoedelijk hoger geweest.

De CBS-cijfers voor het derde kwartaal laten een herstel van de arbeidsmarkt zien met een toename van 164.000 banen. Door de landelijke banengroei, zullen ook veel WW-ontvangers uitstromen naar betaald werk. Ook uit CBS-cijfers over november blijkt dat de werkloosheid licht daalt.

Het UWV en het CPB zien in de daling van het aantal WW-ontvangers een 'stilte voor de storm'. Het UWV verwacht dat het aantal uitkeringen landelijk met 100.000 (35%) stijgt in 2021. Ook zijn er zorgen over de impact op jongeren vanwege een combinatie van het wegvallen van bijbanen en studieovertragingen vanwege onderwijs op afstand.

Aantal lopende WW-uitkeringen, instroom en uitstroom gemeente Haarlem



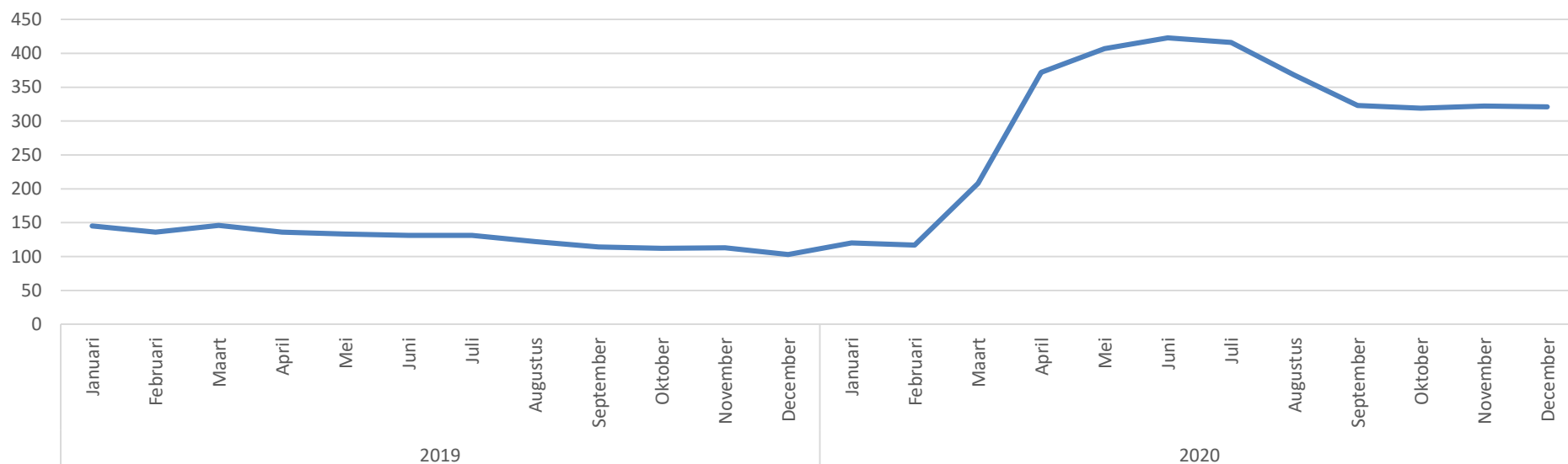
Bron: UWV



Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: lopende WW-uitkeringen jongeren

Vanaf januari 2019 zijn er ook cijfers beschikbaar over het aantal WW-uitkeringen naar leeftijdsgroep van de ontvanger. In Haarlem ontvingen in december 2020 ruim driehonderd jongeren t/m 26 jaar een WW-uitkering. Dat zijn er 212 procent meer dan een jaar eerder toen ongeveer 100 jongeren een uitkering ontvingen. Vooral in de maanden maart (78% stijging) en april (+79%) – de start van de crisis – neemt het aantal uitkeringsontvangers snel toe. In de maanden augustus en september was er een daling van 12 procent per maand.

Aantal lopende WW-uitkeringen van jongeren (onder 27 jaar)



Bron: UWV

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: WW-uitkeringen per sector

In de eerste helft van 2020 steeg het aantal WW-uitkeringen in elke sector in Haarlem met uitzondering van de zorg. De stijgingen lagen tussen de 15 procent en 133 procent. In het tweede semester zijn de stijgingen minder duidelijk. Het aantal WW-uitkeringen in het openbaar bestuur nam met 18 procent het sterkst toe, maar het gaat hier in absolute zin maar om weinig uitkeringen. Vanuit de dienstverlenende beroepen nam het aantal uitkeringen met 7 procent toe.

Bij de technische beroepen (-14%) en de pedagogische beroepen (-12%) nam het aantal uitkeringen af het sterkst af. Over heel 2020 steeg in elke sector in Haarlem het aantal WW-uitkeringen.

Het grootste deel van de WW-ontvangers had voorheen een bedrijfseconomisch beroep (21%), was eerder manager (14%), had een commercieel beroep (12%) of had een dienstverlenend beroep (11%).

Aantal WW-uitkeringen per sector in gemeente Haarlem

	2019				2020					% jan. 2020- % jul. 2020-	
	jan	apr	jul	okt	jan	apr	jul	okt	dec*	jul. 2020	dec. 2020
Agrarische beroepen	11	11	8	9	7	13	15	14	14	114%	-7%
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	595	526	515	556	566	646	724	677	665	28%	-8%
Commerciële beroepen	297	317	282	302	311	340	395	378	383	27%	-3%
Creatieve en taalkundige beroepen	109	110	99	102	107	134	167	156	152	56%	-9%
Dienstverlenende beroepen	187	176	138	150	141	261	328	282	352	133%	7%
ICT beroepen	69	63	64	68	71	73	86	78	83	21%	-3%
Managers	379	382	366	383	383	400	439	432	448	15%	2%
Openbaar bestuur veiligheid en juridische beroepen	56	46	47	51	41	43	56	55	66	37%	18%
Pedagogische beroepen	101	75	84	87	84	91	103	103	91	23%	-12%
Technische beroepen	252	236	208	190	219	265	295	256	255	35%	-14%
Transport en logistiek beroepen	135	116	106	95	112	173	201	184	199	79%	-1%
Zorg en welzijn beroepen	238	210	214	181	206	220	206	196	192	0%	-7%
Onbekend	135	109	115	132	154	308	234	221	290	52%	24%
Totaal	2.564	2.377	2.246	2.306	2.402	2.967	3.249	3.032	3.190	35%	-2%

*de cijfers voor oktober 2020 zijn nog niet beschikbaar

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: openstaande vacatures per sector

In het derde kwartaal van 2020 (meest recente cijfers) zijn er in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond 4.000 openstaande vacatures. Dat zijn er 14 procent meer dan in het tweede kwartaal. In geen enkele sector nam het aantal vacatures af. Er zijn wel minder vacatures dan een jaar eerder (5.100). Landelijk steeg het aantal vacatures met 8 procent in het derde kwartaal.

Het aantal vacatures in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond steeg in absolute zin het sterkst voor technische beroepen, bedrijfseconomische beroepen en zorg- en welzijn beroepen. In elk van deze sectoren waren er in het derde kwartaal 100 openstaande vacatures meer dan een kwartaal eerder.

Landelijk ziet het CBS de meeste vacatures in de handel, zorg en zakelijke dienstverlening. Verder bericht het CBS dat er in het derde kwartaal 16.000 vacatures bijgekomen zijn. Deze stijging volgt op een afname van 86.000 (30%) in de eerste helft van 2020.

De verwachting is dat het aantal vacatures in het vierde kwartaal is gedaald. Het aantal WW-uitkeringen nam in het laatste kwartaal namelijk toe (p. 48).

Aantal openstaande vacatures per sector in arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond

	2019				2020		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Agrarische beroepen	100	50	50	0	50	0	50
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	900	950	950	750	600	600	700
Commerciële beroepen	500	400	500	450	450	400	450
Creatieve en taalkundige Beroepen	50	50	50	50	0	0	0
Dienstverlenende beroepen	400	500	400	350	300	250	300
ICT beroepen	200	150	200	150	100	150	150
Managers	200	250	200	200	200	150	200
Openbaar bestuur veiligheid en juridische beroepen	50	100	100	100	50	50	50
Pedagogische beroepen	200	150	200	150	100	150	150
Technische beroepen	1.300	1.350	1.600	1.200	950	950	1.050
Transport en logistiek beroepen	450	350	500	550	500	350	400
Zorg en welzijn beroepen	500	450	450	500	400	400	500
Totaal	4.850	4.700	5.100	4.400	3.750	3.500	4.000

Bron: UWV



Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: spanningsindicator

Met de spanningsindicator wordt de vraag naar arbeid (aan de hand van vacatures) afgezet tegen het aanbod (kortdurende WW) (zie de uitgebreide definitie in bijlage 1).

In het derde kwartaal (meest recente cijfers) is de krapte op de arbeidsmarkt in de arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond toegenomen. Dit is over de gehele breedte van de arbeidsmarkt het geval. De krapte op de arbeidsmarkt is afgenomen in vergelijking met 2019. In het derde kwartaal is er in de regio vooral sprake van krapte bij technische beroepen en zorg- en welzijn beroepen.

In mindere mate is er ook krapte voor agrarische en ICT-beroepen. De markt voor managers en creatieve- en taalkundige beroepen is (zeer) ruim.

Medio december bracht het UWV een lijst naar buiten met kansrijke beroepen om werk te vinden. Om de mogelijkheden op de arbeidsmarkt te benutten zullen mensen ook om- of bij moeten scholen. Het is dus geen kwestie van snel overstappen. Het kabinet zette eerder in op omscholing voor mensen die hun baan (dreigen te) verliezen. Regionaal worden mobilititeitsteams ingezet om werkgelegenheid te behouden.

Spanningsindicator naar beroepsgroep in arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond (kwartaal 2 2019-kwartaal 3 2020)

	2019						2020					
	Q2		Q3		Q4		Q1		Q2		Q3	
	Typering	Spanning	Typering	Spanning	Typering	Spanning	Typering	Spanning	Typering	Spanning	Typering	Spanning
Agrarische beroepen	-	-	Zeër krap	4,94	-	-	Gemiddeld	1,33	Ruim	0,65	Krap	1,76
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	Krap	1,61	Krap	1,61	Gemiddeld	1,22	Gemiddeld	0,93	Ruim	0,66	Gemiddeld	0,81
Commerciële beroepen	Gemiddeld	1,19	Krap	1,54	Gemiddeld	1,48	Gemiddeld	1,26	Gemiddeld	0,73	Gemiddeld	0,93
Creatieve en taalkundige beroepen	Ruim	0,34	Ruim	0,27	Ruim	0,27	Zeër ruim	0,15	Zeër ruim	0,09	Zeër ruim	0,09
Dienstverlenende beroepen	Krap	2,94	Krap	2,82	Krap	1,96	Gemiddeld	1,1	Ruim	0,43	Gemiddeld	0,71
ICT beroepen	Krap	2,17	Krap	2,86	Krap	2,78	Krap	1,71	Krap	1,78	Krap	1,67
Managers	Gemiddeld	0,7	Ruim	0,64	Ruim	0,58	Ruim	0,5	Ruim	0,3	Ruim	0,4
Openbaar bestuur veiligheid en juridische beroepen	Gemiddeld	1,26	Gemiddeld	1,45	Krap	1,73	Gemiddeld	0,96	Gemiddeld	0,73	Gemiddeld	0,89
Pedagogische beroepen	Krap	2,07	Krap	1,8	Krap	1,89	Gemiddeld	1,17	Gemiddeld	1,22	Gemiddeld	1,14
Technische beroepen	Zeër krap	4,45	Zeër krap	6,09	Zeër krap	4,41	Krap	2,88	Krap	2,05	Krap	2,63
Transport en logistiek beroepen	Krap	2,1	Krap	3,22	Krap	3,21	Krap	2,11	Gemiddeld	1,01	Gemiddeld	1,45
Zorg en welzijn beroepen	Krap	2,32	Krap	2,3	Krap	2,61	Krap	1,68	Gemiddeld	1,41	Krap	2,13
Totaal	Krap	1,8	Krap	2,03	Krap	1,75	Gemiddeld	1,16	Gemiddeld	0,78	Gemiddeld	1,04

Leeswijzer: een krappe markt betekent veel vraag en relatief weinig aanbod. Dit is **rood** weergegeven.

Een ruime markt betekent veel arbeidsaanbod en minder vraag. Dit is **groen** weergegeven.



Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: schuldregeling en budgetondersteuning

De gemeente Haarlem handelt de aanvragen voor schuldhulpverlening en budgetondersteuning af voor de gemeenten Haarlem, Zandvoort, Heemstede en Bloemendaal.

In het vierde kwartaal waren er 168 aanvragen voor schuldhulpverlening in de gemeente Haarlem. Dit is het hoogste aantal in een kwartaal vanaf begin 2018. Vlak na de uitbraak waren er in het tweede kwartaal juist minder aanvragen dan in de andere kwartalen. Mogelijk was hier sprake van een corona-effect. Landelijk laat de monitor schuldhulpverlening een vergelijkbaar beeld zien. Wel verwacht men nog een toename. De Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet gaf aan te verwachten dat een vijfde van de aanvragers van de eerste Tozo-regeling uiteindelijk in de schuldhulp terechtkomt. Begin 2021 tekenden 210 gemeenten waaronder Haarlem en verschillende belangenorganisaties een Convenant vroegsignalering om te voorkomen dat mensen diep in de schulden komen.

De cijfers voor budgetondersteuning (zie begrippenlijst) zijn vanwege de lage aantallen niet uitgesplitst naar gemeente. Inwoners vragen minder vaak budgetondersteuning aan dan een schuldregeling. In Haarlem, Zandvoort, Bloemendaal en Heemstede waren in 2020 in totaal 97 aanvragen. Dit is vergelijkbaar met 2019 (92) en 2018 (95).

Aantal aanvragen schuldregeling

	2018				2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Haarlem	121	131	136	135	126	112	135	147	150	103	122	168

Aantal aanvragen budgetondersteuning Haarlem, Zandvoort, Bloemendaal en Heemstede

	2018	2019	2020
Q1	42	10	24
Q2	22	21	18
Q3	19	24	29
Q4	12	37	26
Totaal	95	92	97

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: toekenningen NOW

Vanaf oktober loopt NOW3. Dit pakket is soberder dan de eerdere NOW-regelingen, maar heeft een langere looptijd (tot 1 juli 2021). Op voorhand was de verwachting dat NOW3 vanwege de strengere eisen minder gebruikt zou worden dan NOW 2. In de gemeente Haarlem waren tot 11 januari 717 aanvragen voor NOW3 (bron: UWV). Dat is 15 procent van de bedrijven met meer dan 1 werknemer. Naar verwachting is het vanaf 15 februari mogelijk om NOW3.2 aan te vragen voor de periode van januari tot april 2021. In de Regio Zuid-Kennemerland en IJmond hebben meer bedrijven NOW3 aangevraagd dan NOW 2. Het totaal aantal medewerkers bij deze bedrijven is echter lager. Bij NOW 2 werd in de helft van het subsidiebedrag toegekend aan Tata Steel (44%) en aan Flexpedia (6%).

Vanaf eind maart tot 1 juni konden bedrijven aanspraak maken op de Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW). Bedrijven met een omzetsdaling konden hiermee een deel van de loonkosten vergoed krijgen. Het doel van de maatregel was om grootschalige werkloosheid te voorkomen. Uit cijfers van het CBS blijkt dat 1.590 bedrijven in de gemeente Haarlem gebruikmaakten van de eerste NOW-regeling. Dit is ruim een derde van alle bedrijfsvestigingen.

Gebruik van NOW-steun

	Aantal			Aandeel vestigingen*		
	NOW 1.0	NOW 2.0	NOW 3.0**	NOW 1.0	NOW 2.0	NOW 3.0**
Haarlem	1.590	765	717	34%	16%	15%

*gebaseerd aantal vestigingen in 2019 exclusief zzp'ers

** peildatum 11 januari 2021

Eind juni werd de tweede ronde voor de NOW-regeling bekendgemaakt, deze werd door een ongeveer half zo grote groep (765 bedrijven) aangevraagd. In een UWV-enquête noemden bedrijven als belangrijkste reden dat het weer beter gaat met het bedrijf en de tegemoetkoming niet nodig was. Daarnaast werd het niet voldoen aan de voorwaarden genoemd.

Horecabedrijven deden 18 procent van de NOW 1.0- en 20 procent van de NOW-2.0-aanvragen in de gemeente Haarlem.

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen (Tozo)

Voor zzp'ers is eind maart de Tozo-regeling ingesteld. De Tozo is een speciale regeling voor ondernemers die in de problemen zijn gekomen door de coronacrisis. Met deze regeling kunnen zij een aanvulling krijgen op hun inkomen en op het bedrijfskapitaal. De Tozo bestaat uit twee delen:

1. Een uitkering die het inkomen aanvult (levensonderhoud);
2. Een lening voor bedrijfskapitaal. Hiermee kunnen zzp'ers bijvoorbeeld de huur van bedrijfspanden betalen.

Vooraf kort nadat de regeling inging kwamen er veel aanvragen binnen. In de maanden april en mei was het aantal Tozo-ontvangers het grootst. Met de versoepelingen van de coronaregels (en strengere voorwaarden voor de tweede Tozo-regeling) in de maanden erna, nam het aantal ontvangers af. Vanaf oktober was aanmelding voor de derde regeling mogelijk. De voorwaarden hiervoor waren strenger dan voor de tweede regeling. In december is er echter weer een stijging van ontvangers. Vermoedelijk heeft dit te maken met de nieuwe lockdown vanaf 15 december.

Er wordt minder gebruikgemaakt van Tozo voor het aanvragen van bedrijfskapitaal dan van de regeling voor levensonderhoud. In de maanden april tot en met juni waren er duidelijk de meeste aanvragen, maar in december is er een stijging.

Aantal ontvangers Tozo gemeente Haarlem

	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	% zzp'ers
Tozo levensonderhoud	3.943	4.188	4.170	1.332	1.342	1.292	1.327	724	745	1.241	10%
Tozo bedrijfskapitaal	-	78	79	31	7	9	2	2	5	20	-

*gebaseerd op aantal zzp'ers in 2019

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19 (TOGS)

De cijfers en tabel op deze pagina zijn ongewijzigd. De TOGS-regeling bestaat inmiddels niet meer en wordt opgevolgd door de regeling Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL). De inschrijving voor deze regeling gaat in de week van 15 februari 2021 open.

Naast NOW en Tozo konden bedrijven ook aanspraak maken op steun via de tegemoetkoming ondernemers getroffen sectoren COVID-19 (TOGS). Ondernemers die gebruikmaakten van de regeling kregen een eenmalige tegemoetkoming van €4.000. De regeling gold slechts voor een aantal sectoren die in het bijzonder getroffen werden door corona. Onder meer de groot- en detailhandel, de horeca en de cultuursector konden gebruikmaken van de TOGS.

In totaal vroegen 2.270 bedrijven in Haarlem de TOGS aan. De meerderheid (55%) van de TOGS-gebruikers was zzp'er, 22 procent zit in de horecasector. Vanaf juni is de TOGS opgevolgd door de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL).

Aantal vestigingen van bedrijven die gebruikmaken van TOGS in gemeente Haarlem

	Aantal
1 werkzame persoon	1.250
1+ werkzame personen	1.020
Horeca	505
Overige bedrijfstakken	1.760
Totaal	2.270

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: Besluit Bijstand Zelfstandigen (Bbz) en reguliere bijstand

Naast de Tozo-regeling is er voor zzp'ers de reeds voor corona bestaande regeling Besluit Bijstand Zelfstandigen (Bbz) (zie bijlage 1 voor de definitie). In december 2019 maakten 29 bedrijven in Haarlem gebruik van de Bbz. Een jaar later zijn dit er nog 13. Mogelijk komt dit doordat ondernemers die anders Bbz zouden gebruiken nu terugvallen op de Tozo-regeling. De Tozo-regeling is iets soepeler dan de Bbz, zo is er geen toets op de levensvatbaarheid van het bedrijf.

Het gebruik van de reguliere bijstand is het afgelopen jaar met 1 procent toegenomen. De stijging in de bijstand is kleiner dan de toename van het aantal WW-uitkeringen. Het bijstandsvolume reageert trager op conjuncturele ontwikkelingen (monitor arbeidsmarkt). De stijging bestaat vooral uit een toename van Participatiewet-uitkeringen, deze uitkeringen zijn samen goed voor 95 procent van alle bijstandsuitkeringen.

Als de economische malaise langer aanhoudt, zal het beroep op bijstand naar verwachting wel toenemen. Zo becijferde Berenschot dat het aantal mensen in de bijstand in Nederland met 210.000 kan stijgen naar 625.000 in 2022.

Aantal actuele uitkeringen Bbz en reguliere bijstand gemeente Haarlem

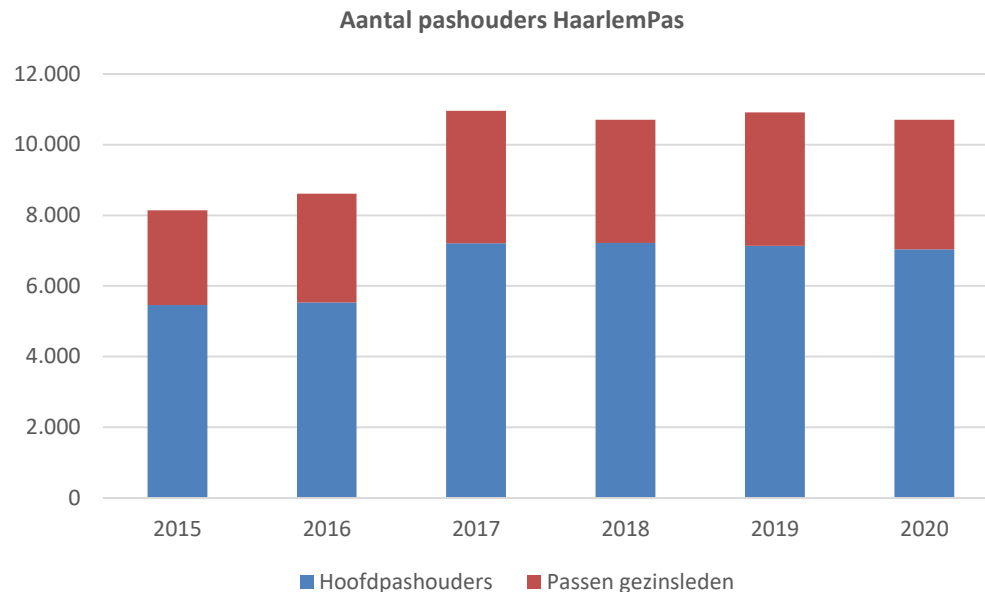
	Sep	Okt	Nov	Dec	Dec 2019
BBZ	11	11	13	13	29
Reguliere bijstand	3.534	3.510	3.532	3.526	3.494
-waarvan:					
Participatiewet	3.376	3.353	3.368	3.364	3.327
IOAW	144	142	148	148	153
IOAZ	14	15	16	15	378

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: Haarlempas

De HaarlemPas is een steunmaatregel voor alle Haarlemmers die een inkomen hebben tot 120 procent van de bijstandsnorm en hun inwonende kinderen van 4 tot en met 17 jaar.

De HaarlemPas wordt automatisch verstrekt aan gezinnen waarvan duidelijk is dat zij over een laag inkomen beschikken, bijvoorbeeld gezinnen met een bijstandsuitkering of die kwijtschelding op de gemeentelijke belastingen ontvangen. De HaarlemPas wordt toegekend per kalenderjaar. De HaarlemPassen voor het nieuwe jaar worden in het laatste kwartaal automatisch aan inwoners uit de doelgroep gestuurd. Inwoners met een HaarlemPas die niet automatisch in de doelgroep vallen, krijgen in het laatste kwartaal een voor-ingevuld formulier om de HaarlemPas voor het nieuwe jaar aan te vragen.

Vanwege verschillende administratieve redenen kan de ontwikkeling van het aantal HaarlemPassen het best per kalenderjaar vergeleken worden. In 2020 waren er 10.703 pashouders waarvan 7.032 hoofdpashouders. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren. In 2019 waren er 10.913 pashouders waarvan 7.138 hoofdpashouders. Ook in 2017 (10.959) en 2018 (10.708) waren er ruim tienduizend pashouders.



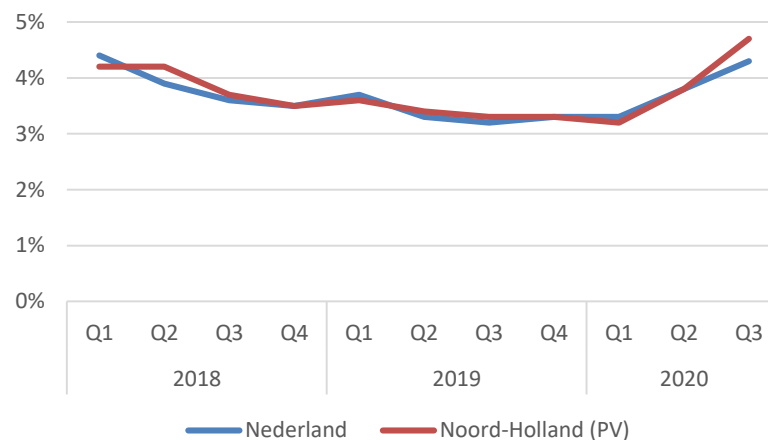
Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: werkloosheid

Het werkloosheidspercentage voor de Provincie Noord-Holland is in het derde kwartaal opgelopen naar 4,7 procent. In Noord-Holland zijn iets meer mensen werkloos dan in Nederland (4,3%). In het eerste kwartaal was het werkloosheidspercentage in zowel Noord-Holland als Nederland nog 3,2 procent. Voor Haarlem, waar alleen jaarcijfers voor bekend zijn, sloot het percentage de afgelopen jaren nauw aan bij dat van de provincie.

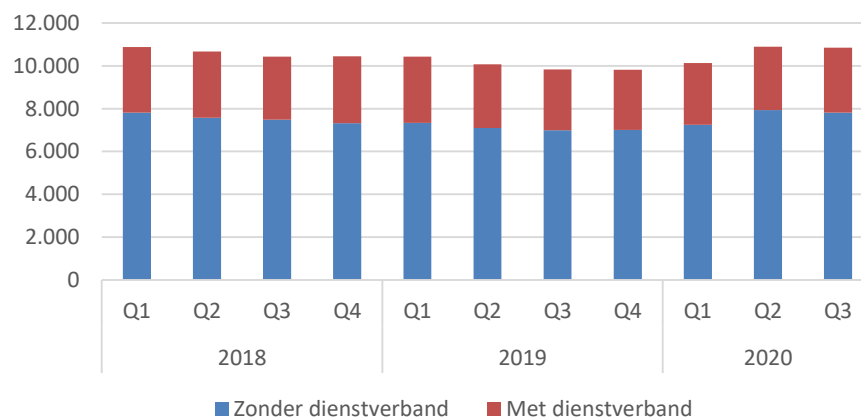
Een andere manier om werkloosheid in kaart te brengen, is het aantal bij het UWV geregistreeerde werkzoekenden. In Haarlem waren dit er de afgelopen jaren steeds ongeveer 10.000. Tussen januari en september 2020 nam dit aantal echter met 9 procent toe tot 10.833. Dit is wel minder dan de piek in juni (10.934). Ook het CBS registreerde in het derde kwartaal weer een stijging van het aantal banen. De cijfers over het vierde kwartaal zijn nog niet bekend, maar de verwachting is dat het aantal banen weer afneemt als gevolg van de strengere maatregelen.

Zeven op de tien van de werkzoekenden in Haarlem (71%) heeft geen vast dienstverband. De toename lijkt een direct gevolg te zijn van de coronacrisis. Zo merkt ook het CBS dit aan als reden voor een grote krimp van het aantal banen. Kanttekening bij de UWV-cijfers is dat niet alle werklozen zich bij het UWV registreren. Het gaat dan bijvoorbeeld om personen die geen recht op een uitkering hebben en zich daarom terugtrekken van de arbeidsmarkt. Daarnaast zal men minder snel geneigd zijn zich te melden als de verwachting om werk te vinden beperkt is. Aan de andere kant bevatten de UWV-cijfers ook registraties van mensen die niet direct beschikbaar zijn voor betaald werk.

Ontwikkeling werkloosheidspercentage



Aantal bij het UWV geregistreeerde werkzoekenden gemeente Haarlem



Bron: CBS en UWV



Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen: kwijschelding belastingen

Cocensus handelt de kwijscheldingen van gemeentelijke belastingen voor de gemeente Haarlem af. De meeste verzoeken voor belastingkwijschelding worden ingediend nadat de belastingaanslagen verstuurd worden. De wijze waarop kwijschelding kan worden aangevraagd is bij iedere gemeente op andere wijze ingericht. Zo krijgt men in sommige gemeenten al een formulier voor kwijschelding bij de aanslag meegestuurd. Iedere gemeente kan besluiten op geautomatiseerde wijze kwijschelding te verlenen waarbij gebruik wordt gemaakt van het Inlichtingenbureau. Het beleid van de gemeente bepaalt ook waarvoor kwijschelding mogelijk is.

Deze kanttekeningen maken het lastig om in de tijd te vergelijken. Gemeenten leggen in principe de belastingaanslagen voor 99 procent op aan het begin van het belastingjaar (januari of februari).

In 2020 waren er 6.680 aanvragen voor kwijschelding waarvan 68 procent werd toegekend. Dit is vergelijkbaar met 2019 toen er 6.699 aanvragen waren en er 69 procent werd toegekend. Eventuele gevolgen worden van corona worden pas in 2021 zichtbaar.

Mogelijk neemt het aantal aanvragen toe. Aan het begin van het belastingjaar (januari of februari) worden de nieuwe aanslagen voorgelegd. De werkloosheid is in 2020 in Haarlem gestegen en inwoners hebben daardoor minder inkomsten. Daarmee voldoen ze ook aan de eisen voor belastingkwijschelding.

Cijfers over kwijschelding gemeentelijke belastingen

	2019		2020	
	Ingekomen	Toegekend	Ingekomen	Toegekend
Haarlem	6.699	69%	6.680	68%

Hoofdstuk: vastgoed en woningmarkt

In dit hoofdstuk worden de volgende indicatoren behandeld:

Woningaanbod

Huizenprijs

Kantoor- en bedrijfsruimte

Leegstand

Bouwaanvragen en -vergunningen

Nieuwbouw

Actief woningzoekenden sociale huur

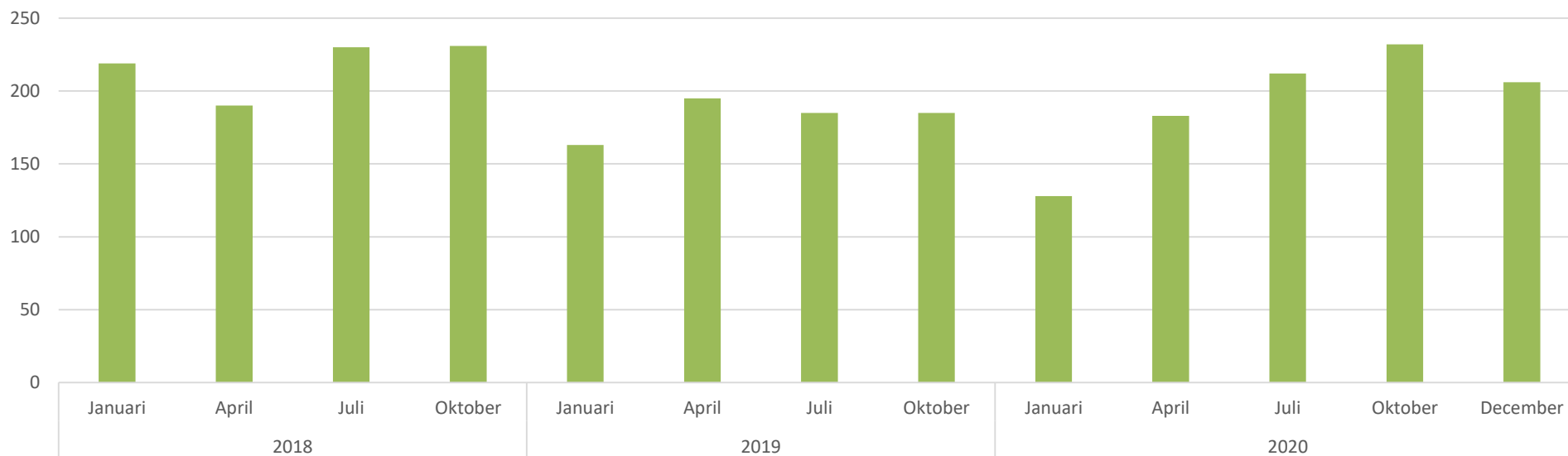
Urgenties sociale huur

Vastgoed en woningmarkt: woningaanbod

Het huizenaanbod in de gemeente Haarlem fluctueert vanaf januari 2018. In januari 2020 werden er 128 woningen aangeboden maar daarna schommelt het aanbod rond de 200 woningen. In december staan er 206 woningen te koop. In december 2019 waren dit er 153.

De huizenmarkt lijkt voorlopig nog weinig last te hebben van de coronacrisis. ABN Amro voorspelt dat de huizenprijzen in 2021 met 5 procent stijgen. Dit komt ook doordat markt nog steeds erg krap is. Er is een laag aanbod, maar wel veel vraag. Dit drijft de prijzen op.

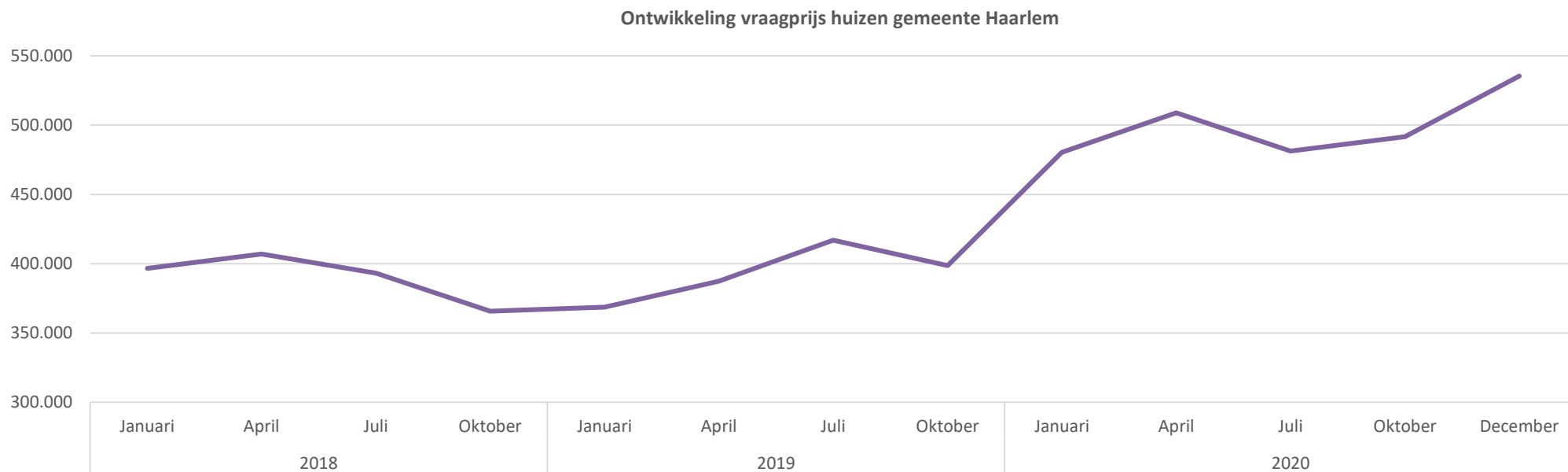
Aantal aangeboden woningen gemeente Haarlem



Vastgoed en woningmarkt: huizenprijs

De vraagprijs voor huizen in Haarlem ligt in 2020 hoger dan in 2019. Aan het einde van 2020 stijgt de gemiddelde vraagprijs. In januari 2020 is de vraagprijs van aangeboden woningen (€480.000). In december is dit opgelopen naar €535.000, een stijging van 11 procent. De gemiddelde vraagprijs van een woning in Haarlem was over heel 2020 €497.199. Landelijk ziet [NVM](#) over 2020 ook dat de prijzen van huizen blijven stijgen.

In december 2020 is de gemiddelde vraagprijs per vierkante meter van de te koop staande woningen in Haarlem €4.538. Dat is 15 procent hoger dan in januari. De vraagprijs per vierkante meter stijgt dus sneller dan de gemiddelde vraagprijs per woning. Dit betekent dat de gemiddelde woninggrootte van het aanbod afneemt; er staan meer kleinere woningen te koop.



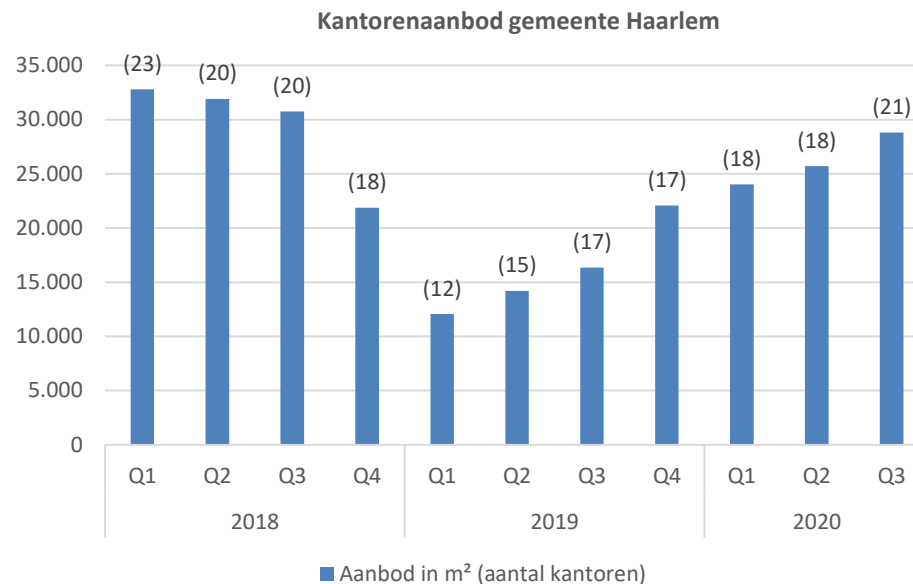
Vastgoed en woningmarkt: kantoorruimte

De cijfers en het figuur op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers worden in een eventuele volgende monitor toegevoegd. De verwachting is dat het kantoorgebruik verandert en meer gericht zal zijn op ontmoetingen en vergaderingen. Uit een rondgang van Nieuwsuur dat de helft van de 25 grootste werkgevers van Nederland verwacht minder kantoorruimte nodig te zullen hebben. Aan de andere kant zijn er ook experts die juist een toename van de vraag verwachten (bron: Binnenlands Bestuur). Het is dus nog hoogst onzeker hoe de kantorenmarkt zich zal ontwikkelen.

De kantorenvorraad bestaat uit de leegstaande en in gebruik zijnde kantoren. Op 1 januari 2018 was de kantorenvorraad 475.000 m². Een jaar later is dit 476.500 m².

Begin 2018 was er nog 32.796 beschikbaar m² bij 23 kantoren. Aan het eind van het jaar neemt dat snel af. Waarschijnlijk komt dit deels door een sterke economische groei waardoor de vraag naar kantoorruimte toenam. Daarnaast is er in deze door de gemeente Haarlem sterk op ingezet om incourant vastgoed te transformeren. In het eerste kwartaal van 2019 was er nog 12.052 m² beschikbaar bij 12 kantoren. Daarna neemt het kantorenaanbod steeds toe. In het derde kwartaal is er 28.809 m² beschikbaar bij 21 kantoorgebouwen. Een vijfde van deze kantoren (19%) wordt al langer dan 3 jaar aangeboden. Deze lang leegstaande kantoren beslaan ongeveer één procent (ca. 5.400 m²) van de totale kantorenvorraad. Een deel van de leegstaande kantoren is aangemerkt voor transformatie en wordt dus niet als kantoorruimte aangeboden op de markt.

In de toekomst zal het kantoorgebruik mogelijk anders zijn dan voorheen. Zo bleek uit onderzoek van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid dat Nederlanders ook na de coronacrisis minder willen thuiswerken. Ruim een kwart van de werknemers (27%) verwacht ook na de coronacrisis meer thuis te werken. Een derde denkt meer op afstand te zullen vergaderen.



Vastgoed en woningmarkt: bedrijfsruimte

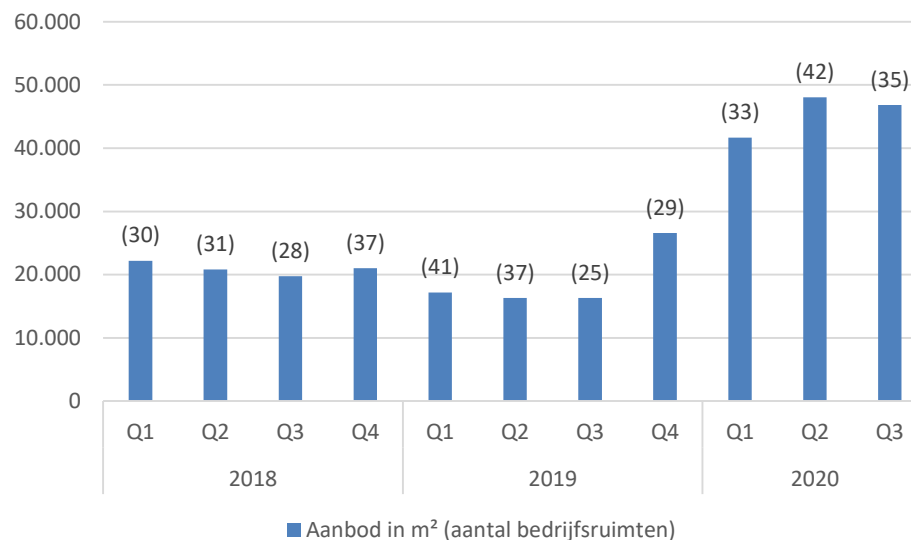
De cijfers en figuur op deze pagina zijn ongewijzigd. Nieuwe cijfers worden in een eventuele volgende monitor toegevoegd.

Een bedrijfsruimte wordt omschreven als een ruimtelijk zelfstandige eenheid die grotendeels in gebruik is voor productie en opslag in de sectoren bouw, transport en logistiek, lichte en zware industrie en groothandel.

In Haarlem is het bedrijfsruimteaanbod in 2020 sterk toegenomen. In het derde kwartaal gaat het om 35 locaties en 46.820 m². De toename begon eigenlijk al aan het einde van 2019, dus voor de coronacrisis. Er is geen structureel bedrijfsruimte-aanbod. De beschikbare bedrijfsruimte wordt dus nog niet zo lang aangeboden op de markt. Waarschijnlijk is een deel van het aanbod dus ook beschikbaar gekomen door de coronacrisis.

De Rabobank geeft aan dat “veel signalen wijzen op een terugval in de bezettingsgraad van bedrijfsmatig vastgoed”. Veel bedrijven zitten in zwaar weer en proberen de kosten te verminderen door te besparen op huur. Dit kan door bedrijfsruimte af te stoten. Daarnaast is de bedrijfsruimte niet altijd meer goed te gebruiken omdat het bijvoorbeeld te beperkt kan voldoen aan de eisen van anderhalvemetersamenleving. Daarentegen zijn er ook sectoren die juist meer ruimte nodig hebben zoals distributiecentra. Uit cijfers van thuiswinkel.org blijkt namelijk dat consumenten sinds de coronacrisis meer online aankopen doen. Deze aankopen worden veelal in distributiecentra verwerkt.

Bedrijfsruimteaanbod gemeente Haarlem



Vastgoed en woningmarkt: leegstand

De cijfers en het figuur zijn alleen voor de gemeente Haarlem en het centrum van Haarlem gewijzigd.

Retailonderzoeker Locatus meldt in september dat de winkelleegstand in 2020 na de uitbraak van corona beperkt is toegenomen. In januari was er in Nederland 7,3 procent leegstand en in augustus 7,6 procent (zie definitie in de bijlage).

In Haarlem waren er op 1 januari 2020 2.364 verkooppunten. In november 2020 stond 5,9 procent leeg (137 verkooppunten). Landelijk stond begin 2020 7,3 procent leeg. Op was de leegstand 4,9 procent. Zowel in Haarlem, Noord-Holland als Nederland is er een toename ten opzichte van 2019. In het centrum van Haarlem nam de leegstand in deze periode juist iets af.

In totaal hebben de 2.364 verkooppunten in januari 2020 Haarlem een winkelverkoopvloeroppervlak van 365.869 m² waarvan 27.166 m² (7,4%) in januari 2020 leegstond. In 2019 was het leegstaande vloeroppervlak nog maar 3,6 procent. Dit is in de cijfers van 1 januari 2020 voor Haarlem echter nog niet terug te zien. In het centrum van Haarlem staat begin 2020 4,8 procent van de 133.217 m² leeg. In 2019 was dit 5,5 procent. De toename van leegstand in Haarlem valt deels te verklaren door de leegstand in winkelcentrum Schalkwijk. Het is onduidelijk of dit blijvend is omdat hier nog een visie voor moet komen.

Aantal verkooppunten (peildatum 1 januari 2020)

	# Totaal	# Leegstand*	% Leegstand 2020*	% Leegstand 2019*	Leegstaand per 1.000 inwoners
Gemeente Haarlem**	2.364	137	5,9%	4,1%	0,8
Centrum Haarlem**	1.266	61	5,5%	5,0%	-
Noord-Holland	38.739	1.882	4,9%	4,1%	0,7
Nederland	219.157	16.074	7,3%	6,7%	0,9

*de leegstand wordt bepaald als percentage van het totaal aantal verkooppunten (dus niet alleen het winkelaanbod)

** Voor centrum Haarlem en de gemeente geldt 1 november 2020 als peildatum van het leegstandspercentage.

Vastgoed en woningmarkt: bouwaanvragen en bouwvergunningen

In Haarlem waren in 2020 bijna tweeduizend (1.960) aanvragen voor omgevingsvergunningen. In 2019 waren dat er 1.804. In het tweede semester zijn er ruim 1.000 aanvragen. In het tweede semester van 2019 waren dit er ruim 800.

De cijfers van het CBS over verleende bouwvergunningen laten een sterke afname in het eerste semester van 2020 zien. In Haarlem werden 35 bouwvergunningen verleend. In 2018 en 2019 waren dat er respectievelijk 152 en 107. Het [CBS](#) concludeert ook dat de bouwsector last had van de coronacrisis, maar dat het effect minder was dan voor de Nederlandse economie gemiddeld.

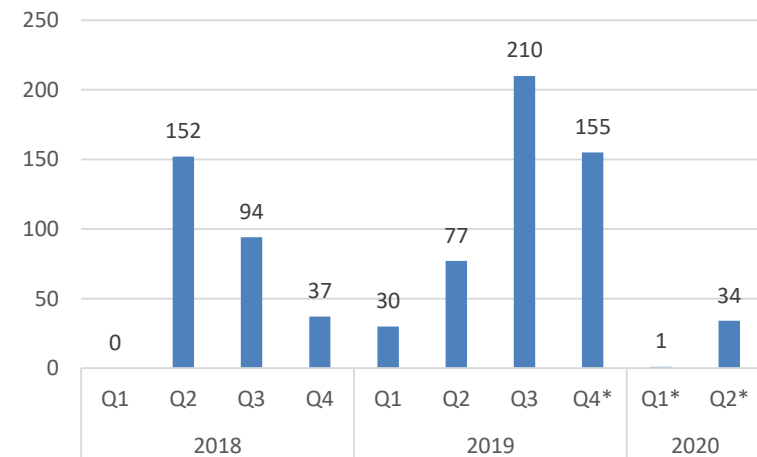
Het is lastig om goed in te schatten welk deel van de ontwikkelingen aan corona is te relateren. Zo heeft de bouwsector ook last van andere grote ontwikkelingen als de stikstof- en PFAS-crisis.

Aantal aanvragen omgevingsvergunningen*

	2019				2020			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Haarlem	461	533	413	397	461	479	498	522

*de cijfers gaan niet uitsluitend over nieuwe woningen, maar bijvoorbeeld ook over vergunningaanvragen voor dakkappen.

Aantal verleende bouwvergunningen gemeente Haarlem



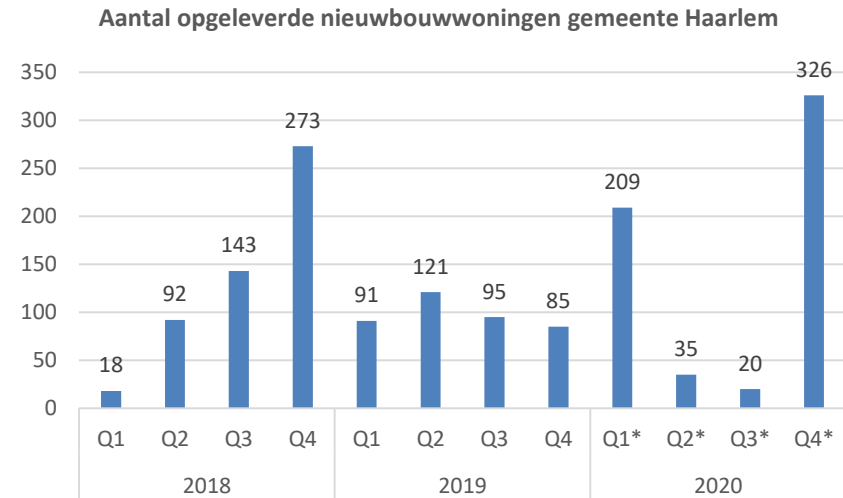
*voorlopige cijfers

Vastgoed en woningmarkt: gereedgekomen nieuwbouwwoningen

Net als het aantal verleende vergunningen is ook de ontwikkeling van het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen niet eenduidig. Het ene kwartaal worden er relatief veel woningen gebouwd, door bijvoorbeeld het opleveren van een project, waarna de productie weer inzakt.

In elk geval is het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in kwartaal 2 en 3 van 2020 een stuk lager dan in het eerste kwartaal. Dit wordt ingehaald door een productie van 326 woningen in het vierde kwartaal. Hiermee komt de totale productie voor 2020 op 590 woningen. Dat zijn er meer dan in 2018 (526) en 2019 (392).

Betrokkenen geven aan dat de bouw ondanks de coronacrisis vooralsnog doorgaat, maar dat er wel wat moeilijkheden zijn met werkzaamheden binnenshuis. Daarnaast worden nieuwbouwwoningen regelmatig als onderdeel van een project met meer woningen gebouwd. In het kwartaal dat de oplevering van een project gepland staat, komen er dus veel woningen bij. Dit zorgt voor behoorlijke schommelingen in de cijfers.



*voorlopige cijfers

Vastgoed en woningmarkt: actief woningzoekenden sociale huur

Via Woonservice worden de sociale huurwoningen van de woningcorporaties in de regio Zuid- en Midden-Kennemerland aangeboden. In totaal staan er in december 2020 62.233 woningzoekenden ingeschreven bij Woonservice, waarvan er 8.633 (14%) actief op zoek zijn naar een woning. Bijna 4.000 van deze actief woningzoekenden komen uit de gemeente Haarlem. Haarlem is ook de grootste gemeente binnen de regio. Gemeten naar de bevolking is het aantal actief woningzoekenden in Haarlem vergelijkbaar met de andere gemeenten. Begin 2020 zocht 11 procent minder Haarlemmers actief naar een sociale huurwoning.

Vooraf na juni 2020 is er een sterke toename in het aantal actief woningzoekenden in Haarlem. In september waren meer mensen dan in andere maanden actief op zoek naar een sociale huurwoning.

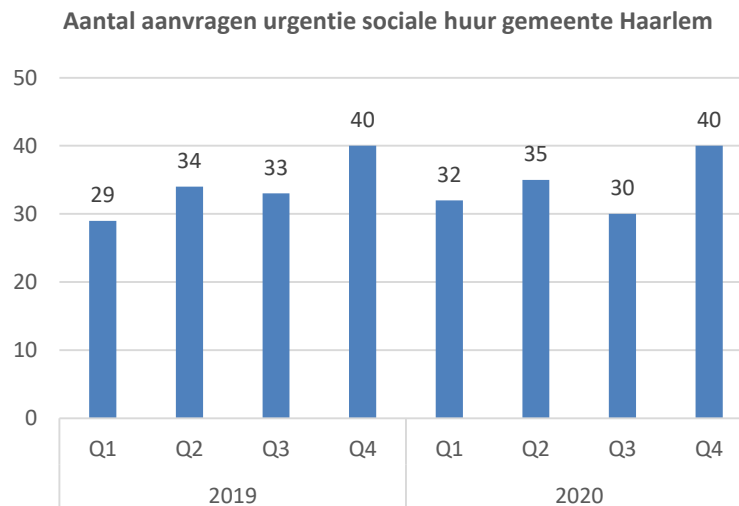
Betrokkenen geven aan dat het lage aantal woningzoekenden in april mogelijk ook komt door een gebrek aan woningaanbod. In verband met corona was in elk geval het aanbod in Haarlem afgenomen. Deels werd er minder verhuisd en deels moesten corporaties nog een nieuw coronavriendelijk proces van woningbezichtiging instellen. Het woningaanbod loopt eterug.



*de cijfers voor oktober 2020 zijn nog niet beschikbaar

Vastgoed en woningmarkt: aanvragen urgentie sociale huur

Woonservice behandelt ook de urgentieaanvragen voor sociale huurwoningen in de regio Zuid-Kennemerland. Daarbij wordt geregistreerd waar de aanvragers vandaan komen. Er zijn per kwartaal tussen de 30 en 40 urgentieaanvragen vanuit Haarlem. Het beeld voor 2020 verschilt vooralsnog weinig van 2019.



Bijlagen

Hierna volgen deze bijlagen:

Begrippenlijst

Niet-opgenomen indicatoren

Relevante literatuur over corona

Bijlage 1: begrippenlijst

Budgetondersteuning

Vorm van hulp waarbij samen gekeken wordt wat men elke maand aan inkomsten en uitgaven heeft om zo beter budgetbeheer te leren.

Kantoorruimte

Een ruimtelijk zelfstandige eenheid die grotendeels in gebruik is voor bureaugebonden werkzaamheden of ondersteunende activiteiten. Kantoorruimten die deel uitmaken van bedrijfsgebouwen, universiteiten of ziekenhuizen worden niet als kantoor aangemerkt.

Bedrijfsruimte

Een ruimtelijk zelfstandige eenheid die grotendeels in gebruik is voor productie en opslag in de sectoren bouw, transport en logistiek, lichte en zware industrie en groothandel. Gemengde kantoor- en bedrijfsgebouwen zijn meegenomen indien het bedrijfsdeel meer dan 50% van het gehele complex uitmaakt.

Consumentenvertrouwen

Het consumentenvertrouwen is een indicator die informatie geeft over het vertrouwen en opvattingen van consumenten ten aanzien van de ontwikkelingen van de Nederlandse economie en hun eigen financiële situatie. Samen met de deelindicatoren economisch klimaat en koopbereidheid dragen deze bij aan de voorspelling van korte termijn schommelingen van de particuliere consumptie, met in het bijzonder de vraag naar en de aanschaf van duurzame consumptiegoederen.

De indicator van het consumentenvertrouwen is het gemiddelde van de saldi van de percentages van positieve en negatieve antwoorden op de vragen over de economische situatie in de afgelopen en komende 12 maanden, de financiële situatie van het huishouden in de afgelopen en komende 12 maanden en of het een gunstige tijd is om grote aankopen te doen.

De indicator van het economisch klimaat is het gemiddelde van de saldi van het percentage van positieve en negatieve antwoorden op de vragen over de economische situatie in de afgelopen en komende 12 maanden.

De indicator van de koopbereidheid is het gemiddelde van de saldi van de percentages van positieve en negatieve antwoorden op de vragen over de financiële situatie van het huishouden in de afgelopen en komende 12 maanden en of het een gunstige tijd is om grote aankopen te doen.

De indicatoren kunnen een waarde aannemen van -100 (iedereen antwoordt negatief) tot +100 (iedereen antwoordt positief). Bij een waarde van 0 is het aandeel pessimisten gelijk aan het aandeel optimisten.

De indicatoren zijn gecorrigeerd voor seizoensinvloeden en steekproefruis.

Faillissementen

In het algemeen worden onder faillissementen bedrijfsbeëindigingen verstaan als gevolg van een faillissementsverklaring van de rechter (gerechtelijk beslag op het vermogen). Faillissementen maken slechts een klein deel uit van het totaal aan bedrijfsbeëindigingen. De meeste bedrijven laten het niet zo ver komen en staken hun activiteiten al eerder. Daarnaast gaat er nog een periode overheen voordat een faillissement daadwerkelijk wordt uitgesproken. Faillissementen komen daardoor vertraagd in beeld.

Bijlage 1: begrippenlijst (2)

Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen (IOAZ)

Uitkering voor zelfstandigen van 55 jaar of ouder die onvoldoende inkomsten hebben uit hun bedrijf.

Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers (IOAW)

Uitkering voor oudere werklozen die sterk op de bijstand lijkt. Alleen wordt hierbij het eigen vermogen ongemoeid gelaten.

Leegstandspercentage

Het leegstandspercentage wordt bepaald als aantal leegstaande verkooppunten op basis van het totaal aantal verkooppunten inclusief leegstand. De groepen ATM (pinautomaten) en Overig (in feite woningen) worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)

Door de coronacrisis is er een nieuwe regeling: de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). De NOW is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met omzetverlies tegemoet te komen. Hierdoor kunnen zij hun werknemers met een vast en met een flexibel contract doorbetalen.

Tegemoetkoming schade COVID-19 (TOGS)

Eenmalige tegemoetkoming van €4.000 per bedrijf voor specifieke door corona getroffen sectoren.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen.

Schuldhulpverlening

Traject waarbij de gemeente probeert de schulden van individuen te regelen met al de schuldeisers. De gemeente kan hiervoor ook een schuldhulpverlener inschakelen. Een minnelijk traject betekent dat de schuldeisers vrijwillig meewerken aan een schuldregeling. Als schuldeisers niet willen meewerken, kan men beroep doen op het wettelijke traject.

Bijlage 1: begrippenlijst (3)

Spanningsindicator

De UWV Spanningsindicator Arbeidsmarkt wordt berekend door het aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar. Deze grootheden worden gebruikt als benadering van de openstaande vraag en direct beschikbaar aanbod. De Spanningsindicator Arbeidsmarkt kan een getal opleveren tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Bij een indicator van 0 is de arbeidsmarkt zeer ruim, want er zijn geen openstaande vacatures en wel kortdurend werklozen. Bij veel openstaande vacatures ten opzichte van het aantal kortdurend werklozen is de arbeidsmarkt zeer krap. Door een tijdreeksanalyse uit te voeren zijn de grenzen bepaald. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. De indeling en typering zijn als volgt: 0 tot 0,25: zeer ruim; 0,25 tot 0,67: ruim; 0,67 tot 1,5: gemiddeld; 1,5 tot 4,0: krap; 4,0 of meer: zeer krap.

Ondernemersvertrouwen

Stemmingsindicator voor het bedrijfsleven, die de richting aangeeft waarin de economie (het BBP) zich naar verwachting zal ontwikkelen.

Vestigingendynamiek

LISA brengt de aantallen vestigingen en het bijbehorend aantal banen in beeld. Met het Handelsregister van de KvK wordt modelmatig bepaald wat voor LISA relevante vestigingen zijn waar betaald werk wordt verricht. De methode geeft bij benadering inzicht in het aantal nieuwe vestigingen en bedrijfsbeëindigingen en de daaraan gekoppelde banen. Werkgelegenheidsontwikkeling bij overige (niet nieuwe of beëindigde) wordt daarmee niet weergegeven.

Werkeloosheidswet (WW)

Als men geheel of gedeeltelijk werkloos wordt, kan men een Werkloosheidsuitkering (WW-uitkering) aanvragen. De WW is een tijdelijke uitkering om het verlies aan inkomen tussen 2 banen op te vangen.

Bijlage 2: niet-opgenomen indicatoren

Een aantal indicatoren zijn niet opgenomen in deze eerste editie van de monitor. Het gaat om de volgende indicatoren.

Afvalproductie

Voor deze indicator geldt hetzelfde als voor Ov-gebruik. Wel is er contact gelegd met Spaarnelanden.

Clënten met dagbesteding

De data maakt deel uit van een maatwerkaanvraag van VNG Realisatie bij CBS. De meest recente cijfers zijn van 2019. Zodra de cijfers van 2020 bekend zijn wordt deze indicator toegevoegd.

Energiegebruik

Voor deze indicator geldt hetzelfde als voor afvalproductie. Wel is er contact gelegd met Alliander.

Huisuitzettingen

Cijfers over preventie huisuitzettingen binnen de gemeente Haarlem ontvangen. Sinds 2019 is de registratie verbeterd. Voor 2020 zijn er sterke fluctuaties in de cijfers te zien, mogelijk komt dit deels door het wegwerken van administratieve achterstanden. Dit maakt het ontwaren van trends lastig. Daarom is besloten deze indicator niet op te nemen in de monitor.

Kwetsbare leerlingen

Hierover is contact geweest met Leerplein. De monitoringsmogelijkheden hangen erg af van de definitie. Daarnaast zijn er diverse kanttekeningen bij de cijfers.

Leger de Heils

Er is contact gezocht met het Leger des Heils over cijfers. Dit heeft echter vooralsnog niks opgeleverd.

Passantentellingen

Bureau RMC zou starten met tellingen d.m.v. 24 sensoren. Hiervoor is contact geweest met RMC, BIZ binnenstad en medewerkers van de gemeente Haarlem. Ze zijn echter nog steeds in gesprek. Vanwege privacy-issues is het nog niet gestart. Daarom is de indicator niet opgenomen.

Bijlage 2: niet-opgenomen indicatoren (2)

Regeling broodnood

De regeling broodnood blijkt door de aanwezigheid van andere regelingen vrijwel niet meer gebruikt te worden. Het voorstel is daarom om deze indicator niet meer op te nemen in de regionale monitor.

Scenarioschets winkels

Aanschaf van de data brengt aanvullende kosten met zich mee. De gewenste data bleek niet in voldoende mate aanwezig te zijn. Daarom is besloten deze indicator voorlopig niet op te nemen.

Schoolverzuim

Door de coronaomstandigheden is schoolverzuim van maart 2020 tot de zomervakantie niet als ongeoorloofd bestempeld. Daardoor zijn geen adequate cijfers aan te leveren over verzuim in de coronaperiode. Besloten is dan ook om af te zien van deze indicator in de monitor. In het Jaarverslag 2019-2020 van het Leerplein is inhoudelijke informatie met, waar mogelijk, cijfers te vinden over het ongeoorloofd verzuim over het schooljaar 2019-2020.

Toerismebelasting

Een aanslag wordt pas achteraf opgelegd dus tussentijds is er niets bekend. Meestal is pas einde van het kwartaal na afloop van het jaar bekend wat de opbrengst uit toeristenbelasting is geweest. Over 2019 waren nog geen cijfers omdat de betaling van gemeentelijke lasten is opgeschort.

Voedselbank

Voor de Voedselbank geldt hetzelfde als voor het Leger des Heils.

Bijlage 3: relevante literatuur over corona

In het rapport worden een aantal verwijzingen gemaakt naar andere rapporten of media. Hieronder een overzicht en daarnaast ook een link naar een niet uitputtende lijst van andere monitors over corona:

Algemeen en andere monitors (bijgewerkt 11 februari 2020)

[Financiële bijwerkingen van corona. Indicatie van de financiële effecten van de coronacrisis voor gemeenten – Andersson Elffers Felix](#)

[Monitor vestigingendynamiek – LISA](#)

[Impact-analyse en monitor economie – Provincie Noord-Holland](#)

[Utrecht Monitor 2020 – Gemeente Utrecht](#)

[Vakantie sentiment monitor – NBTC Holland Marketing](#)

[Monitor internationale voorbeelden stedelijk aanpak corona – gemeente Amsterdam](#)

[COVID-19 Monitor Flevoland – Provincie Flevoland](#)

[Brabantse Monitor maatschappelijke effecten coronavirus – Provincie Noord-Brabant](#)

[De economische impact van het coronavirus in de MRA en Groot-Amsterdam – Stichting Economisch Onderzoek](#)

[Gelderse impactmonitor. De gevolgen van COVID-19 voor Gelderland – Provincie Gelderland](#)

[Monitor Coronacrisis – Gemeente Almere](#)

[Verwachte gevolgen van corona voor de opvattingen en houdingen van Nederlanders – Sociaal en Cultureel Planbureau](#)

[Verslag Werkgroep Sociale Impact van de Coronacrisis – VNG Realisatie](#)

[Economische Verkenningen 2020 – Metropoolregio Amsterdam](#)

[Corona Barometer – Lifelines Corona Research](#)

[Actuele informatie over COVID-19 – RIVM](#)

[Impact coronacrisis op uw gemeente – VNG Realisatie](#)

Economie

[Scenario's economische gevolgen coronacrisis – CPB](#)

[IMF: zware klap wereldeconomie door corona, in Nederland 7,5 procent krimp – NOS](#)

[Economische ontwikkelingen en vooruitzichten – DNB](#)

[Grootste economische krimp eerste halfjaar 2020 in Haarlemmermeer – CBS](#)

[Economie krimpt met 8,5 procent in tweede kwartaal 2020 – CBS](#)

[GDP up by 12.7% in the euro area and by 12.1% in the EU – Eurostat](#)

[Eurozone: economisch herstel op twee snelheden – Rabobank](#)

Bijlage 3: relevante literatuur over corona (2)

Economie

[Sectoren herstellen in 2021 maar gedeeltelijk van gevolgen coronacrisis – ING](#)

[Gedeeltelijke lockdown om besmettingen terug te dringen – Rijksoverheid](#)

[Beurzen schieten omhoog na nieuws coronavaccin – NOS](#)

[Laagste aantal faillissementen in 21 jaar tijd – CBS](#)

[Minder faillissementen in 2020 – CBS](#)

[Ondanks corona 68 duizend bedrijven erbij in 2020 – CBS](#)

[Impact van de uitbraak van het coronavirus op internationaal ondernemen – RVO](#)

[Regio in Beeld: Zuid-Kennemerland en IJmond – UWV](#)

[Ondanks corona meer starters dan stoppers bij Kamer van Koophandel – NPO Radio 1](#)

[Trendrapportage Bedrijfsleven over januari 2021 – Kamer van Koophandel](#)

[Omzet detailhandel bijna 10 procent hoger in juni – CBS](#)

[Omzet horeca daalt sterk in eerste kwartaal 2020 – CBS](#)

[Coronacrisis: impact op de werkgelegenheid verschilt per sector – UWV](#)

[Werk-naar-werk begeleiding in de regio komt op gang – Binnenlands Bestuur](#)

[Ontwikkelingen zzp – CBS](#)

[Gedeeltelijke lockdown leidt tot minder drukke winkelstraten – Bureau RMC](#)

[Stadscentra lopen leeg door tweede lockdown – nu.nl](#)

[Just Eat Takeaway.com Q3 2020 Trading Update – Just Eat Takeaway.com](#)

[Nederlandse online consumentenbestedingen stijgen in Q2 met 12% naar € 6,36 miljard – Thuiswinkel.org](#)

[Ondernemers en corona: Resultaten op totaalniveau – Kantar](#)

[Datablog: een \(verkeerskundige\) tweede lente? – Nationale Databank Wegverkeersgegevens](#)

[Datablog: 3 Lockdowns, 3 verschillende verkeerseffecten – Nationale Databank Wegverkeersgegevens](#)

[Gebruik van ov vorig jaar gehalveerd door coronacrisis – nu.nl](#)

[Nieuwe inzichten mobiliteit en de coronacrisis – Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid](#)

[Corona en de regels voor culturele instellingen – Rijksoverheid](#)

[Een tiental musea dreigt binnen half jaar te sluiten; uitvoering noodsteun moet beter – Museumvereniging](#)

[Kabinet zegt toe: bieb en buurthuis voor uitzonderingen toch open – NOS](#)

[Verblijfstoerisme in Nederland in 2020: Verwachting verblijfstoerisme in 3 varianten – NBTC](#)

[Na recordjaar 2019 keldert toegevoegde waarde toerisme in eerste helft 2020 – CBS](#)

[2021: We boeken ons vakantiehuisje nu vooral last minute – RTL Nieuws](#)

[65 procent minder internationale bezoekers in 2020 – NBTC](#)

[Arbeidsmarktmonitor – NTBC](#)

Bijlage 3: relevante literatuur over corona (3)

Economie

Mobiliteit en de coronacrisis: Effecten van de coronacrisis op mobiliteitsgedrag en mobiliteitsbeleving – Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Grote werkgevers gaan na corona kantoorruimte schrappen – NOS

Dashboard mobiliteit – waarstaategemeente.nl

Bijzonder beheer Barometer – PWC

Sociaal-maatschappelijk

In de slipstream van corona: een secundaire crisis in de zorg – Gupta Strategists

Coronacrisis en kinderen en jongeren in Nederland – UNICEF

Instroom jeugdhulp met kwart gedaald – Binnenlands Bestuur

Te vroeg voor harde conclusies jeugdzorgcijfers – Binnenlands Bestuur

De zorg en de jeugdhulp tijdens de coronacrisis – Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Jeugdigen, jeugdhulp en Covid-19 – Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd

Kinderen bellen vaker over emotionele problemen dan tijdens eerste lockdown – NOS

Nieuwe coronavirus, alcohol, roken, drugs en mentale gezondheid – Trimbos instituut

Levenskwaliteit Noord-Nederlanders op dieptepunt sinds begin coronacrisis – nu.nl

Inspectie: Corona had grote gevolgen voor jeugdhulp – Nederlands Jeugdinstituut

Meerkosten in het sociaal domein ten gevolge van corona – Andersson Elffers Felix

Monitor abonnementstarief Wmo – Significant Public

Coronaprotocollen – Koninklijk Nederlands Vervoer

Drie boa's deelden meer dan 300 boetes uit, grote verschillen per gemeente – NOS

Naam genoteerd bij overtreding coronaregels, bij herhaling volgt boete – nu.nl

Politie maakt einde aan illegale 'coronafeesten', meerdere boetes uitgedeeld – nu.nl

Politie slingert 25 jongeren op de bon voor illegaal feestje bij Haarlem – nu.nl

Schalkwijk weer aangewezen als veiligheidsrisicogebied na nieuwe oproep tot rellen – Haarlems Weekblad

Opnieuw rellen in Haagse Schilderswijk, meer dan Twintig arrestaties – NOS

Noodbevel en 23 arrestaties in Utrecht Overvecht na oproepen tot rellen – NOS

Coronacrisis leidt wereldwijd tot veel minder criminaliteit – NOS

Babbeltrucs in coronatijd – Politie

Corona en veiligheid – Centrum voor criminaliteitspreventie en veiligheid

Start landelijke campagne tegen huiselijk geweld in coronacrisis – Rijksoverheid

Tijdens lockdown meer slachtoffers van kindermishandeling – Universiteit Leiden

Toename huiselijk geweld in 2020: 'Hulplijn moet zich meer richten op vrouwen' – EenVandaag



Bijlage 3: relevante literatuur over corona (4)

Sociaal-maatschappelijk

Drie onderzoeken naar huiselijk geweld in tijden van corona – Verwey-Jonker Instituut

Kan huiselijk geweld echt stoppen? Kwestie van lange adem – Verwey-Jonker Instituut

Welbevinden ten tijde van corona – Sociaal en Cultureel Planbureau

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen

Eerste tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid – Rijksoverheid

Coronacrisis leidt tot ongekende daling aantal banen – CBS

Werkgelegenheid en NOW naar sector sinds de start van de crisis – UWV

Meer banen en vacatures in het derde kwartaal – CBS

Aantal nieuwe WW-uitkeringen stijgt minder hard, maar 'piek komt nog' – NOS

Werkloosheid licht gedaald – CBS

Augustusraming – CPB

Coronacrisis: Impact werkgelegenheid Zuid-Kennemerland en IJmond - UWV

Aantal werklozen in juni gestegen tot 404 duizend – CBS

Coronamonitor - Transport en Logistiek Nederland

Inventarisatie van acute personeelstekorten en -overschotten – UWV

Kansrijke beroepen, Landelijk overzicht van beroepen december 2020 – UWV

Kansrijke en minder kansrijke beroepen – UWV

NOW: Inspanningsverplichting – NL leert door – Rijksoverheid

Monitor schuldhelpverlening in coronatijd – Divosa

Tot 20 procent Tozo-aanvragers gaat richting schuldhelpverlening – BNR

Bijna 2/3e gemeenten ondertekenden Convenant vroegsignalering – vereniging voor schuldhelpverlening en sociaal bankieren

Regeling NOW 2.0 donderdag gepubliceerd – Rijksoverheid

Factsheet aanvragen NOW-regeling 7 juli – UWV

Factsheet aanvragen NOW 2.0-regeling – UWV

Factsheet derde aanvraagperiode NOW – UWV

Meer dan 65.000 aanvragen voor NOW 2.0 bij UWV – UWV

Algemene informatie over NOW3 (vanaf oktober 2020) – Rijksoverheid

Vragen over de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) – Rijksoverheid

Steunpakket voor zelfstandig ondernemers verlengd – Rijksoverheid

Tegemoetkoming schade COVID-19 (TOGS) – Rijksoverheid

Bijlage 3: relevante literatuur over corona (5)

Ondersteuningsmaatregelen, werk & inkomen

Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) – Rijksoverheid

Corona-aanpak: de volgende stap – Rijksoverheid

Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) – Rijksoverheid

Monitor Arbeidsmarkt April 2019 – Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Crisis werkt door in bijstandscijfers: stijging tot 625.000 in 2022 – Berenschot

Uitkeringen stijgen in 2021 met 2,1 miljard euro – UWV

Woningmarkt

ING Woonbericht: Vertrouwen woningmarkt hard geraakt door coronacrisis – ING

ABN: nog geen knauw voor de woningmarkt, huizenprijzen stijgen met 5 procent – RTL Nieuws

Vraag naar woning overtreft het aanbod, overbieden geen uitzondering. NVM presenteert cijfers woningmarkt tweede kwartaal – NVM Makelaars

Aanbod krimpt, consumenten blijven kopen, prijs verder omhoog – NVM Makelaars

Grote vraag naar huizen houdt aan, prijzen stijgen naar recordhoogte – NVM Makelaars

Funda Index Oktober 2020 – Funda

De bedrijfsruimtemarkt gaat onzekere tijden tegemoet – Rabobank

Op welk van de 2.500 winkelgebieden in Nederland is de impact van corona het grootst? – Locatus

Economische krimp tijdens lockdown minder sterk in Nederland dan in België – CBS

Na stikstof en PFAS treft ook corona deze sector keihard – VNO-NCW

Landelijk huurbeleid zorgt voor langere wachttijden en hogere huren – Woonbond

‘Economisch daklozen’ vallen tussen wal en schip – VNG Realisatie

Geen huisuitzettingen en verlenging tijdelijke huurcontracten – Rijksoverheid

Hernieuwde afspraken met verhuurders over maatwerk – Rijksoverheid